

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

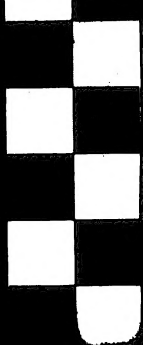
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Pernot-Vorstraeten.
RELIEUR.
Rue Savaen, No 58

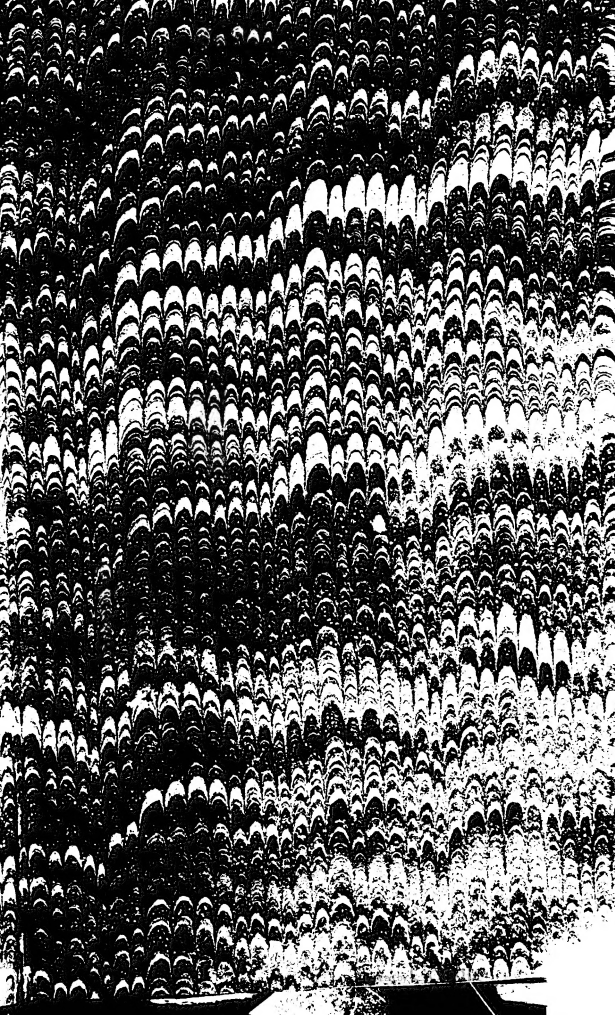

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT

900000176595

Digitized by Google

-BELIEUR.
Rue Savaen, No 53

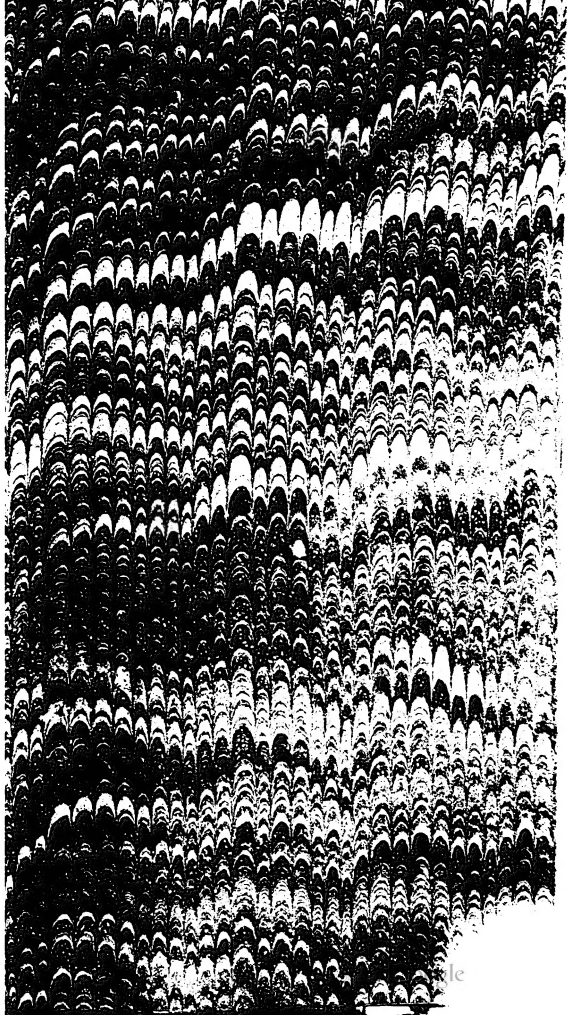

UNIVERS

90000

Digitized by Google

De imitatione christi

Garnier: Gaudonius

...flos ... h...
...f...
...f...

Sub. 101

Incipit liber primus Johannis gerson cancellari parisiensis. De imitatione Christi et de contemptu omni vanitatum mundi. Capm. i.

Qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumē vite dicit dñs. Hec sunt verba christi quibus ammonemur quas tenus vitam eius et mores imitemur si velimus veraciter illuminari: et ab omni cecitate cordis liberari. Summa igitur studium nostrum sit in vita iesu christi meditari. Doctrina christi omnes doctrinas sanctorum precellit: et qui spiritum haberet absconditum ibi manam inueniret. Sed contingit quod multi ex frequenti auditu euangelii paruum desiderium sentiunt: quia spiritum christi non habent. Qui autem vult plene et sapide christi verba intelligere: oportet ut totam vitam suam illi studeat conformare. Quid prodest tibi alta de trinitate disputare: si careas humilitate unde displices trinitati: Etenim alta verba non faciunt sanctum et iustum: sed virtuosam vitam efficit deo carum. Opto magis sentire compunctionem quam scire eius distinctionem. Si scires totam bibliam exterius et omnium philosophorum dicta: quid totum prodesset sine caritate dei et gratia. Vanitas vanitatum et omnia vanitas: preter amare deum et illi soli servire. Ista summa est sapientia per contemptum mundi tendere ad celestia regna. Vanitas igitur est diuitias perituras querere: et in illis sperare. Vanitas quoque est honores ambire et in altum se extollere. Vanitas est carnis desideria sequi et illud desiderare unde postmodum gra-

plurimum oportet puniri. Vanitas est longā vitā optare: et de bona vita parum curare. Vanitas est presentē vitā solum attendere. et que futura sunt non providere. Vanitas est dillegere quod cum omni celeritate transsit: et illuc non festinare ubi sempiternū gaudiū manet. Memento illius frequenter puerbū: quod non satiatur oculus visu nec auris implet auditu. Etude ergo cor tuū ab amore visibilium abstrahere et ad invisibilia te transferre. Nam sequentes suā sensualitatem maculant cōscientiā: et perdunt dei grām.

De humili sentire superius.

Ep̃m. 2.

Omnis homo naturaliter scire desiderat: sed scire ita sine timore dei quid importat? Melior est profecto humilis rusticus qui deo servit: quam superbus philosophus qui se neglecto cursu celi considerat. Qui bene seipsum cognoscit: sibi ipsi vilescit: nec laudibus delectatur humanis. Si scirem omnia que in mundo sunt et non essem in caritate: quid me iuvaret coram deo qui me iudicaturus est ex facto. Quiesce a finis sciendi desiderio: quia magna tibi invenit distractio et deceptio. Scientes libenter volunt videri et sapientes dici. Multa ergo sunt que sciire parum vel nichil aie profunt. Et valde insipiens est qui aliis intendit: quam his que salutem suam deseruit. Multa verba non satiant animam: sed bona vita refrigerat mentem: et pura cōscientia magnā prestat ad deū confidentiā. Quāto plus et melius scis tanto gravius inde iudicaberis nisi sanctius vixeris. Noli ergo extolli de vlla arte vel sciētia: sed potius time de data tibi noticia. Si tibi videtur quod multa scis et satis bene intelligis scito quia sunt multo

plura que nescis. Noli aliti sapere sed ignorantiam
tuā magis fatere. Quid vis te alicui preferre: cum
plures doctores te inueniatur: et magis in lege pe
riti? Si vis utiliter aliquid scire et discere: ama ne
sciri et pro nichilo reputari. Hec est altissima et vti
lissima lectio sup̄ seipsum vera cognitio et despectio.
De seipso nichil tenere: et de aliis semp bene et alte
sentire magna sapientia est et perfectio. Si videris
aliquem aperte peccare vel aliqua gravia perpe
trare: nō debes te ip̄i meliorem estimare: quia nescis
quidū possis in bono stare. Omēs fragiles sumus
sed tu neminem fragiliorem teipso tenebis.

De doctrina veritatis.

Capm. iiii.

Elix quem veritas per se docet non per figu
ras et voces transientes: sed sicuti se habet. No
stra opinio et noster sensus sepe nos fallit: et modicum
videt. Quid prodest magna cavillatio de occultis
et obscuris rebus: de quibus nec arguentur in iudis
cio quia ignorauimus. Grandis insipientia quod ne
glectis vtilibus et necessariis: vltro intendimus cu
riosis et dānolis. Oculos habentes non videmus.
Et quid cure nobis de generibus et speciebus? Qui
eternū verbū loquitur: a multis opinionibus expedi
tur: ex vno verbo omnia et vnū loquunt omnia et hoc
est principium quod et loquit nobis. Nemo sine illo
intelligit: aut recte iudicat. Qui omnia vnum sunt et
ola ad vnū trahit: et omnia in vno videt: potest sta
bilis corde esse et in deo pacificus permanere. Ve
ritas deus fac me vnū rectū in caritate p̄petua. Te
det me sepe multa legere et audire. In te est totum
quod volo et desidero. Taceant oēs doctores sileat

vniuerse creature in conspectu tuo tu michi loque-
 re solus. Quanto aliquis magis vnitus sibi et inte-
 rius simplicatus fuerit: tanto plura et altiora sine
 labore intelligit quia desuper lumen intelligentie
 accipit. Bonus simplex et stabilis spiritus in mul-
 tis operibus non dissipatur: quia omnia ad dei hono-
 rem operatur et in se ociosus ab omni propria exquisitio-
 ne esse nititur. Quis te magis impedit et molestat
 quam tua immortificata affectio cordis. Bonus et deu-
 tus homo opera sua prius intus disponit: que foris
 agere debet. Nec illa trahit eum ad desideria viciose
 inclinationis: sed ipse inflectit ea ad arbitrium rea-
 cte rationis. Quis habet fortius certamen quam qui ni-
 titur vincere seipsum? Et hoc deberet esse negotium
 nostrum vincere videlicet seipsum et quotidie seipso for-
 tiorem fieri: atque in melius aliquid perficere. Dis per-
 fectio in hac vita quadam imperfectione sibi habet an-
 nexam: et omnis speculatio nostra quadam caligine non
 caret. Humilis tui cognitio certior via est ad deum quam
 profunde scientie inquisitio. Non est culpanda scientia
 aut quelibet simplex rei noticia: que bona est in se
 considerata et a deo ordinata: sed preferenda est sem-
 per bona conscientia et virtuosa vita. Quia vero
 plures magis student scire quam bene viuere: ideo se-
 pe errant et pene nullum vel modicum fructum ferunt.
 Si tantam adhiberent diligentiam ad extirpanda
 vitia et virtutes inserendas sicut ad mouendas que-
 stiones: non flerent tanta mala et scandala in popu-
 lo nec tanta dissolutio in cenobis. Certe aduenien-
 te die iudicii non queretur a nobis quid legimus: sed
 quid fecimus nec quam bene diximus: sed quam religiose

vidimus. Et mihi ubi sunt modo omnes illi doctores
et magistri/quos bene nouisti. dum adhuc ui-
uerent et in studiis florent? Jam eorum preben-
das alii possident/et nescio virum de eis recogitat.
In vita sua aliquid videbatur et modo de illis ta-
cet. **Q**uid cito transit gloria mundi. Et inam vita
eorum scientie ipsorum concordasset. nunc bene su-
diuissent et legissent. Et multi pereunt per ueram
scientiam in hoc seculo/qui parum curent de delictis
uitio. et quia magis eligunt magni esse quam humiles
ideo euascent in cogitationibus suis. Vere ma-
gnus est qui magnam habet certitatem. Vere ma-
gnus est qui in se parus est / et pro nichilo emne
culmen honoris tucit. Vere prudens est qui omnia
terrena arbitrat ut stercoze / ut christum lucrifec-
iat. et vere bene doctus est/qui dei voluntatem fac-
it et suam uoluntatem relinquit.

De prudentia in agendis

Epim. lili.

Non est credendum omni verbo nec insinuat
sed caute et longanimiter res est secundum deum
ponderanda. Proinde dolor sepe malum facilius quam
bonum de alio creditur et dicitur ita infirmi sumus
Sed perfecti viri non facile credunt omni enar-
ranti. quia sciunt infirmitatem humanam ad mas-
lum procliuam et in uerbis satis labilem. Magna
sapientia est non esse precipite in agendis nec pti-
ster in propriis sensibus stare. Ad hanc etiam perti-
net non quibuslibet hominibus uerbis credere/nec aus-
dita vel credita mox ad aliorum aures effundere.
Cum sapiente et conscientioso uiro consilium habe.
et quere potius a meliore instrui/ quam tuas adinuentiones

nes sequi. Bona vita facit hominē sapientē secundū
deū: et expertum in multis. Quāto quis in se
humilior fuerit et deo subiectior: tanto in omnibus
erit sapientior et pacatior.

De lectione sanctarū scripturarum Ep̃m. v.
Quiritas est in scripturis sanctis querenda: non
eloquentia. Omnis scriptura sacra eo spiritu
debet legi quo facta est. Querere potius debemus
utilitatē in scripturis q̃ subtilitatem sermonis. Ita
libet deuotos et simplices libros legere debem⁹:
sicut altos et p̃fundos. Nō te offendat auctoritas
scribentis: virum parue vel magne litterature fue
rit: sed amor pure veritatis te trahat ad legēdum.
Nō queras quis hoc dixerit: sed quid dicatur attē
de. Homines transeunt sed veritas domini manet
in eternum. Sine personarum acceptiōe variis mo
dis loquitur nobis de⁹. Curiositas nostra sepe nos
impedit in lectiōe scripturarum: cum volumus in
telligere et discutere vbi simpliciter esset transeun
dum. Si vis profectū haurire: lege humiliter sim
pliciter et fideliter: nec vnq̃ velis habere nomē sciē
tie. Interroga libenter et audi tacens verba sancto
rum nec displiceāt tibi parabole seniorum: sine cau
sa enim non proferuntur.

De inordinatis affectionibus. Ep̃m. vi.
Quandocūq; homo aliquid inordinate appe
tit: statim in se inquietus fit. Superbus et au
rus nūq̃ quiescunt. Pauper et humilis spiritu in
multitudine pacis conuersantur. Homo qui necdū
perfecte in se mortuus est: cito tentatur et vincit
ur in paruis et vilibus rebus. Infirmitas spiritus

et quodammodo adhuc carnalis et ad sensibilia incli-
natus difficulter se potest a terrenis desideriis ex to-
to abstrahere. Et ideo sepe habet tristitiam cum se sub-
trahit. Leuiter etiam indignatur si quis ei resistit. Si
autem persecutus fuerit quod concupiscit: statim ex rea-
tu conscientie grauatur: quia secutus est passionem suam
que nichil inuat ad pacem quam querunt. Resistens
igitur passionibus inuenit vera pax cordis: non
autem seruendo eis. Non est ergo pax in corde ho-
minis carnalis: non in homine exterioribus dedi-
to: sed in seruido spirituali.

De vana spe et electione fugienda. Epim. vii
Unus est qui spem suam ponit in hominibus aut
in creaturis. Non te pudeat aliis seruire amos
re iesu christi et pauperem in hoc seculo videri. Non
sies super teipsum: sed in deo spem tuam constitue. Fac
quod in te est et deus aderit bone voluntati tue. Non
confidas in tua scientia: vel cuiusquam astutia viuens: sed
magis in dei gratia: qui adiuuat humiles et de se pre-
sumentes humiliat. Ne gloriaris in diuitiis si ad sunt
neque in amicis quia potentes sunt: sed in deo qui omnia
prestat: et seipsum super omnia dare desiderat. Non te ex-
tollas de magnitudine vel pulcritudine corporis quam
modica infirmitate corrumpit et defecit. Non plas-
ceas tibiipsum de abilitate aut ingenio tuo ne displiceas
deo: cuius totum est quicquid boni naturaliter
habueris. Non te reputes alius meliorem ne forte cor-
ra deo deterius habearis qui scit quid est in homine
Non superbas de operibus bonis: quia aliter sunt iudi-
cia dei quam hominum: cui sepe displicet quod hominibus pla-
cet. Si aliquid boni habueris: crede de aliis melio-

ra/vt humilitatē conserues. Non nocet si omnibus
te supponas/nocet aſit plurimū ſi vel vni te pꝛepo-
nas. Ingis pax cum humili/in corde autem ſur er-
bi zelus ⁊ indignatio frequens.

¶ De cauenda nimia familiaritate. *Ep̃m. viii.*

Non omni homini reueles cor tuum/ſed cū ſa-
pientie timente deuz age cauſam tuam. Et in
iunioribus et extraneis rarus eſſo. Cum vinitus
noli blandiri/ ⁊ coram magnatis non libenter ap-
pareas. Et ſi humilibus et ſimplicibus/cū deuotis ⁊
morigeratis ſociare/ ⁊ que edificacionis ſunt pꝛae-
cta. Non ſis familiaris alicui mulieri/ſed in cōmu-
ni omnes bonae mulieres deo cōmenda. Soli deo
et angelis eius opta familiaris eſſe/ ⁊ hominū no-
ticiam deuota. Caritas habenda eſt ad omnes ſi ſa-
miliaritas nō expedit. Quandoq; accidit vt perſo-
na ignota ex bona fama luceſcat / cuius tñ pſentia
oculis intuitum obſcuſcat. Putamus alicui aliis
placere ex coniunctione noſtra ⁊ incipimus magis
diſplicere ex morū improbitate in nobis cōſiderata.

¶ De obedientia ⁊ ſubiectiōe. *Ep̃m. ix.*

Ualde magnum eſt in obedientia ſtare/sub pꝛe-
lato viuere/ ⁊ ſui iuris non eſſe. Multo tutius
eſt ſtare in ſubiectiōe q̃ in prelatura. Multi ſunt
ſub obedientia magis ex neceſſitate q̃ ex caritate
et illi penam habent et leuiter murmurant nec li-
bertatē mentis acquirunt niſi ex toto corde pꝛpter
deū ſe ſubiiciant. Cur hic vel ibi nō inuentes que-
rem niſi in humili ſubiectiōe ſub prelati regimine.
Imaginatio locorū ⁊ mutatio multos ſefellit. Eo-
rum eſt q̃ vnusquique libenter agit pro ſenſu ſuo ⁊

inclinat ad eos magis qui recti sentiunt. Sed si deus
est inter nos: necesse est ut relinquamus etiam quicquid
nostri sentire propter bonum pacis. Quis est ita sa-
piens qui omnia plene scire potest? Ergo noli nimis in
sensu tuo confidere: sed velis etiam libenter aliorum sen-
sum audire. Si bonum est tui sentire: et hoc ipse propter
deum dimittis et aliam sequeris magis exinde perficies.
Audiant enim sepe: securius esse audire et accipere con-
siliū quod dare. Potest enim contingere ut bonum sit unius
cuiusque sentire: sed nolle aliis acquiescere cum id ratio
aut causa postulat signum est superbie et pertinacie.

De cauenda superfluitate verborum. Epim. x.

Quamquam tumultum hominum quantum potes. mul-
tum enim impedit tractatus secularium gestorum
etiam si simplici intentione proferantur. Ego enim
inquinamur auitate et captiuamur. vellem me plu-
res tacuisse et inter homines non fuisse. Sed quare
tam libenter loquimur et inuicem fabulamur: cum tamen raro
sine lesione conscientie ad silentium redimus? ideo tam lib-
enter loquimur quia per mutuas locutiones ab inui-
cem consolari querimus: et cor diuersis cogitationi-
bus fatigati optamus reuelare. Et multum libenter de
his quod multum diligimus vel cupimus: vel quod nobis con-
traria sentimus libet loqui et cogitare. Sed prothodo-
lor sepe inaniter et frustra. Nam hec exterior solatio
interioris et diuine solationis non modicum detrimen-
tum est. Ideo vigilandum est et orandum: ne tempus ociose
transeat. Si loqui licet et expedit quod edificabilia sunt
loquere. Valius usus et negligentia perfectus nostri
multum facit ad incustodiam oris nostri. Quasi es
men non parum ad profectum spirituale deuota spi-

ritualium rerum collatio maxime ubi pares animo
et spiritu in deo sibi sociantur.

¶ De pace acquirenda et zelo perficiendi *Ep̃m. xi.*

¶ Altam possemus pacem habere: si non velle-
mus nos cum aliorum dictis et factis que ad no-
stram cruciam non spectant occupare. Quomodo po-
test ille diu in pace manere qui alienis curis se in-
termiscet: qui occasiones forissecus querit: qui parum
vel raro se intrinsecus colligit. Resti simplices: quo-
niam multam pacem habebunt. Quare quidam san-
ctorum tam perfecti et contemplatiui fuerunt. Quia
omnino seipsos mortificare ab omnibus terrenis desi-
deriis studuerunt et ideo totis medullis cordis deo
inherere atque libere sibi vacare potuerunt. Nos qui
dem nimium occupamur propriis passionibus: et de
transitorio nimis sollicitamur. Raro etiam unum vi-
cium perfecte vincimus: et ad quotidianum profectum non
accendimur: ideo frigidi et tepidi remanemus. Si
essemus nobis ipsis perfecte mortui: et interius mai-
me implicati: tunc possemus etiam diuina sapere et de
celesti contemplatione aliquid experiri. Totum et
maximum impedimentum est: quia non sumus a passio-
nibus et concupiscentiis liberi: nec perfectam sancto-
rum viam conamur ingredi. Quando etiam modicum
aduersitatis occurrit: nimis cito delicimur et ad hu-
manas consolationes conuertimur. Si niteremur
sicut viri fortes stare in paelio: perfecto auxilium domini vi-
deremus super nos de celo. Ipse enim certantes et de
gratia sua sperantes paratus est adiuuare: qui non
bis certandi occasiones procurat ut vincamus. Si
tantum in istis exterioribus observantibus perfecti re-

Urgionis ponimus cito finē habebit deuotio nostra
Sed ad radicē securim ponamus ut purgati a pas-
sionibus pacificā mentē possideamus. Si oī anno
vnum vitii extirparemus: cito viri perfecti efficere-
mur. Sed modo ecōtrario sepe sentimus ut melio-
res et puriores in initio conuersionis nos fuisse in-
ueniamus q̄ post multos annos p̄fessidīs. Feruor
et profectus noster quotidie deberet crescere s; nūc
pro magno videtur si quis primū feruoris partem
posset retinere. Si modicā violentiā faceremus in
principio tunc postea cuncta possemus facere cum le-
uitate et gaudio. Grane est assueta dimittere s; gra-
uius est contra propriā volūtatē ire. Sed si nō vici-
as paruas et leues: qm̄ superabīs difficiliora. Resiste
in principio inclinationi tue et malā desiste consue-
tudinē ne forte paulatim ad maiore te ducat diffi-
cultatē. Si aduerteres quantā tibi pacē et aliis le-
ticiam faceres te ipsum bene habendo: puto q̄ soli-
citior esses ad spirituales profectum.

¶ De vilitate aduersitatis

Ep̄m. xii.

Bonū est nobis q̄ aliquando habemus alio-
quas grauitates et contrarietates quia sepe ho-
minem ad cor renocant quatenus se in exilio esse
cognoscat: nec spem suam in aliqua re mundi po-
nat. Bonū est q̄ patiamur quandoq; contradic-
tores et q̄ male et imperfecte de nobis sentiat etia si
bene agimus et intendimus. Ista sepe iuuat ad hu-
militatē et a vana gloria nos defendunt. Tūc enim
melius interiorē testē deū querimus quando foris
vilipendimur ab hoībus et nō bene nobis credunt.
Ideo deberet se homo in deo totaliter firmare: ut

non esset ei necesse multas consolationes querere. Quando homo bone voluntatis tribulat vel tentatur aut malis cogitationibus affligitur: tunc deus sibi magis necessarium intelligit sine quo nichil boni se posse deprehendit. Tunc etiam tristatur: gemit et orat pro miseris quas patitur. Tunc redet et diutius vivere: mortem optat inuenire: ut possit dissolutus et cum christo esse. Tunc etiam bene aduertit perfectam securitatem et plenam pacem in mundo non posse constare.

De tentationibus resistendis. Epim. xlii.

Quod diu in mundo viuimus sine tribulatione et tentatione esse non possumus. Unde in Job scriptum est. Tentatio est vita hominis super terram. Ideo unusquisque sollicitus esse deberet circa tentationes suas et vigilare in orationibus ne dyabolus locum inueniret decipiendi: qui nunquam dormitat: sed circuit querens quem deuoret. Nemo tam perfectus est et sanctus qui non habeat aliquando tentationes et plane eis carere non possumus. Sunt tamen tentationes homini sepe valde vitales licet molestie sint et graues: quia in illis homo humiliatur purgatur et eruditur. Omnes sancti per multas tribulationes et tentationes transierunt et profecerunt. Et qui bene tentationes sustinere nequinerunt reprobi facti sunt et defecerunt. Non est aliquis ordo tantum sanctus nec locus tam secretus ubi non sint tentationes vel aduersitates. Non est homo securus a tentationibus totaliter quod diu vixerit: quia in nobis est unde tentamur ex qua in concupiscentia nati sumus. Una tentatione seu tribulatione recedente

alia supervenit & semper aliquid ad patiendum habebimus. Nam bonam felicitatem nostram perdidimus. Multi querunt tentationes fugere: & gravius incidunt in eas. Per solam fugam non possumus vincere sed per patientiam & veram humilitatem omnibus hostibus efficimur fortes. Qui tantummodo exterius declinat nec radicem euellit periculum proficiet: immo citius ad eum tentationes redierunt & peius sentient. Paulatim & per patientiam cum longanimitate deo iuvante melius superabis: quam cum duritia et importunitate propria. Sepius accipe consilium in tentatione: & cum tentato noli duriter agere: sed consolationemingere/sicut tibi optares fieri. Nullum omnium malorum tentationum incostans animus & parvus ad deum confidens/quis sicut navis sine gubernaculo hinc inde a fluctibus impellitur / ita homo remissus & suum propositum deferens varie tentatur. Ignis probat ferrum / & tentatio hominem iustum. Nescimus sepe quid possimus / sed tentatio aperit quod sumus. Eligendus est tamen precipue circa initium tentationis / quia tunc facilius hostis vincitur / si ostium mentis nullatenus intrare sinitur / sed extralimen statim ut pulsaverit illi obviatur. Unde quidam dixit. Principiis obsta / sero medicina paratur. Cum mala per longas convaluerint moras. Nam primo occurrit menti simplex cogitatio / deinde foris imaginatio / postea delectatio et motus pravus et assensus. Sicque paulatim ingreditur hostis malignus ex toto / dum illi non resistitur in principio. Et quanto diutius quis ad resistendum torpuerit / tanto in se quotidie debilior fit. et hostis con-

tra cum potentior. Quidā in principio conuersio-
nis sue grauiores tentationes patiunt quidā autē
in fine: quidā vero quasi per totā vitā suā male ha-
bent. Nonnulli satis leniter tentant secundū diuine
ordinationis sapientiā et equitatē: qui statum et me-
rita hominū pēlant et cuncta ad electorū suorū salus-
tem preordināt. Ideo nō debem⁹ desperare cū tē-
tamur: sed eo fernētī⁹ deū exorare. quaten⁹ nos in
omni tribulatione dignetur adiuuare. qui vtiq; se-
cundū dictū pauli talē faciet cū tentatione pronen-
tum: vt possimus sustinere. Humiliemus ergo aīas
nostras sub manu dei in omni tentatione et tribu-
latione: quia humiles spīritu saluabit et exaltabit.
In tentationibus et tribulationibus probat⁹ homo
quantū profecit et ibi maior meritū existit: et virtus
melius patet. Nec magnū est: si homo deuot⁹ sit
et feruidus cū grauitatē nō sentit: sed si tpe aduersi-
tatis patienter se sustinet: spes magni pfectus erit.
Quidam a magnis tentationibus custodiuntur et
in paruis quotidianis sepe vincuntur. vt humilia-
ti nunq̄ de seipsis in magnis confidant qui in tam
modicis infirmantur.

De temerario iudicio: vitando Ep̄m. xlii.

Ad teipsum oculos reflecte: et aliorum facta ca-
reas iudicare. In iudicando alios homo frus-
trā laborat: sepius errat: et leniter peccat. Seipm
vero iudicando et discutiendo semper fructuose la-
borat. Sicut nobis res cordi est: sic de ea frequen-
ter iudicamus. Nam verum iudicium propter pri-
uatū amorē faciliter perdimus. Si deus semp esset
pura intētio nostrī desiderii: nō tā faciliter turbare

nam pro resistantia sensus nostri. Sed sepe aliquid ab intra latet vñ etiam ab extra cõcurrit: quod nos etiã pariter trahit. Multi occulte seiplos querũt in rebus quas agunt ⁊ nesciunt. Vident etiã in bona pace stare: quando res pro eorũ velle fiunt ⁊ sentire. Si aut̃ aliter fit q̃ cupiũt cito mouent̃ ⁊ tristes fiũt. Propter diuersitatẽ sensũ ⁊ opinionũ satis frequẽter oritur dissentiones inter amicos ⁊ ciues inter religiosos et deuotos. Antiqua consuetudo difficulter relinquitur ⁊ vltra proprium videre nemo libẽter ducitur. Si rationi tue magis inniteris vel induritie q̃ virtuti subiectiue iesu christi raro et tarde eris homo illuminatus: quia deus vult nos sibi perfecte subici ⁊ omnẽ rationẽ per inflammatũ amorẽ transcendere.

De operibus ex caritate factis. Cpm. xv.

Nonnulla re mundi et pro nullius hominis dilectione aliquod malũ est facien- dum: sed pro utilitate tantũ indigentis opus bonum aliquĩ inter mittendum est aut etiam pro meliori mutandum. hoc enĩ facto opus bonũ nõ destruit: sed in melius cõmutatur. Sine caritate opus externũ nichil prodest quicquid aut̃ ex caritate agĩt q̃tũ cunq; etiam paruũ sit ⁊ respectũ totũ efficit fructuosũ. Magis siquidẽ deus pensat ex quanto quis agit: q̃ quãtũ quis facit. Multũ facit qui multũ diligit. Multum facit qui rem benefacit. Benefacit qui magis cõitari q̃ sue voluntate seruit. Sepe videt̃ esse caritas ⁊ est magis carnalitas: qz carnalis inclinatio: propria voluntas: spes retributionis: affectus cõmoditatis raro abesse volunt. Qui verã et perfectã car-

ritatē habet/in nulla re seipm querit/sed dei solum
modo gloriā in oībus fieri desiderat. Nulli etiā in
uidet/quia nullū priuatū gaudium amat nec in se
ipso vult gaudere/sed in deo sup oīnia bona optat
beatificari. Remini aliquid boni attribuit/s; totas
liter ad deū refert/a quo fontaliter oīnia procedūt
in quo finaliter omnes sancti fruiblitter quiescunt
Qui scintillā haberet vere caritatis/profecto oīa
terrena sentiret plena fore vanitatis.

De sufferentia defectuum aliorū Cpm. xvi.

Que homo in se vel in aliis emendare non va
let/debet patienter sustinere donec deus al
ter ordinet. Cogita quia forte sic melius est p tua
probatione et patientia/sine qua non sunt multum
ponderanda merita nostra. Debes tamen pro tali
bus impedimentis/supplicare vt deus tibi digne
subuenire et possis benigne portare. Si quis semel
aut bis admonitus nō acquiescit/noli cū eo contē
dere/sed totū deo cōmitte/vt fiat voluntas eius et
honor in oībus seruis suis/d; scit bene mala in bo
num conuertere. Stude patiens esse in tolerando
aliorū defectus et qualescūq; infirmitates quia et tu
multa habes que ab aliis oportet tolerari. Si non
potes te talē facere qualem vis/quomodo poteris
alium habere ad tuū beneplacitū? Libenter habea
mus alios pfectos et tū proprios non emendamus
defectus. Volumus q; alii stricte corrigantur et ipsi
corrigi nolumus. Displicet larga aliorū licentia et
tū nobis notumus negari quod petimus. Alios re
stringi p stituta volumus et ipsi nullatenus patte
mur amplius cohiberi. Sic ergo patet q; raro pro

Primum sicut nos ipsos pensamus. Si essent omnes perfecti/quid tunc haberemus ab aliis pro deo pati. Nunc autem deus sic ordinavit/ ut discamus alter alterius onera portare. quia nemo sine defectu / nemo sine onere/nemo sibi sufficiens/nemo sibi satis sapiens/sed oportet nos invicem portare/invicem consolari pariter adjuvare instruere et admonere. Quante autem virtutis quisque fuerit/melius patet occasione aduersitatis. Occasiones namque hominem fragilem non faciunt/sed qualis sit ostendant.

¶ De monastica vita

Epim. xvii.

Oportet ut discas te ipsum in multis frangere/ si vis pacem et concordiam cum aliis tenere. Non est paruum in monasteriis vel in congregatione habitare/ et ibi sine querela conversari et usque ad mortem fidelis perseverare. Beatus quidem qui ibi bene vixit/ et feliciter consummauit. ¶ Si vis debite stare et proficere teneas te tanquam exulem et peregrinum super terram. Oportet te stultum fieri propter christum/ si vis religiosam ducere vitam. Habuit et totum remodici conferunt/sed mutatio morum et integra mortificatio passionum verum facit religiosum. Qui aliud querit quam pure dei et anime sue salutem/non inueniet nisi tribulationem et dolorem. Non potest etiam diu stare pacificus/qui non nititur esse minimus/et omnibus subiectus. Ad seruendum venisti non ad regendum. Ad patendum et laborandum scias te vocatum/non ad ociosandum vel fabulandum. Hic ergo probantur homines sicut aurum in fornace. Hic nemo potest stare nisi ex toto corde se voluerit propter deum humiliare.

121

De exemplis sanctorū patrū. Ep̄m. xviii.

Istare sanctorū patrū viuīda exempla: in quibus vera perfectio refulsit et religio et videbis quod modicum sit et pene nichil quod nos agimus. Heu quid est vita nostra si illis fuerit comparata? Sancti et amici christi dño seruerūt in fame et siti: in frigore et nuditate: in labore et fatigatione: in vigiliis et ieiuniis: in orationibus et sanctis meditationibus in persecutionibus et opprobriis multis. Quod multas et graues tribulationes passi sunt: apostoli/martyres: confessores/virgines: et reliqui oēs qui christi vestigia voluerunt sequi. Nam animas suas in hoc mundo oderunt: ut in eternam vitam eas possiderent. Quod strictā et abdicatā vitā sancti patres in heremo duxerunt: quod longas et graues temptationes pertulerunt: quod frequenter ab inimico verati sunt: quod crebras et firmas orationes deo obtulerunt: quod rigidas abstinentias pegerunt: quod magnū zelū ad feruorē ac spiritualē profectū habuerunt: quod forte bellū aduersus edomationē viciorū gesserunt: quod purā et rectā intentionem ad deū tenuerūt: per diē laborabant et noctibus orationi diuine vacabāt: quod laborando ab oratione mentali minime cessarent. Omne tēpus vtiliter expēdebant omnis hora ad vacandū deo breuis videbat et pre magna dulcedine contēplationis etiā obliuioni tradebat necessitas corporalis refectionis. Omnibus diuitiis dignitatibus honoribus/amiciis et cognatis renūciabāt: nil de mundo habere cupiebant: vix necessaria vite sumebant: corpori seruire etiā in necessitate dolebant. Pauperes igit̄ erāt rebus terrenis: sed di-

uites valde in gratia et virtutibus. Foris egebant sed intus gratis et consolatione diuina reficiebantur. Mundo erant alieni sed deo proximi ac familiares amici. Sibiipsis videbantur tanquam nichilli et huic mundo despecti: sed erant in oculis dei preciosi et electi. In vera humilitate stabant: in simplici obedientia vivebant: in caritate et patientia ambulant: et ideo quotidie in spiritu proficiebant: et magnam apud deum gratiam obtinebant. Dati sunt in exemplum omnibus religiosis: et plus prouocare nos debent ad bene proficiendum: quam tepidorum numerus ad relaxandum. Quāto feruor omnium religiosorum in principio sue sancte institutionis fuit. Quanta deuotio orationis: quanta emulatio virtutis: quam magna disciplina viguit quāta reuerentia et obedientia sub regula magistri in omnibus effloruit. Testantur adhuc vestigia derelicta quod vere viri sancti et perfecti fuerunt qui tam strenue militantes mundum suppeditaueunt. Jam magnus putatur si quis transgressor non fuerit: si quis quod accepit cum patientia tolerare potuerit. Ob teporis et negligentie status nostri quod tam cito declinamus a pristino feruore: et iam tedet viuere pre lassitudine et tempore. Etiam in te penitus non dormiret profectus virtutum: qui multa sepius exempla vidisti deuotorum.

De exercitiis boni religiosi Epim. xix.

Ita boni religiosi omnibus virtutibus pollere debet: ut sit talis interior: qualis videtur hominibus exterior et merito multo plus debet esse intus quam quod cernit foris: quia inspector noster est

quem summo opere reuereri debemus ubicumque fueris
 mus et tanquam angeli in conspectu eius mundi ince
 dere. Omni die renouare debemus propositum nos
 trum et ad feruorem nos excitare quasi hodie primū
 ad conversionē venissemus atque dicere. Adiuua me
 dñe deus meus in bono proposito et sancto seruitio
 tuo: et da michi nunc hodie perfecte incipere quia ni
 hil est quod hactenus feci. Secundū propositum
 nostrū cursus profectus nostrī et multa diligentia
 operis est bene perficere volenti: quia si fortiter pro
 ponens sepe deficit: quid ille qui raro aut min⁹ fixe
 aliquid proponit? Variis tamen modis contingit
 desertio propositi nostrī: et levis omissio exercitiorū
 vix sine aliquo dispendio transit. Iustorum propos
 itum in gratia dei potius quam in propria sapientia pen
 det: in quo et semper confidunt quicquid arripiunt.
 Nam homo proponit: sed deus disponit: nec est in
 homine via eius. Si pietatis causa aut fraterne uti
 litatis proposito quandoque cōsuetum omittitur exer
 citium: facile postea poterit recuperari. Si autē te
 dio animi aut negligentia faciliter relinquit: satis
 culpabile est et nociuū sentietur. Conemur quantum
 possum⁹: adhuc leuiter deficiemus in multis. Sem
 per tñ aliquid certi proponendū est: et illa precipue
 que amplius nos impediāt. Exteriora nostra et ins
 teriora pariter nobis scrutanda sunt et ordinanda:
 quia utraq; expediunt ad profectū. Si nō cōtinue te
 vales colligere: saltē interdū et ad min⁹ semel i die
 mane videlicet aut vespere. Mane propone: vespere
 discute mores tuos qualis hodie fuisti in verbo
 opere et cogitatione: quia in his sepius forsitan deū

offendisti & proximum. Ellice te sicut vir contra
 dyabolicas nequitias : frena gulam et omnem car
 nis inclinationem facilius frenabis. Nunquā sis ex
 toto ociosus : sed aut legens aut scribens aut orans
 aut meditans aut aliquid utilitatis pro cōmuni la
 borans. Corporalia exercitia discrete sunt agenda
 nec omnibus equaliter assumenda. Que commu
 nia non sunt non sunt foris ostendenda : nam in se
 creto tutius exercentur priuata. Cauendam tamen
 ne piger sis ad communia et ad singularia promp
 ptior : sed expletis integre et fideliter debitis et in
 iunctis : si iam ultra vacat : redde te tibi prout deu
 tio tua desiderat. Non possunt omnes habere vñ
 exercitium / sed aliud isti / aliud illi magis deseruit.
 Etiam pro temporum congruentia diuersa plas
 cent exercitia quia alia in festis / alia in feriatis ma
 gis sapiunt diebus. Aliis indigemus tempore ten
 tationis & aliis tempore pacis & quietis. Aliis cum
 tristamur libet cogitare / et alia cum leti in domo
 no fuerimus. Circa principalia festa reuoluenda
 sunt bona exercitia et sanctorum suffragia seruens
 tius imploranda. De festo in festum proponere de
 bemus quasi tunc de hoc seculo migraturi simus
 et ad eternum festum peruenturi. Ideoq; sollicite
 nos preparare debemus in deuotis temporibus et
 deuotius conuersari / atq; omnem obseruantiam
 strictius custodire tanq̃ in breui premium laboris
 nostri a deo percepturi. Et si dilatum fuerit creda
 mus nos min⁹ bene preparados atq; indignos tā
 te adhuc glorie / que reuelabitur in nobis tpe prefl
 cito / et studeamus nos melius ad exitū preparare

Beatus seruus ait euangelista lucas quē cū uenerit dñs inuenerit uigilantem. Amen dico uobis sup omnia bona sua constituet eum.

De amore solitudinis ⁊ silentii. Ep̃m. xx.

Quere aptum tēpus uacandī tibi ⁊ de beneficiis dei frequēte cogita. Relinque curiosa. Tales perlege materias que compūctionē magis prestāt q̃ occupationem. Si te substraxeris a superfluis locutionibus et ociosis circuitionibus necnon a nouitatibus ⁊ rumoribus audiendis: inuenies tempus sufficiens et aptum pro bonis meditationibus insistentis. Maximi sanctorum humana conortia ubi poterant uitabant: ⁊ deo in secreto uiuere eligebant. Dixit quidam. Quotiens inter homines fui minor homo redit. Hoc quippe sepius experimur quando diu confabulamur. Facilius est omino tacere: q̃ uerbo nō excedere. Facili⁹ est domi latere q̃ foris se posse sufficienter custodire. Qui igit̃ itendit ad interiora et spūalia peruenire: oportet eum cū iesu a turba declinare. Nemo secure apparet nisi qui libenter latet. Nemo secure preest: nisi qui libenter subest. Nemo secure precipit: nisi q̃ libenter obedire didicit. Nemo secure gaudet nisi qui bone conscientie testimonium habet. Nemo secure loquitur: nisi qui libenter tacet. Semper tñ sanctorū securitas plena timoris dei extitit. Nec eo min⁹ solliciti ⁊ humiles in se fuerūt quia magnis uirtutibus et gratia emicuerunt. Quoniam aut̃ securitas ex superbia ⁊ presumptione orit̃: ⁊ in fine in deceptione suū uertitur. Nūq̃ p̃mittas tibi securitatē in hac uita: Quis bonus uidearis xenobita aut deuot⁹ heremi

ta. Sepe meliores in estimatiōe hoīm grau⁹ per
clatati sunt propter suam nimīā cōfidentīā. Unde
multis vtilius est vt non penitus tentationibus ca
reant: s; sepius impugnent: ne nimium securi sint
ne forte in superbiā eleuent: ne etiam ad exteriores
consolationes licentius declinent. **Q**ui nūq̃ t̃ a
sitorīā leticiā quæreretur/qui nūq̃ cum mūdo se occu
paret: q̃ bonā consciētiā seruaret? **Q**ui oēm va
nam solitudinē amputaret: et dūtaxat salutaria
ac diuina cogitaret et totā spem suā in deo cōstitue
ret: q̃ magnā pacē et quietē possideret? Nemo di
gnus est et celesti cōsolatione: nisi diligenter se exer
cuerit in sancta cōpunctione. Si vis cordetenus cō
pūgi: intra cubicū tuū et exclude tumultus mundi
sicut scriptum est. In cubicul⁹ vestris compūgimur
ni. In cella inuenies quod deforis sepius amittes.
Cella cōtinuata dulcessit: et male custodita redium
generat. Si in p̃ncipio cōuersionis tue bene eam
icolueris et custodieris erit tibi postea dilecta ami
ca et gratissimū solatiū. In silentio et quiete p̃ficit
anima deuota et discit abscondita scripturarū. ibi
lumenit fluentā lacrimarū: quibus singulis noctib⁹
se lauet et mundet vt conditori suo tāto familiarior
fiat: quanto longius ab oī seculari tumultu degit.
Qui ergo se abstrahit a notis et amicis: appropin
quabit illi deus cū āgelis sanctis. Melius est late
re et sui curam agere: q̃ se neglecto signa facere.
Laudabile est homini religioso raro foras ire fuge
re videri: nolle etiā homīes videre. Quid vis vide
re quod nō licet habere? Transit mundus et concu
piscētis eius. Trahūt desideria sensualitatis ad spa

ciandum: sed cum hora transierit / quid nisi gravita-
tem conscientie / et cordis dispersionem importas?
Letus exitus tristem sepe reditum parit et leta vigi-
lia serotina triste mane facit. Sic omne carnale
gaudii blande intrat / sed in fine mordet et perimit.
Quid potes alibi videre quod hic non vides? Ecce
celum et terram et omnia elementa / nam ex istis omnia
sunt facta. Quid potes alibi videre / quod visu po-
test sub sole permanere? Credis te forsitan satiari /
sed non poteris perungere. Si cetera videres presen-
tia / quid essent nisi visio vana? Lena oculos tuos
ad deum in excelsis / et ora pro peccatis tuis et negli-
gentiis. Dimitte vana vanis / tu autem intende illis qui
tibi precepit bene. Gloriam super te effusum et voca-
ad te iesum dilectum tuum. Mone cur eo in cella quia non
inuenies alibi tantam pacem. Si non exisses nec quicquam
de rumoribus audisses / melius in bona pace perman-
sisses. ex quo noua delectat aliquando audire / oportet
te exinde turbationem cordis tolerare.

De compunctione cordis

f. Epim. xxi.

Si vis aliquid proficere conserua te in timore
dei / et noli esse nimis liber / sed sub disciplina co-
hibe omnes sensus tuos nec inepte te tradas leticie.
Da te ad cordis compunctionem / et inuenies deuotio-
nem. Compunctio multa bona aperit / que dissolu-
tio cito perdere consuevit. Mirum est quod homo pos-
sit unquam perfecte letari in hac vita / qui suum exilium
et tam multa pericula anime sue considerat et pensat.
Propter leuitatem cordis et negligentiam des-
sectum nostrorum non sentimus anime nostre dolo-
res sed sepe vane ridemus quando merito flere de-

beremus. Non est vera libertas nec bona leticia nisi in timore dei cum bona conscientia. Felix qui abdicere potest omne impedimentum distractionis/et ad unionem se redigere sancte compunctionis. Felix qui a se abdicat quicquid conscientiam suam maculare potest vel grauare. Certa viriliter consuetudine vincit. Si tu scis homines dimittere ipsi te dimittent tua facta facere. Non attrahas tibi res aliorum nec te implices causis maiorum. Habe semper oculum super te primum/et admoneas teipsum specialiter precibus tibi dilectis. Si non habes fauorem hominum noli ex hoc tristari/sed hoc sit tibi graue/quia non habes te satis bene/et circumspecte sicut deceret dei seruus et deuotum religiosum conuersari. Trilinus est sepe et securus / quia homo non habeat multas consolationes in hac vita secundum carnem precipue tamen quam diuinas non habemus / aut rarius sentimus nos in culpa sumus / quia compunctionem cordis non querimus/nec vanas et externas omnino abiciamus. Cognosce te indignum diuina consolatione sed magis dignum multa tribulatione. Quando homo perfecte est afflictus tunc grauis et amarus est/et totus mundus. Bonus homo sufficientem inuenit materiam dolendi et flendi. Siue enim se considerat siue de proximo pensat / scit quia nemo sine tribulatione hic viuit. Et quanto strictius sese considerat/tanto amplius dolet. Materie iusti doloris et interne afflictionis sunt peccata et vitia nostra / quibus ita inuoluti iacemus/ut raro celestia contemplari valeamus. Si frequenter de morte tua/quam de longitudine vite tue cogitares / non dubium quin feruentius te emendas

ciandum: sed cum hora transierit / quid nisi grauitatem conscientie / r. cordis dispersionem importas? Letus exitus tristem sepe reditum parit r. leta vigilia serotina triste mane facit. Sic omne carnale gaudiū blande intrat / sed in fine mordet r. perimit. Quid potes alibi videre quod hic nō vides? Ecce celum r. terram r. omnia elemēta / nā ex istis omnia sunt facta. Quid potes alibi videre / quod vīu potest sub sole permanere? Credis te forsitan satiari / sed nō poteris pertingere. Si cētra videres presentia / quid essent nisi visio vana? Leua oculos tuos ad deum in excelsis / r. ora pro peccatis tuis r. negligentis. Dimitte vana vānis / tu autē intēde illis q̄ tibi precepit deus. Glāde sup te cōstitutum r. voca ad te iesum dilectū tuū. Mene cur eo in cella q̄ nō inuenies alibi tantā pacē. Si nō exisses nec quicq̄ de rumoribus audisses / melius ī bona pace pmanissēs. ex quo noua delectat aliquando audire / oportet te exinde turbationem cordis tolerare. "

De compunctione cordis

f. Ep̄m. xxi.

Si vis aliquid proficere conserua te in timore dei / r. noli esse nimis liber / sed sub disciplina cohibe om̄s sensus tuos nec inepte te tradas leticie. Da te ad cordis compunctionem / r. inuenies deuotionem. Compunctio multa bona sperit / que dissolutio cito perdere consuevit. Mirū est q̄ homo possit vnq̄ perfecte letari ī hac vita / qui suū exilium et tam multa pericula anime sue considerat r. pensat. Propter leuitatem cordis r. negligentiam defectum nostrorū non sentimus anime nostre dolores sed sepe vane ridemus quando merito flere de-

beremus. Non est vera libertas nec bona leticia nisi in timore dei cum bona conscientia. Felix qui abdicere potest omne impedimentum distractionis/et ad unionem se redigere sancte compunctionis. Felix qui a se abdicat quicquid conscientiam suam maculare potest vel grauari. Certa viriliter consuetudine vincit. Si tu scis homines dimittere ipsi te dimittent tua facta facere. Non attrahas tibi res aliorum nec te implices causis malorum. Habe semper oculum super te primum/et admoneas teipsum specialiter per oculos tibi dilectis. Si non habes fauorem hominum noli ex hoc tristari/sed hoc sit tibi graue/quia non habes te satis bene/et circumspecte sicut deceret dei seruum et deuotum religiosum conuersari. Utilius est sepe et securus / quia homo non habeat multas consolationes in hac vita secundum carnem precipue tamen quam diuinas non habemus / aut rarius sentimus nos in culpa sumus / quia compunctionem cordis non querimus/nec vanas et externas omnino abiciamus. Cognosce te indignum diuina consolatione sed magis dignum multa tribulatione. Quando homo perfecte est afflictus tunc grauis et amarus est/et totus mundus. Bonus homo sufficientem inuenit materiam dolendi et flendi. Siue enim se considerat siue de proximo pensat / scit quia nemo sine tribulatione hic viuit. Et quanto strictius sese considerat/tanto amplius dolet. Materie iusti doloris et interne afflictionis sunt peccata et vitia nostra / quibus ita inuoluti iacemus/ut raro celestis contemplari valeamus. Si frequenter de morte tua/quam de longitudine vite tue cogitares / non dubium quin feruentius te emendas

res. Si etiā futuras inferni siue purgatorii penas cordialiter ppenderes: credo q̄ libēter laborē et dolo-
lorem sustineres et nichil rigoris formidares. Sed
quia ad cor ista non transeunt et blandimenta adhuc
amamus ideo frigidi et valde pigri remanem⁹. se-
pe est inopia spiritus unde tā leuiter cōquerit mise-
rum corpus. Ora igit̄ humiliter ad dñm vt det tibi
compunctōis spiritum et dic cū pphā. Liba me do-
mine pane lacrimarum et potum da michi in lacri-
mis in mensura.

De cōsideratione hūane miserie Capm. xxi.

Miser es vbicūqz fueris et quocūqz te verteris
nisi ad deum te conuertas. quid turbaris q̄
non succedit tibi sicut vis et desideras? Quis est q̄
habet oīa secundum suam voluntatem? Nec ego/
nec tu/nec aliquis hominū super terrā? Nemo est
in mundo sine aliqua tribulatione vel angustia: q̄
uis rex sit vel papa. Quis est qui melius habet: ut
qz qui p deo aliqui pati valet. Dicunt multi imbe-
cilles et infirmi. Ecce q̄ bonā vitam ille homo ha-
bet: q̄ diues / q̄ potens / q̄ excelsus / q̄ magn⁹ / q̄
pulcer. Sed attende ad celestia bona et videbis q̄
oīa ista temporalia nulla sūt / s; valde incerta et ma-
gis grauantia: quia nunq̄ sine sollicitudine et timo-
re possident. Non est hoīs felicitas habere t̄palia
ad abundantia s; sufficit ei mediocritas. Vere mis-
eria est viuere sup terrā. Quāto homo voluerit eē
spūalior: tāto p̄is vita fit ei amari⁹ quia sēt̄ me-
lius et videt clarius humane corruptionis defect⁹.
Non comedere / bibere / vigilare / dormire / quiesce-
re / laborare / et ceteris necessitatibus nature subias

cere: vere magna miseria est et afflictio homini deu-
 noto qui libenter esset absolutus et liber ab omni pec-
 cato. Et alde enim grauatür iterio: homo necessitatis
 bus corporalibus in hoc mundo. Et propheta deu-
 te rogat quatenus liber ab istis esse valeat dicens.
 De necessitatibus meis erue me dñe Sed ve nō co-
 gnoscentibus suā miseriā. et amplius ve illis qui di-
 ligūt hanc miseriā et corruptibilitē vitā. Nā i tāti q̄
 dam hanc amplectunt: licet etiā vix necessaria las-
 borando aut meditando habeant: vt si hic possent
 sēp. viuere de regno dei nichil curarent. Et insani et
 infideles corde qui tā profunde in terris iacēt vt nūll
 nisi carnalia sapiant: s; miseri adhuc in fine graui-
 ter sentient q̄ vtile et nichilū erat quod amauerunt
 Sancti autē dei et oēs deuoti amici christi nō atten-
 derūt que carni placuerunt: nec que in hoc tpe flo-
 ruerunt s; tota spes eorū et intentio ad eterna bona
 anhelabat. ferebat totū desideriu eorū ad summa
 et inuisibilia ne amore visibilium traherent ad infi-
 ma. Holi frater amittere confidentiā pficiendū ad
 spūalia. adhuc habes tempus et horā. Quare vis p
 crastinare ppositū tuū? Surge et in instanti incipe
 et dic. Hunc tempus est faciendū nunc tēpus est pu-
 gnandi: nunc temp⁹ aptū est emendandū. Quāto
 male habes et tribularis tūc tempus est pmerendū
 Oportet transire p ignē et aquā ante q̄ venias in re-
 frigeriū. Nisi tibi vīm feceris: vitū non superabis
 q̄ diu istud fragile corpus gerim⁹: sine peccato eē
 nō possum⁹ nec sine tedio et dolore viuere. Libēter
 haberem⁹ ab omni miseria et peccato quietē sed qz
 p peccatū pdidimus innocentia amissim⁹ etiā verā

beatitudinē. Ideo oportet nos tenere patientiā et
 dei expectare misericordiā donec transeat iniqui-
 tas hec et mortalitas absorbeat a vita. Quāta fra-
 gilitas humana que semp̄ prona est ad vicia. Hodie
 confiteris peccata tua: et cras iterum perpetrās cō-
 fessa. Hunc proponis cauere/et post horā agis qua-
 si nichil proposuisses. Merito ergo nosip̄os humi-
 liari possum⁹ nec vñ q̄ aliquid magni de nobis sen-
 tire/quia tam fragiles et instabiles sumus. Et ito etiā
 potest perdi per negligentiam/quod multo labore
 vix tandem acquisitum est per gratiā. quid fiet de
 nobis adhuc in fine/qui tepescimus tā mane? De
 nobis si sic volumus declinare ad quietē quasi iam
 pax sit et securitas/cū necdum appareat vestigium
 vere sanctitatis in nostra cōuersatione. Unde op⁹
 esset quod adhuc iterū institueremur/tāq̄ boni no-
 uitii ad mores optimos si forte spes esset de aliqua
 futura emendatione et maiori spiritali profectu.
 ¶ De meditatione mortis. Ep̄m. xxiij.

Ualde cito erit tecum hoc factum. vnde aliter
 quomodo te habearis: hodie homo est et cras
 non comparet. Cum autem sublat⁹ fuerit ab ocu-
 lis cito etiam transit a mente. Hebetudo et turba-
 cia cordis humani q̄ solum presentia meditat⁹/et fu-
 tura nō magis preuidet. Sic te in omni facto et co-
 gitatu deberes tenere/quasi statim esses mortu⁹.
 Si bonā conscientiā haberes/non multū mortē fla-
 meres. Melius esset peccata cauere/q̄ mortē fuge-
 re. Si hodie nō es paratus quō cras eris? Erās est
 dies incerta et quid scis si crastinū habebis? Quid
 prodest diu viuere quando tam parū emendamur

Ab longa vite non semper emendat / s; sepe culpa
 magis auget . Etinā per vnam diem bene essem⁹
 conuersati in hoc mundo . Multi annos cōputant
 conuersationis sed sepe paruus est fructus emēdatio
 nis . Si formidolosum est mori / forsitan periculos
 sum est vinti⁹ viuere . Beatus qui horā mortis sue
 semper ante oculos habet ⁊ ad moriendū se quotis
 die disponit . Si vidisti aliqui hominē mori : cogita
 quā ⁊ tu per eandē viam trāsibis . Cum mane fue
 rit putate ad vespertū nō peruenturū . Elaspere aus
 tem facto mane nō audeas tibi polliceri . Semper
 ergo paratus esto ⁊ taliter vine vt nunq̃ te iparas
 tum mors inueniat . Multi subito ⁊ improuise mor
 riuntur . nā hora qua nō putat / filius hominis vētu
 rus est . Quando illa extrema hora venerit / multū
 aliter sentire incipies de tota vita tua preterita / et
 valde dolebis q̃ tam negligens et remissus fuisti .
 Quā felix ⁊ prudens qui talis nunc nitit̃ esse in vi
 ta qualis optat inueniri in morte . Dabit nāq; ma
 gnam cōfidentiam feliciter moriēdi perfectus cō
 sumptus mundi / seruens desiderii in dētutibus pro
 ficiendi / amor discipline labor penitentie prompti
 tudo obediētie / abnegatio sui ⁊ supportatio cuiusli
 bet aduersitatis pro amore christi . Multa bona po
 tes operari dum sanus es / sed infirmatus nescio
 quid poteris . Pauci ex infirmitate emendant̃ sic ⁊
 q̃ si multum peregrinantur raro sanctificant̃ . Nō
 li confidere super amicos ⁊ proximos / nec in futuro
 salutem tuam differas / quia citius obliuiscē
 tur hoīes q̃ estimas . Melius est nunc tēpestiue pro
 quidē ⁊ aliquid boni premittere / q̃ super aliorum

auxilio sperare. Si non es p[ro] t[em]p[or]e sollicitus modo
 quis erit pro te sollicit[us] in futuro? Nunc t[em]p[us] est vale
 de p[er]iculis s[ed] p[ro]ph[et]icis dolor[ibus] q[uod] hoc iunius expendis in
 qu[od] promereri vales v[er]o eternaliter viuas. Veniet
 q[ua]n[do] v[er]u[m] die[m] seu ho[r]a[m] pro emendatione desiderabis
 et nescio an impetrabis. Eya carissime de qu[an]to pi
 culo te p[ot]eris liberare: de q[uo] magno timore eripe
 re: si modo semp[er] timoratus fueris et de morte suspe
 ctus. Stude nunc taliter viuere: vt in ho[r]a mortis
 valeas potius gaudere q[uam] timere. Disce nunc mori
 m[un]do: vt tunc incipias viuere cum christo. Disce
 nunc o[mn]ia cont[ine]re: vt tunc possis libere ad christu[m]
 pergere. Castiga nu[n]c corpus tuum per penit[en]tiam
 vt tu[n]c valeas cert[um] habere confidentia[m]. Ah stulte.
 quid cogitas te diu victuru[m]: cu[m] nullu[m] diem habeas
 securu[m]. Qu[an]ta multi decepti sunt: et insperate de cora
 pore extracti. Quotiens audisti a dicentibus: quia
 ille gladio cecidit ille submersus est: ille ab alto ru
 ens ceruicem fregit: ille manducando obriquit: ille
 ludendo finem fecit: alius igne: alius ferro: alius pe
 ste: et alio latrocinio perit: et sic o[mn]i finis mors est
 et vita ho[m]i[n]i tanq[uam] umbra subito pertransit. Quis
 memorabit tui post mortem: et q[ui]s orabit pro te? Age
 age nunc carissime quicquid agere potes. quia nes
 cis q[ua]n[do] morieris: nescis eti[am] quid tibi post mortem
 sequet[ur]. Dum t[em]p[us] habes. congrega tibi diuitias
 immortales. Preter salutem tuam nichil cogites.
 solu[m] que dei sunt cures. Fac nu[n]c tibi amicos vene
 rando dei sanctos: et eoru[m] actus imitando: vt cum
 defeceris in hac vita illi te recipiant in eterna[m] ta
 bernacula. Serua te tanq[uam] peregrinu[m] et hospitem.

super terrā: ad quē nichil spectat de mūdī negotiis
 Serua cor liberū et ad deū sursum erectū: q̄ nō ha-
 bes hic manentē ciuitatē. Illuc preces et gemitus
 quotidianos cū lacrimis dirige: vt spūs tuus me-
 reatur post mortē ad dñm feliciter transire. Amen
 ¶ De iudicio et penis peccatorum Ep̄m. xxiij
In omnibus rebus respice finem: et qualiter ante
 districtum iudicem stabis / cui nichil est occultū
 qui muneribus non placatur: nec excusationes re-
 cipit sed quod iustum est iudicabit. O miserrime et
 insipiens peccator quid respondebis deo oīa mala
 tua sciēt qui interdū formidas vultū hominis ira-
 ti: Et quid nō p̄uides tibi in die iudicii: quādo ne-
 mo poterit per alium excusari vel defendi: s; vnus-
 quisq; sufficiens onus erit sibi ipsi. Hunc labor tu⁹
 est fructuosus / fletus acceptabilis / gemitus exau-
 dibilis / dolor satisfactori⁹ et purgati⁹. Habet ma-
 gnum et salubre purgatoriū patiens homo qui su-
 scipiens iniurias p̄ius dolet de alterius malicia: q̄
 de sua iniuria. qui pro contrariantibus sibi libet̄er
 orat ex corde culpas indulget: qui veniā ab aliis
 petere nō retardat: qui facilius misereť q̄ trahitur
 qui sibi ipsi violentiā frequēter facit et carnem suam
 omnino spiritui subiugare conat̄. Melius est mos-
 do purgare pctā et vicia resecare: q̄ in futuro pur-
 ganda reservare. Elere nos ipsos decepimus p̄ inor-
 dinatum amorē quē ad carnem habemus. Quid
 aliud ille ignis denotabit nisi peccata tua? Quāto
 amplius tibi ipsi nunc parcis et carnē sequeris: tan-
 to durius postea lues et maiore materiā cōburendi
 seruas. In quibus homo peccauit: in illis graui⁹

punietur. Ibi occidiosi ardentibus stimulis pun-
 guntur: et gulosi ingenti fame ac siti cruciabuntur. Ibi
 luxuriosi et voluptatū amatores ardenti pisce et fe-
 tido sulphure pfundent. Et sicut furiosi canes pre
 dolore inuidiosi vitulabūt. Illi vitium erit quod
 suum p pūi cruciatū non habebit. Ibi superbi omni
 cōfusione replebuntur: et auari miserrima egestate
 artabunt. Ibi erit vna hora maior in pena/ q̄
 centū anni in amarissima penitentia. Ibi nulla re-
 quies est et nulla cōsolatio damnatis. Hic tantū in-
 terdum cessant a laboribus/atq; amicorū fruitur
 solatiis. Alio modo sollicitus et dolens pro peccatis
 suis. v: in die iudicii sis securus cū beatis. Tūc enī
 iusti stabunt in m 13 12 cōstantis aduersus eos qui
 se angustiauerunt: et deprefferūt. Tūc stabit ad iu-
 dicandū: qui modo se subicit humiliter iudicis ho-
 minū. Tunc m 13 12 fiduciā habebit pauper et ho-
 milis/ et p̄uebit vndiq; superbus. Tunc videbitur
 sapiens in hoc mundo fuisse/ qui pro christo didicit
 stultus et despectus esse. Tunc placebit om̄is tribu-
 latio patienter p̄pessa/ et om̄is iniquitas op̄abit
 os suum. Tunc gaudebit om̄is deuotus et merebit
 om̄is irreligiosus. Tunc plus exultabit caro affli-
 cta q̄ si in deliciis fuisset semp nutrita. Tunc splen-
 debit habitus vilis et obtenebrescet vestis subtilis
 Tūc plus laudabit pauper culū domicilii q̄ deau-
 ratum palatii. Tunc plus iunabit constans patien-
 tia q̄ om̄is m̄idi potentia. Tunc amplius exal-
 tabitur simplex obedientia/ q̄ om̄is secularis astu-
 tia. Tunc plus letificabit pura et bona conscientia
 q̄ docta philosophia. Tunc plus ponderabit con-

emptus diuitiarum/ & totus thesaurus terrigena-
rum. Tunc magis consolaberis super deuota oratio-
ne/ & super delicata comestione. Tunc potius gau-
debis de seruato silentio/ & de longa fabulatione.
Tunc plus valebunt sancta opera/ & multa pulcra
verba. Tunc plus placebit stricta vita & ardua pe-
nitentia/ & omnis delectatio terrena. Disce nunc in
modico pati ut tunc a grauioribus valeas liberari
Et primo proba quid possis pati postea. Si nunc
tam paruū nō vales sustinere/ quō poteris tunc eter-
nata tormenta sustinere. Si modo modica passio tam
impatientem efficit quid gehenna tunc faciet? Ecce
vere nō potes duo gaudia habere: delectari hic
in mōdo/ & postea regnare in celo cū christe. Si vsq;
in hodiernū diē semp in honoribus & voluptatibus
vixisses/ quid totus tibi profuisset: si iam in instanti
morti cōtingeret? Omnia ergo vanitas præter ama-
re deum: & illi soli seruire. Qui enim deum ex toto
corde amat/ nec mortē nec suppliciu: nec iudiciū
nec infernu: metuit/ quia perfectus amor securum
accessum ad deū facit. Quē autē adhuc peccare
delectat/ nō mirū si mortē & iudiciū timeat. Bo-
num tamen est ut si necdū amor a malo te revocat
saltem timor gehennalis coerceat. Qui vero timo-
rem dei pōnit dū stare in bono nō valebit/ sed
dyaboli laqueos citius incurret.

De seruienti emēdati de totius vite nre Ep̃m. xxv

Esto vigilans et diligens in dei seruicio et co-
gita frequenter ad quid venisti et cur seculum
relinquisti. Menne ut deo viueres: et spiritualis
femio fieres: igitur ad perfectum ferueas: quia

mercedem laboris tuorum in breui recipies: nec erit
tunc amplius timor aut dolor in finibus tuis. De
dicum tunc laborabis et magnam requiem in eo perpes
tuam leticiam inuenies. Si tu permanseris fidelis et fer
uidus in agendo: deus proculdubio erit fidelis et lo
cuples in retribuendo. Spem bonam retinere debes
quod ad palmam puenies: sed securitatem capere non oportet
ne torpeas aut elatus fias. Cum enim quidam anxius
inter metum et spem frequenter fluctuaret et quadam vice
merore affectus in ecclesia ante quoddam altare se in
orando perstrauisset: hec inter se reuoluit dicens. Quod si
scirem quod adhuc perseueraturus essem/ statimque audi
uit intus diuinum responsum. Quid si hoc scires face
re velles? Fac nunc quod facere velles et bene secu
rus eris. Porro consolatus et confortatus diuine
se commisit voluntati et cessauit anxiosa fluctuatio: no
luitque curiose inuestigare ut sciret que sibi esset fu
tura sed magis studuit inquirere que esset voluntas
dei beneplacens et perfecta ad omne opus bonum
inchoandum et perficiendum. Spera in domino et fac bonitatem
ait propheta: et inhabita terram et pascaris in diuitiis
eius. Nam est quod multos a profectu et feruente
meditatione retrahit: horror difficultatis seu labor
certaminis. Eni uero illi maxime pre aliis in virtu
tibus proficiunt qui ea que sibi magis grauiora et con
traria sunt viribus vincere nituntur. Nam ibi homo
plus proficit et gratiam meretur ampliorē ubi magis se
ipsum vincit et in spiritu mortificat. Sed non omnes ha
ber eque multum ad vincendum et moriendum. Diligens
tamen emulatoz valentior erit ad proficiendum etiam
si plures habeat passiones quam alius bene mougerat

ius: minus tamen feruens ad virtutes. Pro tamē
 specialiter ad magnam emendationē iuuant videll
 cet subtrahere se violenter ad quod natura vitiose
 inclinā: et feruenter instare pro bono quo amplius
 quis indiget. Illa etiā studeas magis cauere et vin
 cere que tibi frequentius in aliis displicent. Ubique
 perfectum tuū capias ut si bona exēpla videas vel en
 dias ad imitandū accēdaris. Si quid sit reprehēn
 sibile consideraueris: caue ne idē facias: aut si ali
 quando fecisti: citius emendare te studeas. Sicut
 oculus tuus alios considerat: sic iterum ab aliis no
 taris. Quā locundum et dulce est videre feruidos et
 deuotos fratres bene morigeratos et disciplinatos
 Triste est et graue videre inordinatē ambulantes
 qui ea ad que vocati sunt nō exercent. Quā nociuū
 est negligere vocatibis sue ppositi et ad nō cōmissa
 sensum inclinare. Memores esto arrepti ppositi: et
 imaginem tibi pponere crucifixi. Bene veretur dār
 potes inspecta vita iesu christi: quia necdum magis
 illi te cōformare studuisti: licet diu in vita dei fuisti.
 Religiosus qui se intente et deuote in sanctissima vi
 ta et passione dñi exercet oīa vtilia et necessaria sibi
 abundanter sibi lueniet nec opus est ut extra iesum
 aliquid melius ouerat. Et si iesus crucifixus in cor
 nostrum veniret. Facto et sufficienter docti essemus.
 Religiosus feruidus oīa bene portat et capit que il
 li iubent. Religiosus negligēs et tepidus habet tri
 bulationē sup tribulationē et ex omni parte patitur
 angustia quia interiori consolatione caret et exte
 rior querere prohibet. Religiosus extra disciplinā
 viuens graui ruine patet. Qui laxiora querit et res

missiora semp in angustis erit quia aut vnum aut
 reliquū sibi displicebit. Quomodo facit tā multū
 alii religiosi qui satis arcti sunt/sub disciplina clau-
 strali. Raro exeunt/abstracte viuunt/pauperrime
 comedunt/grosse vestiunt/ multū laborant parum
 loquunt/ diū vigilāt mature surgunt/orationes pro-
 longant/frequenter legunt et se in omni disciplina
 custodiunt. Attende carthusienses/cistercienses et
 diuerse religionis monachos ac moniales qualiter
 omni nocte ad psallendū dño assurgūt. Et ideo tur-
 pe est vt tu deberes in tam sancto opere pigritare/
 vbi tanta multitudo religiosorū incipit deo iubiles-
 re. Si nichil aliud faciendum incūberet/nisi domi-
 num deū nostrū toto corde et ore laudare. Si nūq̃
 idigeres comedere nec bibere nec dormire/sed sem-
 per posses deum laudare/et solū modo spiritualibus
 studiis vacare/tūc multo felicior esses q̃ modo/cui
 carni ex qualicūq; necessitate seruis. Atinam non
 essent iste necessitates / sed solummodo spirituales
 anime refectiones quas heu satis raro degustamus
 Quando homo ad hoc puenit q̃ de nulla creatura
 consolationē suā querit / tunc ei deus primo pfecte
 sapere incipit/tunc etiā bene contentus de oī euen-
 tū rerū erit/tunc nec pro magno letabit/nec p mo-
 dico contristabit sed ponit se integre et fiducialiter
 in deo qui est omnia in omnibus/cui nichil vtiq; pe-
 rit nec morit/sed oīa ei viuunt et ad nutū suū incun-
 ctanter deferunt. Memēto semp finis/et quia per-
 ditum nō redit tempus. Sine solitudine et diligen-
 tia nunq̃ acquies virtutes. Si incipis tepescere/
 incipies male habere. Si autē videris te ad seruo

nam inuenies magnā pacem: et senties leuorē labo-
rem propter dei gratiā et virtutis amorem. Como fers
uidus et diligēs ad omnia est paratus. Maior labor
est resistere vitulis et passionibus / quam corporalibus in-
sudare laboribus. Qui paruos non vitat defectus /
paulatim labit ad maiores. Fruebis semp vespe-
re / si diē expendas fructuose. Vigila super teipsum
extra teipsum / ad mone teipsum et quicquid de aliis sit
nō negligas teipsum. Tanti pficies quāsi tibi ip-
sum intuleris.

¶ Explicit liber primus.

¶ Incipit liber secundus de interna cōuersatione
Capitulum primum.

Bignum dei intravos est dicit dñs. Con-
uertere te ex toto corde tuo ad dñm et res-
linque hunc miserū mundum et inueniet
anima tua requiem. Disce exteriora continere et ad
interiora te dare / et videbis regnum dei in te venis-
se. Est enī regnū dei pax et gaudiū in spiritu sancto
quod nō datur ipsis. Veniet ad te christus ostēdēs
tibi consolationē suā si dignā illi abintus paraueris
mansionē. Omnis gloria eius et decore ab intra
est / et ibi cōplacet sibi. Frequēs illi visitatio et in ho-
mine interno / dulcis sermocinatio / gratia / consola-
tio / multa pax / familiaritas superanda nimis. Eya-
ala fidelis p̄para huic sponso cor tuum quaten⁹ e-
de venire et in te habitare dignet. Sic enī dicit. Si
quis diligit me sermonē meū seruabit / et ad eū venie-
mus et mansionem apud eū habebimus. Et ego et
pater et filius et ceteris omnibus regnabimus. Amen.

bueris: diues es et sufficit tibi. Ipse erit puer tuus
 et fidelis procurator in olibus ut non sit opus tibi i ho-
 minibus sperare. Homines enim cito mutant et desis-
 cunt velociter/ Christus autem manet in eternum et astat
 usque in finem firmiter. Non est magna fiducia ponenda
 in homine fragili et mortali: etiam si utilis sit et de-
 lectus: neque tristitia multa capienda ex hoc si inter-
 dum aduersetur et contradicat. Qui hodie tecum sunt
 cras contrariari possunt et e contrario sepe ut aura ver-
 tunt. Pone totam fiduciam tuam in domino et sit ipse ti-
 mor tuus et amor tuus. Ipse pro te respondebit et fa-
 ciet bene sicut melius fuerit. Non habes hic manem
 terram civitatem: et ubicumque fueris extraneus es et pe-
 regrinus: nec requiem aliquando habebis: nisi Chris-
 to intime fueris vnitus. Quid hic circumspectis cum
 iste non sit locus tue requietionis? In celestibus de-
 bet esse habitatio tua: et sicut in transitu cuncta ter-
 rena sunt aspicienda: transeant omnia et tu cum eis pa-
 riter. Abde ut non inher eas ne capiaris et per eas.
 Apud altissimum sit cogitatio tua: et deprecatio tua
 ad Christum sine intermissione dirigatur. Si nescis alta
 speculari et celestia: requiesce in passione Christi: et in
 sacris vulneribus eius libenter habita. Si enim ad
 vulnera et preciosa signa uestri deuote confugis
 magnam in tribulatione confortationem senties nec
 multum curabis hominum despectiones facilliterque ver-
 ba detrahentium perferes. Christus fuit etiam in mundo
 ab hominibus despectus: et in maxima necessitate
 a noxia et amicis inter opprobria derelictus. Chris-
 tus pati voluit et despici: et tu audes de aliquo con-
 queri. Christus habuit aduersarios et oblocutores: et

amore omnes habere amicos et benefactores. Tunc
 de coronabis patientia tua si nil aduersitatis occur-
 rerit. Si nichil contrarium vis pati: quomodo eris
 amicus christi? Sustine te cum christo et pro christo: si
 vis regnare cum christo. Si semel perfecte introisses in
 interiora iesu et modicum de ardente eius amore sa-
 puisses: tunc de proprio comodo vel incomodo nichil
 curares: sed magis de opprobrio illato gauderes.
 Quia amor iesu facit hominem seipsum continere.
 Amor iesu et verus internus et liber ab affectionibus
 inordinatis potest se ad deum libere conuertere et ele-
 uare se supra seipsum in spiritu ac furtiue quiescere.
 Qui sapiunt omnia prout sunt non ut dicunt aut estiman-
 tur: hic vere sapiens est et doctus magis a deo quam ab
 hominibus. Qui ab intra scit ambulare et modicum
 res ab extra ponderare: non requirit loca: nec tem-
 pora expectat ad habenda deuota exercitia. Homo
 internus cito se recolligit quia nunquam se totum
 ad exteriora effundit. Non illi obest labor exterior
 aut occupatio ad tempus necessaria sed sicut res eue-
 niunt sic se illis accommodat. Qui intus bene dispo-
 situs est et ordinatus: non curat mirabiles et pueriles
 hominum gestus. Tunc homo impeditur et distrahitur
 quantum sibi res attrahit. Si recte tibi esset et bene
 purgatus esses: omnia tibi in bonum cederent et perfe-
 ctum. Ideo multa tibi displicent et sepe conturbant
 quia adhuc non es tibiipsum perfecte mortuus nec segre-
 gatus ab omnibus terrenis nichil sic maculat et im-
 plicat cor hominis: sicut impurus amor in creaturis.
 Si renuis consolari exterius: poteris speculas
 vi celestia: et frequenter interius iubilare.

De humilii submisside sub plati regimine. Ep. ii.

Non magni pendes de pte vel cōtra te sit sed hoc age et cura ut deus tecum sit in omni re quā facis. Habeas consciētiam bonam: et deus bene te defensabit. Quem enim adiuuare voluerit nullius quersitas nocere poterit. Si tu scis tacere et pati: ut debis pculdubio dñi auxilium. Ipse nouit tempus et modum liberandi te: et ideo debes te illi resignare. Dei est adiuuare et ab omni confusione liberare. Sepe valde prodest ad maiorem humilitatem conseruandā: quod defectus nostros alii sciūt et redarguūt. Quando homo pro defectibus suis se humiliat tunc facilliter alios placat: et leuiter satisficit sibi irascensibus. Humilem deus protegit et liberat: humilem diligit et consolatur. humilii homini se inclināt. humilii largitur gratiā magnam: et post suā depressiōem leuat ad gloriā. humilii sua secreta reuelat: et ad se dulciter trahit et inuitat. Humilis accepta contrumelia et confusione: satis bene est in pace. quia stat in deo et nō in mundo. Non repures te aliquid profecisse: nisi omnibus inferiorem te esse sentias.

De bono pacifico homine

Ep. iii.

Pone te primo in pace: et tunc alios poteris pacificare. Homo pacificus plus prodest: quā bene doctus. Homo passionatus etiam bonum in malū trahit: et facilliter malum credit. Bonus pacificus homo omnia ad bonum conuertit. Qui bene in pace est: de nullo suspicatur qui autē male contentus est et cōmotus: variis suspitionibus agitat: nec ipse quiescit: nec alios quiescere permittit. Dicit sepe quod dicere non deberet: et omittit quod sepe sibi magis

facere expediret. Considerat quod alii facere tenentur / et negligit quod ipse facere tenetur. Habe ergo proprium zelum. super te ipsum / tunc zelare poteris etiam iuste primum tuum. Tu benefacta tua scis excusare et tolerare / et aliorum non vis recipere excusationes. Iustus esset ut te accusares et fratrem tuum excusares. Si portari vis porta et alium. Elide quod longe es adhuc a vera caritate et humilitate que nulli nouit indignari vel irasci nisi tantum sibi ipsi. Non est magni cum bonis et mansuetis conuersari. hoc enim omnibus naturaliter placet / et unusquisque libenter pacem habet / et secum sentientes magis diligit. Sed cum duris et peruersis aut in disciplinatis aut nobis contrariantibus pacifice posse viuere / magna gratia est et laudabile nimis virisque factum. Sed sunt qui seipsos in pace tenent et cum aliis etiam pacem habent. Et sunt qui nec pacem habent nec alios in pace dimittunt. Illi sunt graues / sed sibi sunt semper grauiiores. Et sunt qui seipsos in pace retinent et ad pacem alios reducere student / et tamen tota pars nostra in hac misera vita potius in humili sufferentia ponenda est quam in non sentiendo contraria. Qui melius scit pati / pacem tenebit maiorem. Ille est victor sui et dominus mundi / amicus christi et heres celi.

De pura mente et simplici intentione Epistolam. iiii.

Debus alis homo subleuatur a terrenis / simplicitate scilicet et puritate. Simplicitas debet esse in intentione / puritas in affectione. Simplicitas intendit deum / puritas apprehendit et gustat. Nulla bona actio te impediet / si liber intus ab omni inore

dinato affectu fueris. Si nichil aliud q̄ dei bñ plas-
cium ⁊ primi vtilitatē intendis: ⁊ queris: interna
libertate frueris. Si rectū cor tibi esset: tunc omnis
creatura speculū vite et liber sancte doctrine esset.
Non est creatura tā parua et vilis que bonitatē dei
nō representet. Si tū es itus bonus ⁊ purus: tūc
omnia sine impedimento videres ⁊ caperes bene.
Cor purum penetrat celū ⁊ infernū. Quālis vir us-
quisq; intus est: taliter indicat exterius. Si est gau-
dii in mundo hoc vtiq; possiderunt cordis homo.
Et si alicubi tribulatio ⁊ angustia hoc meli⁹ acute
mala p̄sentia. Sicut ferrū missū in ignē amittit
rubicinē ⁊ totum cōdēns efficit: sic homo ad deū
se integre convertens a torpore exultat ⁊ in novum
hominem trāsmutatur. Quando homo incipit res
pescere: tunc parum metuit anxiē ⁊ libenter exter-
nam accipit consolationē. Sed quando p̄fecte inci-
pit se vincere ⁊ viriliter in via dei ambulare: tūc mē-
tus ea reputat: que sibi prius gravis esse sentiebat.
De propria consideratione. Cfm. v.

Non possumus nobis ipse nimis credere: quia
sepe nobis gratia deest ⁊ sensus modicum lū-
men est in nobis: ⁊ hoc cito per negligentiam amittimus.
Sepe etiam nō advertimus q̄ tam cecī in-
tus sumus. Sepe male agimus ⁊ peius excusam⁹:
⁊ passione interdum movemur ⁊ zelū putamus.
Parva in aliis reprehendim⁹: ⁊ nostra maiora p̄-
transimus. Satis cito sentimus ⁊ ponderamus q̄
ab aliis sufficim⁹: sed quantū alii a nobis infirmī
nō advertimus. Qui bene ⁊ recte sua ponderaret:
q̄d esset quod de allo graviter iudicaret. Internus

homo nullius curā oībus curis antepōnit : et quā
 sibiip̄i diligēter intendit : facilius de aliis tacet.
 Nam q̄ eris internus ⁊ deuotus nisi de alienis sime
 ris : et ad teipsum specialiter respiceris . Si tibi et
 deo totaūter intendis : modicū te mouebit qđ forte
 p̄cipis . Abi es quādo tibiip̄i p̄sens non es : ⁊ quā
 do oīia p̄curristi / quid te neglecto p̄fecisti ? Si de
 bes habere pacem ⁊ vniōnē verā : oportet qđ totū
 adhuc postponas ⁊ te solū p̄e oculis haberes . Nul
 lū p̄inde p̄ficies si te seriatim ab omni t̄pali cura
 conserues . Valde deficies si aliquid temporale re
 putaueris . Nil aliū nil magnū nil gratū nil acces
 sū tibi sit nisi pure deus aut de deo sit . Totū vas
 num estima quicquid cōsolatiōis occurrit de aliqua
 creatura . A nans deū / aiām sub deo : despiciit vni
 uersa . Solus deus eternus ⁊ imensus implēs om̄i
 nis : solatiū n̄ est animę et verā cordis leticia .

De leticia bone conscientie Cpm. vi.

Gloria boni hominis testimonium bone cons
 cientie dei est . Habe bonā conscientiā ⁊ semp
 habebis leticiam . Bona conscientia valde m̄r ita
 potest portare : ⁊ valde leta est inter aduersa . Ma
 la conscientia semper timida est et inquietā . Suau
 ter requiesces : si te cor tuū nō rephenderit . Noli te
 tari nisi cū benefeceris . Malī nūq̄ habent verā
 leticiā nec internā sentiunt pacē qđ nō est pax im
 piis dicit dñs . Et si dixerint in pace sumus nō ve
 nient sup̄ nos mala ⁊ quis nobis nocere audebit ?
 Et credas eis : quoniam rep̄te exurget ira dei ⁊ in
 nichilū redigent̄ actus eorū : et cogitationes eorum
 peribūt . Glorari in tribulatione non ē graue amā

si sic enī gloriari est in cruce domini gloriari. Bre-
 uis gloria que ab hominibus datur et accipit. Ad
 di gloriā semper comitat tristitia. Bonorum gloria
 in conscientia eorum et non in ore hominum. Iustus
 rum leticia de deo et in deo est et gaudium eorum de
 veritate. Qui verā et eternam gloriā desiderat tem-
 poralem non curat. Et qui temporalem querit glo-
 riam/aut nō ex alio contēnit/minus amare cōuin-
 citur celestem. Magnam habet cordis tranquilita-
 tem/ q̄ nec laudes curat nec vituperia. Facile erit
 contentus et pacatus cuius conscientia munda est
 non es sanctior si lauderis nec vilior si vitupereris.
 Quod es hoc es nec maior dici vales q̄ deo teste sis.
 Si attēdis qd apud te sis litus nō curabis qd de te
 loquātur hoīes foris. Homo videt i facie. de⁹ aut in
 corde. Homo p̄siderat act⁹/de⁹ p̄fat itētiōes. Nō
 semp agere et modicum de se tenere hūilis aīe iudi-
 cium est. Nolle p̄olari ab aliqua creatura/magne
 puritatis et interne fiducie iudiciū est. Qui nullum
 extrinsecus pro se testimonium querit: liquet q̄ se
 deo totaliter cōmisit. Non enī qui seipm p̄mendat
 ille probatus est aut beatus paulus/ sed quē de⁹ cō-
 mendat. Ambulare cum deo intus nec aliquis affe-
 ctione teneri foris/status est interni hominis.

De amore iesu super omnia.

Ep̄m. vii.

Beatus qui intelligit quid sit amare iesum / et
 contēnere seipsum propter iesum. Oportet di-
 lectum pro dilecto relinquere / quia iesus vult so-
 lus super omnia amari. Dilectio creature fallax et
 instabilis / dilectio iesu fidelis et perseverabilis.
 Qui adheret creature cadet cū labili / qui amplex

etiam Iesum firmabit in eum. Illum dilige et amicum tene tibi qui omnibus recedentibus te non derelinquet nec patitur in fine perire. Ab hominibus oportet te aliquando separari siue velis siue nolis. Teneas te apud Iesum vivens et moriens et illius delicta te committe qui omnibus deficientibus solus potest te iuvare. Dilectus tuus talis est nature ut alienum non velit admittere sed solus vult cor tuum habere et tanquam rex in proprio throno sedere. Si scires te bene ab omni creatura evacuare Iesus deberet libenter tecum habitare. Bene totum perditum inuenies: quicquid extra Iesum in omnibus posueris. Non confidas nec inalteris super calamum vultum quia omnis caro fenum et omnis gloria eius ut flos feni cadet. Cito decipieris si ad externam hominum apparitionem tantum aspereris. Si enim tuum in aliis queris solatium et lucrum senties sepe detrimendum. Si queris in omnibus Iesum inuenies utique Iesum. Si autem queris teipsum inuenies teipsum sed ad tuam perniciem. Solus enim homo nocivus sibi si Iesum non querit quod totus mundus et omnes sui aduersarii.

De familiari amicitia Iesu.

Epim. viii.

Quando Iesus adest totum bonum est nec quicquam difficile videtur. Quando vero Iesus non adest totum durum est. Quando Iesus intus non loquitur consolatio vilis est. Si autem Iesus unum verbum loquitur tantum magna consolatio sentitur. Nonne maria magdalena statim surrexit de loco in quo fleuit quoniam martha illi dixit. Magister adest et vocat te. Felix hora quoniam Iesus vocat de lacrimis ad gaudium spiritus quod aridus et durus

es sine iesu: & insipiens & vanus si cupis aliqd. exire
 iesum. Nōne hoc est malus damnū q̄ si totū pde-
 res mundū. Quid potest mūdus cōferre sine iesu?
 Esse sine iesu grauis est infernus: & esse cū iesu dul-
 cis paradīsus. Si fuerit tecū iesus nullus poterit
 nocere inimicus. Qui inuenit iesū inuenit thesau-
 rum bonū: imo bonū sup omne bonū. Et qui pdit
 iesum perdit nimis multū & plus q̄ totum mundū.
 Pauperrimus est q̄ uiuit sine iesu. Ditissimus qui
 bene est cū iesu. Magna ars est scire cōuersari cum
 iesu & scire iesū tenere magna prudentia. Esto hū-
 lis & pacificus & erit tecū iesus. Sis deuotus & quie-
 tus & permanebit tecum iesus. Potes cito fugare
 iesum & gratiā eius pdere si uolueris ad exteriora
 declinare. Et si illū effugaueris & pdideris ad quē
 tunc fugies? & quē tunc queres amīcū. Sine amico
 nō potes diu uiuere. & si iesus non fuerit tibi prē oī-
 bus amicis: eris nimis tristis & desolat⁹. Fatue igitur
 agis si in aliquo altero cōfidis & letaris. Elige
 dum est magis totū mundū habere contrariū: q̄ ie-
 sum, offensū. Ex oībus ergo caris sit iesus dilect⁹
 specīalis. Diligant oīes ppter iesum iesus at t pro-
 pter seipsum. Solus iesus christus singulariter est
 amāndus: qui solus bonus & fidelis inuenit prē om-
 nibus amicis. Propter ipsum et in ipso tam amīcū
 q̄ inimicū: tibi sint cari & prē omnibus his exoran-
 dus est ut omnes ipm cognoscant & diligāt. Nūq̄
 cupias singulariter laudari et amari: quia hoc so-
 lus dei est q̄ similē sibi nō habet. Nec uelis q̄ alio
 quis in corde tuo rectū occupet: neq; tu cū alicuius
 occuperis amore sed sit iesus in te et in omni dono

• **homine.** Esto purus et liber ab omni sine alicuius creature implicamēto. **O**portet esse mundū et purū cor ad iesū gerere si vis vacare et videre q̄ suus ē dñs. Et reuera ad hoc non puenies nisi gratia eius fueris puenitus et intractus: vt omnibus euacuatis et licentiatis solus cum solo vnaris. **Q**uādo enim gratia dei venit ad hominē tunc potēs fit ad omnia et quando recedit tunc paup et infirmus erit: et quasi tantū ad flagellare relictus. In his non debes deici nec desperare: sed ad voluntatem dei equanimiter stare: et cuncta superuenientia tibi ad laudem iesu christi perpeti. qz post hyemē sequitur estas: post noctē redit dies: et post tēpe statem serenitas magna.

De carentia omnis solatii

Ep̄m. ix.

Non est graue humanū contēnere solatium cū adest diuinū. Magnū est et valde magnum tam humano q̄ diuino posse carere solatio et pro honore dei libenter exilium cordis velle sustinere: et in nullo seipm querere nec ad proprium meritum respicere. Quid magni es si hylaris sis et deuotus adueniēte gratia optabilis cūctis hec hora. Satis inuenter equitat quē gr̄a dei portat. Et quid mirū si onus non sentit qui portat ab omnipotente et ducitur a summo ductore. Libēter habem⁹ aliqd pro solatio et difficulter homo exiit a seipso. **E**cce sanctus martyr **L**aurenti⁹ seculū cū suo sacerdote. qz omne quod in mundo delectabile videbat desperit et dei summi sacerdotē. **S**ixtum quē maxime diligebat p amore christi etiā a se tolli clemēter ferebat. **A**mōre igitur creatoris amorē hominis superauit et pro humano solatio diuinū beneplacitū magis ele-

git. Ita et tu aliquē necessariū et dilectum amicum pro
amore dei disce relinquere. Hec grauitē feras cuius
ab amico derelictus fueris sciens quoniam oportet
nos oēs tandē ab inuicem separari. Multum et diu
oportet hominem in seipso certare antequā discat seipsum
plene superare et totū affectum suū plene in deū tra
here. Quando homo stat super seipso/facile labitur
ad cōsolationes humanas. Sed verus christi ama
tor et studiosus sectator virtutū nō cadit super illas
cōsolationes nec querit tales sensibiles dulcedi
nes/sed magis fortes exercitatiōes et per christo du
ros sustinere labores. Qui igitur spiritualis cōso
latio a deo datur cū gratiā actione accipe eā sed dei
munus intellige esse non tuū meritū et noli extolli.
Noli nimis gaudere nec inaniter presumere/sed esto
magis humilior ex dono/cantior quoque et timoratioz
in cunctis actib⁹ tuis/quoniam transibit hora illa et se
quetur tentatio. Cū ablata fuerit cōsolatio nō sta
tim desperes sed cum humilitate et patientia expecta
celestē visitationē. quia potēs est deus ampliozem
tibi redonare gratiā et cōsolationem. Illud nō est
nouū nec alienū viā dei expertis quia i magnis san
ctis et antiquis prophetis fuit talis sepe alternatiōis
modus. Unde quidā presente iam gratia dicebat.
Ego dixi in abundantia mea nō moueboz in eternū
Absente autē gratia qd in se fuerit expertus adiun
git dicens. Auertisti faciē tuā a me et factus sum cō
turbatus. Inter hec tñ nequaquā desperat sed instanti⁹
dñm rogat et dicit. Ad te domine clamabo et ad deū
meū deprecabor. Deniqz orōnis sue fructum repor
tat et se exauditum testatur dicens. Audiuisti domine

me et miseratus est mei dominus factus est adiutor
 meus. Sed in quo se convertit? inquit placenti me
 in gaudium meum et exultatione leticia. Et sic
 sic actum est cum magis sanctis non est desperandum
 nobis infirmis et pauperibus si interdum in frigiditate
 et interdum in feruore spiritus quoniam spiritus ve
 nit et recedit secundum sue voluntatis beneplacitum.
 Illud beatus nobis ait. Elisus cum osculo et sub
 prebas illum. Super quod igitur sperare possum aut in
 quo confidere debeo nisi in sola magna misericordia
 dei et in sola spe glorie celestis? Sive enim affine ho
 mines boni siue quocumque fratres omnes fideles siue la
 ici, sancti vel tractatus pulchri siue dulcis cantus et
 hymni omnia hoc modicum iuuat et modicum sapiunt
 quando deserti sumus a gratia et in propria paupertate re
 lictus. Eam enim non est metus remedium quam patientia et
 abnegatio mei in voluntate dei. Nunquam inueni alium
 quem religiosum qui non habuerit interdum gratia
 subtractionem aut non sentit seruoris diminutionem.
 Iustus sanctus fuit nunquam tam alte raptus et illumi
 natus qui prius videret postea non fuit tentatus. Non enim
 dignus est altitudo dei contemplatione qui pro deo non est
 exercitatus aliquo tribulatione. Voleat enim sequen
 tis solationis tentatio procedens esse signum. Nam
 stationibus propriis celestis promittit consolatio. Qui
 vicerit inquit dabo ei edere de ligno vite. Dabit etiam
 consolatio diuina ut homo fortior sit ad sustinendum
 aduersa. Sequitur etiam tentatio ne se eleuet de bo
 no. Non dormit diabolus nec caro adhuc mortua
 est et ideo non cesses preparare te ad certamen quia
 exterius etiam inimici sunt hostes qui nunquam quiescunt

De gratitudine pro gratia dei. Cp. 2.
Quid queris quietē cum natus sis ad laborem?
 Pone te ad patientiā magis q̄ ad consolatio-
 nem: ad crucem portandam magis q̄ ad leticiam.
 Quis enī secularium non libenter consolationem
 & leticiam spiritalē accipere: si semp obtinere pos-
 set? Excedunt enim spūales consolationes oēs mā-
 di delicias & carnis voluptates. Nam omnes deli-
 cie mūdane: aut turpes sunt aut vane. Spūales ve-
 ro delicie sole iacundat. et honeste ex virtutibus pro-
 genite & a deo patris infuse mentibus. Sed istis di-
 uinis consolationibus nemo semper pro suo affectu
 frui valet. quia tempus tentationis non diu cessat.
 Multum cōtrahitur superne visitationi falsa liber-
 tas. animi & magna confidentia sui. Deus bene fa-
 cit cōsolationis gratiā dando: sed homo male agit
 nō totum deo cōgraz actione retribuēdo. Et ideo
 nō possunt in nobis dona gratie finire: quia in gra-
 ti sumus auctores: nec totum refundimus fontali oī-
 gini. Semper enī debetur gratia digne gratias re-
 ferenti: auferetur ab elato quod dari solet humili.
 Nolo cōsolationem que michi auferit compunctio-
 nem nec affecto cōtemplationē que ducit in elatio-
 nem. Non enī oīe altum sanctū: nec omne deside-
 rium purū: nec oīe dulce bonū: nec omne casū gra-
 tum deo. Libenter accepto gratiā. unde humilior &
 timoratioz lueniat: atq; ad relinquēdū me paratioz
 fiam. Doctus dono gratie & eruditus subtractionis
 verberē nō sibi audebit quicq̄ boni attribuere. sed
 potius se pauperē & nudū confitebit. De deo quicq̄
 quid dei est: & tibi ascribe quod tuum est. hoc est deo

gratias pro gratia tribue: tibi est soli culpam: et ad
 quam penā pro culpa deberi sentias. Pone te sem-
 per ad infimū et dabit tibi summū: nā summū non
 stat sine infimo. Summi sancti apud deū minimi sunt
 apud se: et quanto gloriosiores tanto in se humilio-
 res: pleni veritate et gloria celesti nō vane glorie cu-
 pidi. In deo fundati et confirmati nullo modo pos-
 sunt esse elati: et qui deo totū ascribūt quicquid bo-
 ni acceperint gloriā ab invicē nō querunt: sed glo-
 riā que a solo deo est volunt et deū in se et in oñibus
 sanctis laudari super omnia cupiunt: et semper in
 idipsum tendunt. Esto igitur gratus in minimo et
 eris dignus maiora accipere. Sit tibi minimū etiā
 pro maximo: et magis contempnibile p̄ speciali do-
 no. Si dignitas datoris inspicit: nullū datū parvū
 aut minus vile videbit. Non enī parvū est quod a
 summo deo donat: etiā si penas et verbera donave-
 rit gratū esse debet: quia semper p̄ salute nostra fa-
 cit quicquid nobis advenire permittit. Qui gratiā
 dei retinere desiderat sit gratus pro gratia dei das-
 sa: patiens pro sublata: oret ut redeat: cantus sit et
 humilis ne amittat.

¶ De paucitate amatoꝝ crucis iesu. Ep̄m. xi.

Habet iesus nunc multos amatores regni sui
 celestis: sed paucos balulatoꝝ sue crucis.
 Habet multos desideratores consolationis sed pau-
 cos tribulatiois. Plures inuenit socios mense sed
 paucos abstinentie. Omnes volunt cum christo
 gaudere: sed pauci volūt pro ipso aliquid sustinere.
 Multi sequuntur iesum vsq; ad fractionem panis;
 sed pauci ad bibendū calicē passionis. Multa mira

omnia enim venerant: sed pauci ignominiam crucis se-
 quuntur. Multi iesum diligunt: quod a diuersis non con-
 iungunt. Multi illi laudant et benediciunt: quod a diuersis
 consolationes aliquas ab ipso recipiunt. Si autem iesus
 absconderet modicum eos relinqueret: aut in que-
 rimonia/aut in deiectione nimiam cadunt. Qui autem
 iesum propter iesum et non propter suam aliquam consolatio-
 nem propriam diligunt ipsi in tribulatione et in angu-
 stia cordis/sicut in summa consolatione benediciunt.
 Et si nunquam eis consolationem dare vellet/ipsi tamen
 semper laudarent et semper gratias agere vellemus:
 Quod tamen potest amor iesus purus multo proprio como-
 do vel amore permixtus. Nonne omnes mercenarii sunt
 dicebant: qui consolationes semper querunt. Nonne
 amatores sui magis quam christi prebent: qui suam como-
 da vel lucra semper meditantur. Ubi inuentus talis qui
 velit deo seruire gratis? Raro inuenitur tam spiritualis
 aliquis quam cibus sit iudicatur. Nam verum spiritus pauper
 perit ab omni creatura: nullus quis inueniet? Procul
 et de ultimis finibus precii eius. Si dederit homo
 omnem substantiam suam/adhuc nichil est. et si fecerit pe-
 nitentiam magnam/adhuc exiguum est. et si apprehende-
 rit omnem scientiam/adhuc longe est. et si habuerit vir-
 tutem magnam et deuotionem nimis ardere/adhuc mul-
 tum sibi deest. Unum scilicet quod sibi summe ne-
 cessarium est. Quid illud? Ut omnibus relictis se res-
 linquat et a se totaliter exeat. nichilque de privato
 amore retineat. Cum omnia fecerit que facienda no-
 uerit/nichil se fecisse sentiat. Non grande ponde-
 ret quod grandis estimari possit sed in veritate seruus
 inutilem se pronunciet/sicut veritas ait. Cum fece-

ritis omnia que precepta vobis sunt adhuc dicite quod
serui inutiles sumus. Tunc vero pauper et nudus
spiritu esse poterit et cum propheta dicere. Quia vni-
us et pauper sum ego. Nemo esto ditior. nemo tu-
liberior nemo potentior illo qui scit se et omnia res-
linquere et ad infinium se ponere.

De regia via sancte crucis. Lpm. xli.

Durus hic multis videtur sermo. Abnegate-
metipsum/tolle crucem tuam et sequere iesum
Sed multo durius erit audire illud extremum ver-
bum. Discedite a me maledicti in ignem eternum.
Qui enim modo libenter audiunt et sequuntur ver-
bum crucis/tunc non timebunt ab auditione mala-
e eterne damnationis. Hoc signum crucis erit in celo
cum dominus ad iudicandum venerit. Tunc omnes servi
crucis qui se crucifixo conformauerunt in vita ad chri-
stum accedent iudicem cum magna fiducia. Quid
igitur times tollere crucem per quam itur ad regnum.
In cruce salus / in cruce vita / in cruce protectio ab
hostibus / in cruce infusio superne suauitatis / in cru-
ce robur mentis / in cruce gaudium spiritus / in cruce
virtus summa in cruce perfectio sanctitatis. Non
est salus anime nec spes eterne vite nisi in cruce.
Tolle ergo crucem et sequere iesum / et ibis in vitam
eternam. Precessit ille baulans sibi crucem et
mortuus est pro te in cruce / et tu etiam portes crucem
et mori affectes in cruce / quia si comortuus fueris
etiam cum illo pariter viues / et si socius fueris pene
socius eris et glorie. Ecce in cruce totum constat et in
moriendo totum iacet / et non est alia via ad vitam et ad
veram internam pacem nisi via sancte crucis et quotidiane

mortificationis. Ambula ubi vis: quere quod vis
 volueris: et non inuenies altiorē viā supra: nec secus
 riorē viā infra nisi viā sancte crucis. Dispone et or-
 dina omnia secundum tuū velle et videre et non inuenies ni-
 si semper aliquid pati debere aut sponte aut iniuste
 et ita crucē semp inuenies. aut enim in corpore dolo-
 rem senties: aut in anima spiritus tribulationē sus-
 tinebis. Interdū a deo relinqueris: interdū a pro-
 ximo exercitaberis: et quod apud te est sepe tribuet
 ipsi grauis eris nec tamen aliquo remedio vel sola-
 tio liberari seu alleviari poteris: sed donec deus vo-
 luerit oportet quod sustineas. Vult enī deus ut tribula-
 tionē sine consolatione discas pati et ut illi totaliter
 resubmittas: et humilior ex tribulatione fias. Nemo ita
 cordialit̃r sētur passionē xp̃i sicut is cui contigerit si mi-
 lia pati. Crux igit̃r semper parata est et ubiq; te ex-
 pectat. Non potes effugere ubicūq; cucurreris: quā
 ubicūq; veneris teipm tecū portas et semp teipm
 inuenies. Conuerte te supra conuerte te infra con-
 uerte te extra et intra: et in his oībus inuenies cruce-
 m. et necesse est te ubicūq; tenere patientiā si in-
 ternā vis habere pacē. et perpetuā promereri coros-
 nā. Si libet̃r crucē portas/portabit te et deducet te
 ad desideratū finē ubi. s. finis patēdi eris quā hīc
 nō eris. Si iniuste portas onus tibi facis: et teipm ma-
 gis grauas et tū oportet ut sustineas. Si abicis vnā
 crucē aliā proculdubio inuenies et forsitan grauiorē.
 Credis enī adire quod nullus mortalī potuit
 preterire? Quis sanctorū in mūdo sine cruce et tri-
 bulatione fuit? Nec enim dñs noster iesus christus
 vna hora sine dolore passiōis fuit q̃dū vixit. Opor-

scire ante christum pati & resurgere a mortuis & ita
inire i gloria sua. Et quomodo in alia via queris
q̄ honoratā viam que est via sancte crucis? Tota
vita christi crux fuit & martyriū & tu tibi queris re-
quie & gaudium. Erras erras si aliud queris q̄ pas-
siones/ quia tota ista vita mortalis plena ē
miseriis & crucisignata crucibus. Et quanto altius
quis in spiritum profecerit/ tanto grauiiores cruce se
pe inueniet quia exultat sui pena magis ex amore cre-
scit. Sed si iste sic multipliciter afflictus non est si-
ne leuamine consolationis quia fructū magnū sibi
sensit accrescere ex sufferentia sue crucis. Nā dū
sponte illi se subicit/ omne onus tribulationis in fi-
duciam diuine cōsolationis conuertitur. Et quanto
caro magis p̄ tribulationem atterit tanto amplius
spiritus per internā consolationē roboratur. Et nō
tūc q̄ intus confortat ex affectu tribulationis &
aduersitatis ob amorē cōformitatis crucis christi
vt nō sine dolore & tribulatione esse vellet/ quoniam
tanto se acceptiorē deo credit quanto plura et gra-
uiora p̄ eo perferre poterit. Non est illud virt⁹ ho-
minis sed gratia christi/ qui tāta potest & agit in car-
ne fragili/ vt quod naturaliter semp abhorret & fu-
git hoc feruore spiritus aggrediatur & diligit. Nō
est scdm hominē crucē portare crucē amare/ corpus
castigare/ & seruanti subicere/ honores fugere/ con-
tumeliā libenter sustinere/ seipm de spicere & despi-
ci optare/ aduersa queq; cum damnis perpeti/ & nō
chā p̄peritatis in hoc mundo desiderare. Si ad ra-
ipsum respicis/ nichil huiusmodi ex te poteris/ sed si
in domino confidis/ dabitur tibi fortitudo de celo/ &

sublegetur ditioni tue mundi & carni. Sed ne toleras
cum dyabolis timebis si fueris fide armatus & iesu
cruce signatus. Pone ergo te sicut fidelis & bonus
seruus christi ad portandā viriliter crucē. pñi tui p
te ex amore crucifixi. Ppareate ad tolerāda mul
ta aduersa & varia incommoda in hac misera vita;
qz sic tecū erit vbicūqz fueris / & sic reuera cum inue
nies vbicūqz latueris. Oportet te ita esse & non est
remedium euadendi a tribulatione malorum et do
lore q̄ vt te pariaris. Talicem pñi affectanter bibe
si amicus eius esse et partē cū eo habere desideras.
Consolationes deo cōmūte faciat ip̄e cū talibus si
aut sibi magis placuerit. Tu vero pone te ad susti
nendā tribulationes & reputa eas maximas conso
lationes qz nō sunt condigne passionēs huius t̄pis
ad futurā gloriā que reuelabit in nobis p̄merendā
etiā si solus oēs posses sustinere. Quādo ad hoc ve
neris q̄ tribulatio tibi dulcis est & sapit pro x̄po tūc
bene tecū esse estima / qz inuenisti paradysum in ter
ra / q̄ diu pati tibi graue est et fugere queris / tādū
male habebis et sequet te vbicūqz fuga tribulationis
Si ponis te ad quod esse debes videlicet ad paciē
dā et moriendū fiet cito melius & pacem inuenies.
Etiā & si raptus fueris in terciū celsū cū paulo nō es
p̄pterea securatus de nullo contrario sustinendo.
Ego inq̄t iesus ostendā illi quanta oporteat eū pro
noīe meo pati. P̄dati ergo tibi remanet si iesus vili
gere & p̄petue illi seruire placet. Utinā dignus esses
pro nomīe iesu aliquid pati / q̄ magna gloria rema
neret tibi quāta exultatio oībus sanctis dei / quāta
edificatio esset p̄tini. Illā patientiā oēs recōmēdāt

Quia pater noster vultur. Deinde debere libenter
modicū pati p̄ christo cuius miles graviora patiēdo
p̄ mundo. Scias p̄ certo q̄ moriente te: oportet te
ducere vitā. et quanto plus quisq; sibi mortuū tāta
deo magis vivere incipit. Nemo ap̄tus ē ad p̄phetiā
dendū celestia nisi se submiserit ad portandū p̄ chri
sto aduersa. Nichil deo acceptius tibi saluberris in
mundo isto q̄ libenter pati p̄ christo. Et si eligendū
tibi esset magis optare deberes pro christo aduersa
pati: q̄ multis solationibus recreari: quia christo
similior esses: et oib; sanctis eius magis cōformior.
Non enī stat meritū nostrū et p̄fectus status nostrū
in multis suauitatibus et consolationibus: sed po
tius in magnis grauitatibus et tribulationibus per
ferendis. Si quidē aliquid melius et vtilius saluti
hōm q̄ pati fuisset: christus vtrq; verbo et exemplo
ostendisset. Nā et sequentes se discipulos omnesq;
eū sequētes manifeste ad crucem portandam
ortat et dicit. Si quis vult venire post me: abneget
semetipm et tollat crucē suā et sequat me. Quibus er
go plectis et scrutatis sit ista finalis cōclusio. Quos
nam per multas tribulatiōes oportet nos intrare
in regnum dei.

Explicit liber secundus.

Incipit liber tertius de interna christi locutione
ad animam fidelem.

Ep̄m. i.

Aldiam quid loquatur in me dñs deus.
Beata aīa que dñm in se loquentē audit
et de ore eius verbū consolationis accipit
Beate aures que venas diuini susurri suscipiūt et de
mūdi huius susurratiōib; nichil aduenerūt. Beate

plane aures que nō nocē foris sonantē: sed interioribz
 suscipiunt: veritatem loquentem et docentē. Beati
 oculi qui exterioribus clausi: interioribus aperiuntur
 intueri. Beati qui interna penetrant: et ad captanda
 archana celestia magis ac magis p̄ quotidianis
 exercitiis student. preparare. Beati qui deo vaca
 re gestiunt ⁊ ab omni impedimento seculi se excutunt.
Admone hęc o anima mea et claudesensua
 litatis tue ostia vt possis in te audire quid loquatur
 dominus deus in te. Hęc dicit dilect⁹ tuus. Sals
 tus ego sum: pars tua ⁊ vita tua. Serua te apud me
 ⁊ pacē inuenies. Dimitte omnia transitoria ⁊ quę
 p̄eterna. Quid sunt omnia temporalia nisi seduo
 ctoria? et quid iuuant omnes creature: si fueris a
 creatore deserta? Omibus ergo abdicatis creatori
 tuo se redde placidam ac fidelem vt veram valeas
 apprehendere beatitudinem.

Quod veritas intus loquitur sine strepitu ver
 borum.

Capitulum. ii.

Loquere domine quia audit seruus tuus. Ser
 uus tuus ego sum da michi intellectum vt sciam
 testimonia tua. Inclina cor meum in verba oris tui
 fluat vt ros eloquium tuum. Dicebant olim filii
 israel ad moysen. loquere nobis tu et audiemus
 nō loquar nobis dñs ne forte moriamur. Nō sic v
 nime nō sic oro s; magis cū samuele ppheta hūilē
 ac desideratē obsecro. Loquere dñe qz audit seru⁹
 tuus nō loquatur michi moyses aut aliquis ex pro
 phetis sed potius tu loquere dñe deus inspirator et
 illuminator olim prophetarū quia tu solus sine eis
 potes me perfecte imbuiere: illi autē sine te nichil pro

dicunt. Possunt quidē verba sonare sed spiritum
nō offerunt. Pulcerrime dicunt sytetactice cor nō
percipiunt. Litteras tradunt sed tu sensum speris.
Mysteria proferunt: sed in refectis intellectum de
phantomam. Mandata edicunt sed in iunias art perfi
ciendum. Quā ostendunt sed in confectas ad amba
landum. Illi forte isti agūt: sed in corda in istis et
illuminas. Illi exterius rigant: sed in sermone dū
bonas. Illi clamāt verbis: sed in auditu intelligi
tiam tribuis. Non ergo loquatur michi moyses sed
in domine deus meus eterna veritas ne spū mō
riaret sine fructu esset. Et si vero cōmūis ad
animum et inus nō accendit: ne sit michi ad iudi
cium verbum audiam et non factum cognitum nec
amatum: credunt et nō seruum. Loquere igitur
dñe quia audir seruum tuum. Verba enim vñe eterne
habes loquere michi ad quatuorq; anime meo cō
solationem et dā totius vite meae emendationem et
bi autem ad gloriam et perpetuam honorem.

¶ Quod verba dei cum humilitate sunt audienda:
et q̄ multi ea non ponderant.

Ep̄m. iii.

Audi fili mi verba mea verba suauissima: oēm
philosophorum et sapientum huius mundi scē
tiam excedentia. Verba mea spiritus et vñ sunt: nec
humano sensu perisita. Non sunt ad vanam com
placentiā trahenda: sed in silentio audienda et cum
omni humilitate atq; affectu magno suscipienda: et
vñ. Beatus est quem tu erudieris domine et de le
ge tua docueris eum ut mitiget ei a dieb⁹ malis et
non desoletur in terra. Ego inquit dñs docui pphe
tas ab initio et vsq; nunc nō cesso effusus loqui: sed

multi ad uocē meā sunt surdi & buri. **P**ropter ea multi
 animi libentius audiunt q̄ uocē: facillius sequuntur car-
 nis s̄c appetitū q̄ uet bonē placitū. **P**ro mittis mihi
 dicit pallia parua et feruitur ei audire magna.
Ego promitto sūma & eterna: & torpescit mortalit̄
 corda. **Q**uia tanta cura michi l' omnibus seruit et
 obediū sicut mundo & dñs eius seruitur. **E**rubesco
 q̄ dō asinare. Et si causas queris audi quare. **P**ro
 modica pœbēda longa uia currit: & pro eterna uia
 uia & multis pes semel a terra leuatur. **E**llo pœcis
 querit p̄ uo namīnate interdū turpiter litigat
 & p̄ uanare & parua p̄missione die noctiq; fatiga-
 ri non timetur. **S**ed prothodolo: pro bono incōmu-
 nabili p̄ premio inestimabili: p̄ sūmo honore & glo-
 ria interminabili uel ad medicum fatigari pigritat̄
Erubesco ergo uerue piger & querulose q̄ illi parua
 merita iunantur ad p̄dationē q̄ in ad uitam. **S**au-
 dent illi amplius ad uanitatē q̄ in ad ueritatē. **E**qui-
 dem a p̄sua nōnunq̄ frustratur: sed p̄missione mea
 nemine fallit: nec confidenti michi dimittis inani.
Quod p̄misi dabo quod dixi implebo. si namē uos
 in finem fidelis in dilectione mea quis pertranse-
 rit. **E**go remunerator suz oim bonoz & fortis p̄dā-
 tor oim deuotozū. **S**cribe uerba mea in coademo
 & pertracta diligenter: erunt enī in t̄p̄e temptationis
 valde necessaria. **Q**uod non intelligis cū legis ro-
 gnosces in die uisitationis. **R**upliciter soleo electos
 meos uisitare: temptatione s̄c et consolatione: & duas
 lectiones eis quotidie lego. vnā increpando conui-
 uia/alterāq; exortando ad uirtutum incrementa.
Qui habet uerba mea & sponit ea habet qui iudis

et cum in nouissimo die.

Oratio ad implorandum deuotionis gratiam.

Capitulum. iiii.

Domine deus meus omnia bona mea tu es Et quis ego sum ut audeā ad te loqui? Ego sum pauperrimus seruulus tuus et abiectus vermiculus multo pauperior et contemptibilior quā scio et dicere audeo. Memēto tamen dñe quia nichil sum nichil habeo nichilq; valeo. Tu solus bonus iustus et sanctus/tu omnia potes/omnia prestas/omnia imple solum peccatorem inanē relinques. Reminiscere miserationum tuarū dñe et imple cor meum gratia tua qui non vis vacua esse opa tua. Quomodo possum me tolerare in hac misera vita/nisi me confortauerit misericordia et gratia tua. Noli auertere faciem tuam a me/noli visitationem tuam prologare/noli consolationem tuam abstrahere/ne fiat anima mea sicut terra sine aqua tibi. Domine doce me facere voluntatem tuam / doce me coram te digne et humiliter conuersari / quia sapientia mea tu es / qui in veritate me cognoscis / et cognouisti ante quā fieret mundus et ante quā natus essem in mundo.

Quod in veritate et humilitate coram deo conuersandum est

Capitulum. v.

Noli ambulare coram me in veritate et simplicitate cordis tui quere me semper. Qui ambulat coram me in veritate/tutabitur ab incursibus malis et veritas liberabit eum a seductoribus et a detractionibus iniquorum. Si veritas te liberauerit vere liber eris et non curabis de vanis hominū verbis. Dñe verū est sicut dicis ita queso mecum fiat. Amen.

ritas tua me doceat: ipsa me custodiat: et usque ad fa-
 lutarē finē me conducatur. Ipsa me liberet ab omni
 affectione mala et inordinata dilectione: et ambula-
 bo tecum in magna cordis libertate. Ego te doce-
 bo sit veritas que recta sunt et placita corā me. Co-
 gita peccata tua cū displicentia magna et merore et
 nunquā reputes te aliqd esse ppter opera bona. Res-
 uera peccatores et multis passionibus obnoxius et
 implicatus. Ex te semper ad nichil tendis et cito la-
 beris: cito vinceris: cito turbaris: cito dissolueris.
 Non habebis quicquid vnde possis gloriari: sed mul-
 ta vñ te debes vilificare: quia multo infirmior es: quā
 vales comprehendere. nichil ergo magnū tibi vide-
 tur ex omnibus que agis: nichil grande nichil pre-
 ciosum et admirabile nichil reputatiōe appareat bi-
 gnum: nichil altū: nichil vere laudabile et desidera-
 bile nisi quod eternū est. Placeat tibi sup oīa eter-
 na veritas displiceat tibi super omnia vilitas maxi-
 ma tua. Nichil sic timeas: nichil sic vituperes et sua-
 gias sicut vitia et peccata tua que magis displicere
 debent quā quilibet rerum damna. Quidam nō sin-
 cere corā me ambulāt sed quadā curiositate et arro-
 gantia ducti volūt secreta mea scire et alta dei intel-
 ligere: se et suam salutē negligentes. Hi sepe in ma-
 gnas tentationes et pctā ppter suā supbiā: et curiosi-
 tatē me eis aduersante labuntur. Time iudicia dei
 expanse irā omnipotētis: noli autē discutere ope-
 ra altissimi: sed tuas iniquitates pscrutare in quan-
 tis deliquisti et quā multa bona neglexisti. Quidā so-
 lum portant suā deuotionē in libris et quidā in ima-
 ginibus quidā autē in signis exteriorib⁹ et figuris

quod habent me in ore sed modicum in corde: Sicut
aliqui intellectu illuminati et affectu purgati ad co-
terna semper abhelant. De terrenis grauiteraudit
necessitatibus nature valenter inserviunt et hi sentis-
unt quod veritatis spiritus loquitur i eis qui docet eos
terrena despicere et amare celestia. mundum negli-
gere et celum tota die ac nocte desiderare

De mirabili affectu diuini amoris Lpm. vi.

Benedico te pater celestis pater dñi mei iesu
Christi quia mei pauperis dignatus es recordari.
Pater misericordiarum et deus totius consola-
tionis gratias ago tibi qui me indignum omni
consolatione quandoque tua recreas consolatione.
Benedico te semper et glorifico cum vniuerso fla-
mine et spiritu sancto paracrito in secula seculorum.
Eya domine deus amator scilicet meus cum tu veneris
in cor meum exultabit omnia interiora mea. Tu es
gloria mea et exultatio cordis mei: tu es spes mea
et refugium meum in tribulationis mee. Sed quod
huc debilis sum in amore et imperfectus in virtute: ideo
necesse habeo a te confortari et consolari. propterea
visita me sepius et insirue disciplinis sanctus. Libe-
ra me a passionibus malis. et sana cor meum ab omni-
bus affectionibus inordinatis et vitiosis vt intus sana-
tus et bene purgatus aptus efficiar ad amandum
fontis ad patendum: stabilis ad perseverandum Magna
res est amor. magnum omnino bonum: quod solum leue
facit omne onerosum: et fert equaliter omne inaequale
Nam onus sine onere portat. et omne amarum dulce ac
sapidum efficit. Amor iesu nobilis ad magna opera
deum impellit: et ad desideranda sepe perfectiora ex-

etiam. Amor vult esse summus nec vult se infirmioribus
 retineri. Amor vult esse liber ab omni mundana affe-
 ctione alienis: ne internus eius impediatur aspectus
 nec per aliquod commodum repositale implicationes
 sustineat aut per incommodum suocubant. Nichil dubi-
 tans est amore: nichil fortius nichil altius: nichil lo-
 tius: nichil locidius: nichil plenius: nichil melius:
 in celo et in terra: quia amor a deo natus est: nec po-
 test nisi in deo super omnia creatura requiescere. Amans
 volat/currit/letat/liber est et non tenet. dat omnia pro
 omnibus et habet omnia in omnibus quia in uno summo super
 omnia quiescit/ex quo omne bonum fuit et procedit. Non re-
 spicit ad dona/sed ad donatorem se convertit super omnia bo-
 na. Amor modum semper nescit/sed super omnem modum
 feruescit. Amor omnis non sentit/labores non repu-
 tat/plus affectat quam valet/de impossibilitate non con-
 satir. quia cuncta sibi posse et licere arbitratur. Valet
 igitur ad omnia et multa implet et effectum mancipat
 ubi non amans deficit et lacet. Amor vigilat et dor-
 miens non dormitat. Fatigatur non lassatur/artatur non
 artatur/territus non conturbatur/sed sicut vivax flamma
 et ardens facula sursum erigitur ferre que pertransit
 si quis amat/non sit quid hec vox clamet. Magnus
 clamor in auribus dei est/ipse ardens affectus ante
 me que dicit Deus meus amor meus/tu totus meus
 et ego tuus. Effusa me in amore et ut discam interio-
 ria cordis ore degustare/et suavis sit amare et in
 amore liquefieri et natari. Teneat amore vadens su-
 pra me per nimio fervore et stupore. Cantem amoris ca-
 tich/sequar te dilecti mei in altis/deficiat in laude
 mea anima mea sublimis ex amore. Tene te plus quam

me nec me nisi propter te et deus in te qui vere amat
 deus sicut iubet lex amoris lucens ex te. Est amor ve
 ro: sincerus: pius: iocundus: et amicus: fortis:
 patiens: fidelis: prudens: longanimis: virilis et
 seipsum nunquam querens. Tibi enim seipsum aliquis
 querit tibi ab amore cadit. Est amor circumspectus
 humilis et rectus non mollis non levis nec vanis
 intendens rebus: sobrius: castus: stabilis: quietus:
 et in cunctis sensibus custoditus. Est amor subiectus
 et obediens prelati sibi vili et despectus deo de
 uotus et gratificus confidens et semper sperans in
 eo etiam cum sibi non sapit deus: quia sine dolore
 non vivitur in amore. Qui non est paratus omnia
 pati et ad voluntatem stare dilecti: non est dignus
 amator appellari. Potest amantem omnia dura
 et amara propter dilectum libenter amplecti. nec ob
 contraria accidentia ab eo deflecti.

De probatione veri amoris. Epim. vii.

Non es adhuc fortis et prudens amator.
 Quare dicitur quod propter modicam strarictatem de
 ficiat a ceptis et nimis ante consolationem queris.
 Fortis amator stat in temptationibus nec callidis cre
 dit persuasionibus inimici. Sicut in prosperis ei
 placeo: ita nec in adversis displiceo. Prudens ama
 tor non rari donum amantis considerat quam dantis
 amore. Effectum potius attendit quam censum et infra dis
 lectum omnia data ponit. Mobilis amator non quiescit
 in dono: sed in me super omne donum. Non est ideo totum per
 diti si aliquid minus bene de me vel de scriis meis sentis
 quam velles. Effectus ille boni dulcis quem interdum per
 cipis: affectus græ præsentis est et quidam pregustus pa

trie celestis .super quo nō nīmīū iūmū. dē qz vādē
et venit. Certare autē aduersus incidentes malos
animi mot⁹ .suggestionēqz spnere dyaboli .insigne
est virtutis et magni meriti . Non ergo te contur-
bent aliene fantasie de quacumqz materia ingesse.
Forte serua propositū et intentionē rectā ad deum
Nec est illusio q̄ aliquādo in excessum subito rape-
ris et statim ad ineptias solitas cordis reuerteris
Illas enī inuite magis pateris q̄ agis .et q̄ diu di-
splicent et peniteris .meritū est et nō perditio Sci-
to q̄ antiquus inimicus omīno nītur impedire de-
sideriū tuū i bono et ab omni deuoto exercitio
euacuare .a sanctorū .i. cultu .a pia passionis mee
memoria .a peccatorū vtili recordatiōe .a pprii cor-
dis custodia .et a firmo proposito pficiendi i Xtū
Multas malas cogitationes ingerit vt tediū tibi
faciat et horrozē .vt ab oratione renocet et sacra le-
ctione .Displicet sibi humilis confessio .et si posset .
a cōmunionē cessare faceret . Nō credas ei neqz cu-
res illum .licet sepius tibi deceptionis terēderit lo-
queos Sibi impia cū mala ingerit ⁊ imunda di-
cito illi Glade infide spūs .erubescē miser .valde is-
amundus es tu qui talia inferis auribus meis Disce
de a me seductor pessime non habebis in me paro-
tem vllam .sed iesus mecum erit tanq̄ bellator for-
tis et tu stabis cōfusus .Malo poti⁹ mori ⁊ oām pe-
nam subire q̄ tibi cōsentire .Tace ⁊ obmutescē .nō
audia te āplius .licet michi plures molaris mo-
lestias .Domin⁹ illuminatio mea ⁊ salus mea quē
timebo .In his ptear vite mee .a quo trepidabo Si
cōsistēt aduersū me castra .nō timebit cor meū . ⁊ a

inimicus adiutor meus et redemptor meus. Certe tibi
 & miles bonus. & si interdum ex fragilitate carnis;
 resume vires fortiores prioribus. confidens de am-
 piori gratia mea. & multum precatue a vana cōplacē-
 tia et superbia. Propter hoc multi i errorem ducit-
 ur et in cecitate pene incurabilem quique labunt. Sic
 tibi in cautelam & perpetuam humilitatē ruina hēt
 superbotum: de se stulte presumendum.

De occultanda gratia sub humilitatis custodia
 Capitulum octavum

Nullius est tibi et securus deuotiois gra-
 tiam abscondere nec in altum te efferre nec
 multum idē loqui neque multum pōdere sed ma-
 gis temetipsum despicere. & tanquā indigno datam
 sumere. Non est huic affectioni tenacius inherens
 dñi: que citius potest mutari in contrarium. Cogita
 ta in gratia & miser et inops esse soles sine gratia.
 Nec est in eo tantum spiritalis vite pfectus cū cō-
 solationis habueris gratiā sed cū humiliter & ab-
 negate patienterque tuleris eius subtractionē ita quod
 tunc ab orationis studio non torpeas. nec reliqua
 opera tua ex usu facienda olno dyaboli pmittas. si
 sicut melius potueris & intellexeris. libenter quod
 in te est facias nec ppter ariditatē seu anxietatem
 mētis quā sentis te totaliter negligas. Multi enī
 sunt. qui cum non bñ eis successerit. statim spātem
 tes fiunt aut desides. Non enī semp est i potestate
 hominis via eius sed dei est dare & consolari quan-
 do vult et quanti vult et cui vult. sicut sibi placue-
 rit & nō amplius. Quidam incauti ppter deuotio-
 nis gratiā seipsos destruxerūt. qz plus agere voluit
 c. iii

nunt q̄ potuerunt: nō penſantes ſue paruitatis meſ-
ſurā: ſed magis cordis affectū ſequētes q̄ rationis
iudiciū. Et quia maiora p̄ſumpſerunt q̄ deo plac-
tum fuit: Idcirco gratiā cito perdidērūt. Facti ſunt
inopes & viles relictī: qui in celis poſuerunt nidū ſe-
bi: vt humiliati & depauperati diſcāt nō in aliis ſuis
volare ſed ſub p̄ſentis meiſ ſperare. Qui adhuc no-
ui ſunt & imperiti in via dñi niſi conſilio diſcretorū
ſe regā facilius decipi poſſunt & elidi. Quod ſi ſuſ-
ſentire magis ſequi q̄ aliis exercitatis credere vo-
lunt: erit eis periculoſus exitus: ſi tñ retrahj a pro-
prio conceptu non valuerint. Raro ſibi ipſis ſapien-
tes ab aliis regi humiliter patiunt. Melius eſt mo-
dicū ſapere cū humilitate & parua intelligentia: q̄
magis ſciētiarum theſauri/cum vana complacētia
Melius eſt tibi minus habere: q̄ multum vnde po-
tes ſuperbire. Non ſatis diſcrete agit qui ſe totum
laticie tradit obliuiſcens priſtine inopie ſue: & caſſi-
timoris dñi: qui timet gratiā oblatā amittere. Non
etiā ſatis virtuoſe ſapit qui tempore aduerſitatis &
cuiusq̄ grauitatis nimis deſperate ſe gerit & min⁹
fidēter de me q̄ oportet recogitat ac ſentit. Qui tē-
pore pacis nimis ſecurus eſſe voluerit: ſepe tempo-
re belli nimis detect⁹ et formidoloſus reperiet. Si
ſciēs ſemp̄ humilis et modicus in te pmanere nec
nō ſp̄itū tuū bene moderare ac regere: nō inide-
res tā cito in periculū & offeſam. Conſiliū bonū eſt
vt ſeruoſis ſp̄itū concepto mediteris quid futurū
ſit abſcedente lumine. Quod dñi contigerit recog-
ita et denuo lucē poſſe reuerti quā ad cautelam tibi
nūq̄ ſūt ad gloriā ad tempus ſubtrahi. Melior eſt

enim scire talis probatio qd si semper prospera p me be-
beres volueras. Nam merita non sunt ex hoc est
manda qd quis placeat visiones aut consolationes ha-
beat vel si pariter sit in scripturis aut in altiori po-
natur gradu sed si vera fuerit humilitate fundatur
et omnia caritate repletur si dei honorem pure et in-
tegre semper querat si seipsum nichil reputet et in
veritate despiciat atq ab aliis etiā despici et humilia-
tari magis gaudeat qd honorari.

De vilificatione sublimis in oculis dei.

Capitulum nonum.

Equor ad finem meum cum sim pulvis et cinis
Si me amplius reputauiro: ecce tu sis con-
tra me et dicunt testimonium verū iniquitates mee
nec possim contradicere. Si autem me vilificauiro
et ad nichilū redegero et ab omni propria reputa-
tione defecero atq sicut sum pulvis fauiro: erit mi-
hi propicia gratia tua et vicina cordi meo luxatio
et estimatio quantumcūq minima in vallem
obscurationis mee submerget et peribit in eternū. Quā
ostendes me michi qd sum quid fui et de quo veni
quia nichil et nesciui. Si michi ipsi relinqueret ecce mi-
hi et tota infirmitas. Si autē subito me respereris
statim fortis efficio et nouo repleor gaudio. Et mi-
rū valde qd sic repete subleuior et tā benigne a te cō-
plector qui pprio pondere semp ad ima feror. Fas
est hoc amor tuus gratis pueniens me et in tā mul-
tis subueniens necessitatibus a grauius quoq custo-
diens me pīculis et ab innumeris vt vere dicā eripiens
multis. De siquidē male amādo me pdidi et te solum
querēdo pure amādo me et te pariter iuui atq ex

amore profundius ad nichilū mē redēgi. Quia tuo
dulcissime facis mecum supra merita mōi: et supra
id quod audeo sperare vel rogare. Benedictus sis
Deus me⁹ q: licet ego oib⁹ bonus sim idignus ma-
tamē nobilitas et infinita bonitas nunq̃ cessat be-
nefacere etiā ingratīs et lōge a te aduersis. Cōuer-
te nos ad te. vt sumus grati humiles et deuoti. qz
salus nostra tu es virtus et fortitudo nostra

¶ Quod omnia ad deum sicut ad finē vltimū sūt
referenda.

Capitulum. x.

Egli ego debeo esse finis tuus supremus et vlti-
mus si vere desideras esse beatus. Et hac i-
sentione purificabitur affectus tuus sepius ad seip-
sum et ad creaturas male incarnatus. Nam si te ip-
sum in aliquo queris statim in te deficiis et arescis.
Omnia ergo ad me principaliter referas. qz ego
sum qui omnia dedi. Sic singula cōsidera sicut ex
summo bono manantia. et ideo ad me tāq̃ ad suū
originē cūcta sūt reducenda. Ex me pusillus et ma-
gnus. pauper et diues tāq̃ ex fonte vīno aquā ha-
rēt vīnū et qui michi sponte et libere deseruiūt gra-
tiam pro gratia accipient. Qui autē extra me volue-
rit gloriari vel in aliquo priuato bono delectari nō
stabilietur in vero gaudio neqz in corde suo dilata-
bitur. sed multipliciter ipeditetur et angustabit. Ma-
chil ergo tibi de bono ascribere debes nec alicui ho-
mini virtutē attribuas: sed totum da deo: sine quo
nichil habet hō. Ego totū dedi ego totū re habere
volo. et cū magna districtione gratiarū actiones re-
quiro. Nec est veritas qua fugatur glorie vanitas.
Et si intrauerit celestis gratia et vera caritas: non

entis illius invidia: nec contractio cordis. nec pri-
uatus amor occupabit. Vincit enim oia diuina ca-
ritas: et dilatat oia anime vires. Si recte sapias. in
me solo gaudebis: in me solo sperabis. quia nemo
bonus nisi solus deus. qui est super oia laudandus
et in omnibus benedicendus

¶ Quod sperito mundo dulce est seruire deo. Cpm. 21.

Nunc iterum loquar dñe et non silebo: dicam in
auribus dei mei dñi mei et regis mei qui est
in excelsis. **O** q̃ magna multitudo dulcedinis tue
domine quam abscondisti timentibus te. Sed qd̃
est amantibus: quid toto corde tibi seruientibus
Ineffabilis dulcedo contēplationis tue. quā lar-
gis amantibus te. In hoc maxime ostendisti
dulcedinē caritatis tue quia cū nō essem. fecisti me
et cur errare lōge a te. reduxisti mei vt seruire tibi:
et precepisti vt diligā te. **O** flos amoris perpetui qd̃
dicā de te quomodo potero tui obliuisci qui mei di-
gnatus es recordari. Etiam post q̃ cōtrabui et peris-
fecisti vltra oēs spem misericordiam cū seruo tuo et
vltra omne meritum gratiā et amicitia exhibuisti.
Quid retribuam tibi p̃ gratia ista. Non enī oibus
dātū est vt omnibus abdicatis sēculo reuoluerēt et mo-
nasticā vitam assument. Nunquid magnū ē vt tibi
seruā cui omnis creatura seruire tenet. Nō ma-
gnū michi videri debet seruire tibi. sed potius hoc
michi magnū et admirandum apparet q̃ tā pau-
perē et indignū digneris i seruu recipere: et dilectis
seruis tuis adunare. Ecce oia tua sunt que habeo et
vnde tibi seruis. Meruntamen vicēuersa tu magis
michi seruīs q̃ ego tibi. Ecce celum et terra q̃ i nris

ministerio hominis creasti prestolant et facillime
 die quocumque mandant. Et hoc parum est. quoniam
 angelos in ministerio holo creasti et ordinasti. Tu
 scendit autem hec omnia quia tuiple seruire hominibus
 gratias es et teipsum et omnia primum. Tuus vultus
 tibi p. oibus istis milibus bonis. Etiam potes tibi
 seruire cunctis diebus vite mee vltimam vel vno die
 digniservitium exhibere sufficerem. Mereris es di-
 gnus omni servitio/ omni honore et laude eterna.
 Mereris mens es et ego pauper servus tuus/ qui co-
 tis viribus teneor tibi seruire nec vno in laudibus
 tuis debeo fastidire. Sic volo sic desidero et aliquid
 michi deest tu digneris supplere. Magnus honor/
 magna gloria tibi seruire et oia ppter te continere.
 Habebunt enim gratiam magnam qui sponte se sublece-
 rant tue sanctissime servituti. Invenient suavis-
 simam sancti spiritus consolationem/ consequetur ma-
 gnam cordis libertatem qui/ arctam pro nolo tuo ingre-
 diuntur via et oem mundanam neglexerint curam. O gra-
 tia et locunda vel servitus qua homo veraciter effi-
 citur liber et sanctus. O sacer status religiosi famu-
 latus qui holem angelis reddit equalem deo placa-
 bile/ demonibus terribile et cunctis fidelibus come-
 dabile. O amplectendum et semp optandum servitium
 quo summum promeretur bonum et gaudium acqui-
 ritur sine fine mansurum.

Quod desideria cordis examinanda sunt et mo-
 deranda.

Capitulum. xii.

Illi oportet te adhuc multa addiscere que nec-
 dum bene didicisti. Que sunt hec domine. Tu
 desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum

tunc meum / et tuipsum amator non sis / sed mee va-
 luntatis cupidus amator et emulator. Desideria te
 sepe accendunt / et vehementer impellunt / sed consi-
 dera an propter honorem meum an propter tuum
 commodum magis mouearis. Ego sum in causa
 bene contentus eris quomodoque ordinauero. Si
 autem de propolis questus aliquid latet ecce hoc est
 quod te impedit et grauat. Tunc ergo ne nimium
 inuitaria super desiderio preconcepto me non con-
 sulto me forte postea peniteat / et displiceat quod pri-
 mo placuit et quasi pro meliore zelasti. Non enim omnis
 affectio que videtur bona statim est sequenda / sed
 nec omnis contraria affectio ad primum fugienda.
 Expediit interdum refrenatione ut etiam in bonis
 studiis et desideriis / ne per importunitatem mentis
 distractionem incurras / ne aliis per indisciplinatio-
 nem scandalum generes / vel etiam per resistentiam
 aliorum subito turberis et corruas. Interdum vero
 oportet violentia uti et viriliter appetitus sensituius
 contraire / nec aduertere quid velit caro / et quid non
 velit / sed hoc magis satagere ut subiecta sit etiam
 nolens spiritui / et tamen castigari debet et cogi serui-
 tuti subesse donec parata sit ad omnia paucisque cog-
 tentari discat / et simpliciter delectari / nec contra aliquid
 quod inconueniens murmurare.

De informatione patientie et luctamine aduersus
 concupiscentias. Epim. xiii.

Domine domine deus ut audio / patientia est
 michi valde necessaria / multa enim in hac vita
 accidunt contraria. Nam qualitercunque ordina-
 uero de pace mea non potest esse sine bello et do-

lore vita mea. Ita est fili. Non aut volo te talem q
rere pacē que tentationibus careat aut cōtraria nō
sentiat sed tunc etiā estimare te pacē inuenisse: cū fue
ris variis tribulationibus exercitatus et in multis
contrarietatibus probatus. Si dixeris te nō nullo
sa posse pati: quō tūc suffiebis ignē purgatorii? De
duob⁹ malis semp minus malum est eligendū. Ele
ergo eterna futura supplicia possis euadere mala
pæcētia studeas p deo equanimiter tollerare. Tu
putas q homines seculi huius nichil aut parū pa
tiantur? Hec hoc inuenies etiā si delicatissimos q̄sta
eris. Sed habent/inquis/multas delectationes et
pprias sequuntur voluntates ideoq; paz pōderāt
suis tribulationes. Esto q ita sit vt habeant quicq
quid voluerint sed q̄ diu putas durabit? Ecce quē
admodum fuimus deficiēt abundantes in seculo et
nulla erit recordatio preteritorū gaudiorum. Sed
cū adhuc viuūt non sine amaritudine et tedio ac tō
re in eis quiescūt. Ex eadem nāq; re vnde delecta
tionem concipiunt sibi inde doloris penā frequen
ter recipiūt. Iuste illis fit. qz inordinate delectatio
nes querunt et sequuntur non sine amaritudine et
cōfusione eas expleant. Q̄ breues q̄ falsæ: q̄ in
ordinate et turpes omnes sunt. Elersit amēn pze ebrie
tate et cecitate nō intelligunt: sed velut muta alalia
ppter modicū corruptibilis vite delectamētū mor
tem anime incurrūt. Tu ergo fili post concupiscen
tias tuas non eas et a voluntate tua auertere. Des
lectare in dño et dabit tibi petitiones cordis tui. Et
enī si veraciter vis delectari et abundanti⁹ a me cō
solari ecce in contemptu oīm mundanorū et in ab

distione o[mn]i infirmari delectationis erit benedictio
ipsa et copiosa reddetur tibi consolatio. Et q[uo] plus
te ab o[mn]i creaturarum solatio subtraheris t[an]to
in te suavior et potentior consolatio invenia-
tur. Sed primo n[on] sine quadā tristitia et labore cer-
taminis ad has pertinges. Obistet in o[mn]i cōme-
tudo sed meliori consuetudine devincetur. Reman-
surabit caro sed feruor spiritus refrenabit. Insi-
gabunt te et exacerbabunt serpēs antiqui sed oratio
ne fugabitur insuper et labore utili adit[ur] et magn[us]
obstruetur.

**De obedientia humilis subditi ad exemplum
iesu christi.**

Cap. xiiii.

Nisi qui se subtrahere nititur ab obedientia ip-
se se subtrahit a gratia. Et qui querit habere
privata. amittit communia. Qui non libenter et
sponte suo superiori se subdit. signum est. quod ego-
ro sua necdum perfecte sibi obediunt sed sepe recalcit-
trat et murmurat. Disce ergo celeriter superiori mo-
te submittere si carnē p[ro]p[ri]ā optas subingere. Qui
us n[on]q[ue] exterior vincitur inimicus si interior h[om]o n[on]
fuerit devastatus. Non est molestior et perior sic ho-
stis q[uam] tuipse tibi non bene p[ro]cordās spiritui. Pot-
est enim verum te assimere tuip[ro]p[ri]us contemptu
vis prevallere adversus carnē et sanguinem. q[uod] ad
huc mun[us] ordinate diligit. Ideo plene te refugas
re aliorū voluntati trepidas. Sed quid magnū
qui pulvis es et nichil. si p[ro]pter deū te subdis homi-
nibus quando ego omnipotens et altissimus qui cuncta crea-
vi ex nichilo me hominē p[ro]pter te subditi humiliter
factus sum o[mn]i humanus et infirmus ut tuū ser-

lore vita mea. Ita est fili. Non aſit volo te talem q̄
rere pacē que tentationibus careat aut cōtraria nō
ſentiat ſed tunc etiā eſtimare te pacē inueniſſe: cū fue
ris variis tribulationibus exercitatus ⁊ in multis
contrarietatibus probatus. Si dixeris te nō nūlla
ta poſſe pati: quō tūc ſufficibis ignē purgatorū? De
duob⁹ malis ſemp minus malum eſt eligendū. Ne
ergo eterna futura ſupplicia poſſis euadere mala
preſentia ſtudeas p̄ deo equanimiter tollerare. Nū
putas q̄ homines ſeculi huius nichil aut pauci pa
tiantur? Nec hoc inuenies etiā ſi delicatiſſimos q̄ſi
eris. Sed habent/inquit/multas delectationes ⁊
pprias ſequuntur voluntates ideoq; pauci pōderūt
ſuas tribulationes. Eſto q̄ ita ſit vt habeant quicq;
quid voluerint ſed q̄ diu putas durabit? Ecce quē
admodum fuimus deficiēt abundantes in ſeculo ⁊
nulla erit recoꝛdatio preteritoꝝ gaudiorum. Sed
cū adhuc viuūt non ſine amaritudine ⁊ tedio ac ti
re in eis quieſcit. Ex eadem nāq; re unde delecta
tionem concipiunt ſibi inde doloris penā frequen
ter recipiūt. Juſte illis ſit. q̄ inordinate delectatio
nes querunt et ſequuntur non ſine amaritudine ⁊
cōfuſione eas expleant. Q̄ breues q̄ falſe: q̄ inor
dinate ⁊ turpes omnes ſunt. Elerſi tamen p̄re ebrie
tate ⁊ cecitate nō intelligunt: ſed velut muta alalia
p̄pter modicū corruptibilis vite delectamētū mor
tem anime incurrūt. Tu ergo fili poſt concupiſcen
tias tuas non eas ⁊ a voluntate tua auertere. De
ſectare in dño ⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. Et
enī ſi veraciter vis delectari ⁊ abſidantius a me cō
ſolari ecce in contemptu oīm mundanoꝝ et in aba

distione omni infirmari delectationis erit benedictio
ipsa et copiosa reddetur tibi consolatio. Et quanto plus
te ab omni creaturarum solatio subtraxeris tanto li-
me maiiores et potentiores consolationes invenie-
res. Sed primo non sine quadam tristitia et labore cer-
taminis ad has pertinges. Obstitet inolita consue-
tudo sed meliori consuetudine devincetur. Remur-
murabit caro sed feruore spiritus refrenabit. Insi-
gabunt te et exacerbabunt serpentes antiqui sed oratio
ne fugabitur insuper et labore utili adit et magnus
obstruetur.

De obedientia humilis subditi ad exemplum
iesu christi.

Capitulum xiiii.

Elli qui se subtrahere nituntur ab obedientia sp-
se se subtrahit a gratia. Et qui querit habere
privata. amittit communia. Qui non libenter et
sponte suo superiori se subdit. signum est quod cor-
re sua necdum perfecte sibi obedit sed sepe recalcit-
trat et murmurat. Disce ergo celeriter superiori mo-
te submittere si carnem propius optas subingere. Tri-
us namque exterior vincitur inimicus si interior homo non
fuerit deuastatus. Non est molestior et petior ale ho-
stis quam tuipse tibi non bene recordans spiritui. Quod
et enim verum te assumere tuipsum contempni si
vis preualere aduersus carnem et sanguinem. Quod ad
huc minus ordinate diligit. Ideo plene te refugas
re altiori voluntati trepidas. Sed quid magnus tu
qui potius es et nichil. si propter deum te subdis homini
quando ego omnipotens et altissimus qui cuncta creas
et ex nichilo me homini propter te subiecti humiliter
factus sum omni humilissimus et infimus ut tuum

blam mea humilitate vinceres. Disce obtemperare pulvis: disce te humiliare terra et limus et sub ossa mea pedibus incuruare: disce voluntates tuas frangere et ad oim subiectionem te dare. Exardesce contra se nec patiaris tumorem in te vivere sed ita subiectus et parvulus te exhibe ut oēs sup te ambulare possint et sicut lutum platearum conculcare. Quid habes homo inanis cōqueri? Quid sordide peccator potes cōtradicare exprobrantibus tibi qui totiens deum offendisti: et toties inferni meruisti? Sed pepercit tibi oculus meus quia preciosa fuit anima tua in conspectu meo: ut cognosceres dilectionem meam et gratiam semper beneficiis meis existeres: et ad veram subiectionem et humilitatem te iugiter dares patiererque proprium contemptum ferres.

De occultis dei iudiciis considerandis ne extollamur in bonis. Lpm. xv.

Istinas super me iudicia tua domine: et timore ac tremore concutis omnia ossa mea: et expauescit anima mea valde. Sto attonitus et considero quis celi non sunt infidi in conspectu tuo. Si in angelis reperisti prauitatem nec tñ pepercisti: quid fiet de me? Cecideris stelle de celo: et ego pulvis quid presumo? Quorum opera videbantur laudabilia cetero derunt ad infima: et qui comedebant panem angelorum: vidi siliquis delectari porcorum. Nulla est ergo sanctitas: et si manū tuā dñe retrahas. Nulla sapientia prodest si gubernare desistas. Nulla iunat fortitudo: si conservare desinas. Nulla securacastitas: si eā nō protegas. Nulla propria prodest custodia: si nō allutis sacra vigilantiis. Nam relictis mergis

nam et per inuit. vultus vero vultus et erigitur:
 Inlabiles quippe sumus: sed per te confirmamur
 et poscimus / sed a te accendimur. **Q**uod humiliter
 et oblique michi de me ipso sentiendum est / quod nichil
 lipendendum si quid boni video: habere. **Q**uod pro
 funde me submittere debes sub abissalibus iudi-
 cibus tuis domine ubi nichil aliud me esset inuenio
 quod nichil et nichil. **Q**uod pondus immensum pelagus
 internum metabile ubi nichil de me reperio quod in toto
 nichil. **U**bi est ergo latet gloria: ubi confidentia
 de gloria concepta. **U**bi omnis gloria vana in
 profunditate iudiciorum tuorum super me. **Q**uid
 est domine caro in conspectu tuo. **U**bi quid gloriabi-
 tur luxum contra formam tuam. **Q**uomodo potest
 erigi vaniloquio / cuius cor in veritate subiectum
 est tuo. **N**on enim totus mundus erigeret quem sub
 subiecto veritas nec olim laudantium ore mouebit:
 qui totam spem suam in deo firmavit. **N**am et ipsi qui
 loquuntur eae oēs nichil et deficiunt cum sonitu verborum
 glorias autem domini manet in eternum.

Quod licet standum sit ac dicendum in omni re
 desiderabili.

Capitulum. xvi.

Ergo sic dicas in ore. **D**ne si tibi placitum fuerit
 fiat hoc ita. **D**ne si sit honor tuus fiat in nola
 tuo hoc. **D**ne si michi videris expedire et utile esse
 probaberis / tunc da michi hoc uti ad honorem tuum
 sed si michi nocivum fore cognoveris nec ale mee sa-
 tis pdesse aufer a me tale desiderium. **N**on enim omne
 desiderium a spiritu sancto est etiam si homini videatur rectum
 aut bonum. **D**ifficile est pro vero iudicare an spiritus bonus
 aut alienus respellat ad desiderium hoc vel illud

in eis et proprio monacho spiritum. Multis in fine
sunt decepti qui primo bono spiritu videbantur in-
ducti. igitur semper cum timore dei et cordis hu-
militate desiderandum est et petendum quicquid de-
siderabile menti occurrit maximeque cum proprio
resignatione michi totum mittendum est atque dicendum. Vbi
tu scis qualiter melius est fac hoc vel illud sicut vo-
lueris. Da quod vis et quia vis et quando vis. Fac
mecum sicut scis et sicut tibi magis placuerit et ma-
gis honor tuus fuerit. pone me ubi vis et libere age
mecum in omnibus. In manu tua ego sum gira et
reversa me per circuitum. En ego servus tuus pa-
ratus ad omnia quoniam non desidero michi vivere
sed tibi. utinam. digne et perfecte.

Oratio pro beneplacito dei perficiendo Ep. xvii

Quoniam michi benignissime Iesu gratiam na-
mam ut mecum sit et mecum labores meosque vi-
que in finem perseveret. Da michi semper desidera-
re et velle quod tibi magis acceptum et carius placeat
Tua voluntas mea sit. et mea voluntas tua sequatur
semper et optime et concordet. Sit michi velle
velle et nolle tecum nec aliud posse velle aut nolle nisi
quod vis et nolis. Da michi omnibus mori quam in mundo
sunt et propter te amare contineri et nesciri in hoc seculo.
Da michi super omnia desiderata in te quiescere et cor
meum in te pacificare. Tu vera pax cordis: tu sola
requies: extra te omnia sunt dura et inquietas In hac
pace in idipsum hoc est in te vno summo et eterno bo-
no dormiam et requiescam. Amen.

Quod verum solatium in solo deo est querendum.

Capitulum xvi.

Quicquid desiderare vel cogitare possum ad solatium meum non hic expecto sed in posterum. Quod si omnia solatia mundi solus habere et omnibus delectari frui possem certum est quod diu durare non possent. Unde non poterit anima mea plene consolari nec perfecte recreari nisi in deo consolatore pauperum et susceptore humilium. Expecta modicum anima mea expecta diuini promissum et habebis abundantiam omnium bonorum in celo. Si nimis inordinate ista appetis presentia: perdes eterna et celestia. Sint temporalia in usu: eterna in desiderio. Non potes aliquo bono temporalis satiari quia ad hec fruenda non es creata. Est autem si omnia bona creata haberes non posses esse felix et beata sed in deo qui cuncta creauit tua beatitudo tua et felicitas consistit. non qualis videtur et laudatur a stultis mundi amatoribus sed qualiter expectant boni christi fideles et preguistant interdum spirituales ac mundum corde quorum conuersatio est in cellis. Vanum est et breue omnium humanum solatium. Beati et veri solatii quod intus a veritate percipitur. Deuotus homo ubique secum fert consolatore suum iesum et dicit ad eum. Adesto michi domine iesu in omni loco et tempore. Nec michi sit solatio libenter velle carere omni humano solatio. Esi tua defuerit consolatio sit michi tua voluntas et iusta probatio pro summo solatio. Non enim impetrum irascaris neque in eternum comminaberis.

Quod sola sollicitudo in deo ponenda est. Epistolam. xix.

Nisi sine me tecum agere quod volo. ego scio quod expediat tibi. Tu cogitas ut homo in multis sentis sicut tibi humanus suadet affectus. Domine verum est quod dicis. Malior est sollicitudo tua pro

me q̄ om̄is cura quā ego possim gerere. p̄ me. Nū-
 mis enī casualiter stat qui nō p̄licit om̄i sollicitudinē
 suā in te. Dñe dūmodo voluntas mea recta et fir-
 ma permaneat fac de me quicquid tibi placuerit.
 Nō enī potest esse nisi bonū q̄cquid de me feceris.
 Si me vis esse in tenebris sis benedictus. et si me
 vis esse in luce sis iterum benedictus. Si me digne
 ris consolari sis benedictus et si me vis tribulari
 eque semper benedictus. Fili sic oportet te stare si
 mecum desideras ambulare. Ita promptus debes
 esse ad patiendum sicut ad gaudendum. Ita liben-
 ter debes esse inops et pauper sicut plenus et dives.
 Dñe libenter patiar pro te quicquid volueris venire
 sup me. Indifferēter volo de manu tua bonū et ma-
 lum dulce et amarū: letū ac triste suscipere. et p̄ om̄ib⁹
 michi contingentibus gratias agere. Custodi me
 ab omni peccato et nō timebo mortē nec infernum
 dūmodo in eternum me nō p̄icias nec deas me
 de libro vite non michi nocebit quicquid venerit tri-
 bulationis super me.

¶ Quod temporales miserie christi exēplo equa-
 niter sunt ferende. Ep̄m. xx.

Egli ego descendi de celo pro tua salute suscepi
 tuas misérias non necessitate sed caritate tra-
 hente vt patientiam disceres et t̄pales misérias nō
 indignanter ferres. Nam ab hora ortus mei vsq̄
 ad exitum in cruce non defuit michi tolerantia do-
 loris: defectū rerū t̄paliū magnū habui: multas
 querimōias de me frequenter audiui: confusiones et
 opprobria benignē sustinui: p̄ beneficiis ingrati-
 tudinē recepi: p̄ miraculis blasphemias: p̄ doctrinā re-

probatum. Dñe quia fuisti patiens in vita tua in
 hoc quod me implendo pceptu patris tui dignu e ve
 ego misellus peccator scdm voluntate tua patienter
 me sustineas & donec ipse volueris onus corruptibilis
 vite pro salute mea porte. Nam & si onerosa sentie
 pfens vita facta est tñ ia p grann tua valde merito
 ria atq; exemplo tuo & sanctorum tuorum vestigis infir
 mis tolerabilior & clarioz. s; multo magis cōsolato
 ria: q̄ olim in lege veteri fuerat/cū porta celi clau
 sa pfisteret & obscurior etiā via videbat: qñ tñ pauci
 regnū celoz querere curabāt s; neq; q̄ tñc iusti erās
 & saluādi ante passionē tuā & sacre mortis debitum
 celeste regnū poterāt introire. Quātas tibi grās
 teneor referre q̄ rectā & bonā viā dignat⁹ es michi
 & cōctis fidelib⁹ ad eternū regnū tuū ostēdere. Nam
 vita tua via nostra & p sanctā patiētiā ābulam⁹ ad
 te q̄ es corona nra. Nisi tu nos pcessisses & docuis
 ses q̄s sequi curaret. Deu q̄ tñ longe retroq; manea
 rent nisi tua pclara exēpla inspicerent. Ecce adhuc
 tepescim⁹ auditus tot signis tuis & doctrinis/q̄d fie
 ret si tñ lumen ad sequendum te non haberemus.
**De tolerantia iniuriarum & quis verus patiens
 probetur.** **Capitulum. xxi.**

Quid est quod loqueris fili? Cessa cōqueri. Cō
 sidera meam & aliorum sanctorum passionem
 Non dum vsq; ad sanguinem resististi. Parum
 est quod tu pateris in comparatione eorum qui
 tam multa passunt/tam fortiter tentati/tam gra
 uiter tribulati/tam multipliciter probati et exerci
 tati. Oportet te igitur aliorum grauiora ad men
 tem reducere vt lenius feras tua minima. Et si

ubi minima nō vident vide na & hoc me facit
 patientia. Siue tamē parua siue magna
 cuncta patienter ferre. Quāto melius se ad pa-
 dam disponis tanto sapientius agis & amplius pro-
 mereris. & ferres leuius animo & visu ad hoc nō segul-
 ter paratis. Hec dicas non valeo hoc ab hōe talē
 pati nec huiusmodi michi patiēda sunt / grane-
 enī intulit damnum & impropere michi que nūq̃
 cogitauerā sed ab alio libenter patiar & sicut patien-
 da videro. Inspiciens est talis cogitatio que virtu-
 tem patientie nō cōsiderat nec a quo coronāda erit
 sed magis personas & offensas sibi illatas pēdit.
 Non est verus patiens qui non vult pati nisi q̃rum
 sibi visum fuerit & a quo sibi placuerit. Verus autē
 patiens non attendit a quo homine vtrum a peccato
 suo an ab aliquo equali aut inferiori vtrum a bo-
 no & sancto viro vel a perverso & indigno exiret
 sed indifferenter ab omni creatura quāvis
 quotienscūq; ei aliquid aduersi acciderit totū hoc
 grauit̃ de manu dei accipit & ingens lucrum repu-
 tat quia nichil apud deū quantūlibet parū p̃ deo
 est passum poterit sine merito trāsire. Esto igit̃ expe-
 ditus ad pugnā si vis habere victoriā. Sine certas-
 mine nō poteris venire ad patientie coronā. Si pa-
 ti nō vis recusas coronari si asis coronari. Desideras
 certa viriliter sustine patienter. Sine labore nō ven-
 ditur ad requiē nec sine pugna puenit ad victoriā.
 Fac michi dñe possibile per gratiā quod michi im-
 possibile videtur per naturā. Tu scis q̃ modicum
 possum pati & q̃ cito deficiō leui exurgente aduersi-
 tate. Efficiat michi quelibet exercitatio tribulatio

etiam non inuenio amabilem et optabilem. nam post et
valde potius valde salubre est anime mee.

et in confessione proprie infirmitatis et huius vi-
de miseris. Capitulum .xxii.

Confiteor aduersum me iusticiam meam con-
fitebor tibi domine infirmitatem meam. Sepe
parua res est que me deuicit et contristat. Propono
tibi fortiter acturum sed cum modica tentatio vene-
rit magna michi fit angustia. Valde vilis quadoque
res est unde grauis tentatio prouenit et dum puto
me aliquantulum tuti cum non sentio inuenio me non
nunc pene deuictum ex leui flatu. Unde ergo ofice hu-
militatem meam et fragilitatem tibi undique notam. Misce-
re mei et eripe me de luto ut non infigar non perman-
eam deuictus usquequaque. Hoc est quod me frequen-
ter reuerberat et contra te confundit quod tam labilis sum
et infirmus ad resistendum passionibus. Et si non om-
nino ad confessionem trahit tamen michi etiam molesta
et grauis est eorum infectatio et redet valde sic quoti-
die vivere in lite. Exhinc nota fit michi infirmitas
mea quia multo facilius irruunt abominatio-
ne semper fantasie quam discedunt. Et tamen fortissime de
israel zelator animarum fidelium respicias serui tui las-
sorem et dolorem assidue illi in omnibus ad quemque per-
reperit. Robora me celesti fortitudine neque vetus
homo misera caro spiritui necdum plene subiecta va-
leat resistere aduersus quam certare oportebit quod diu spi-
ratur in hac vita miserrima. Heu qualis est hec vi-
ta ubi non desunt tribulationes et miserie/ubi plena
laqueis et hostibus sunt omnia. Nam una tribulatione
seu tentatione recedente alia accedit et adhuc pro

re durante conflictu alii plures superueniunt et ispe-
rate. Et quod potest amari vita habens tantas ama-
ritudines et tot subiecta calamitatibus et miseriis.
Quod etiam dicitur vita tot generas mortes et pestes et
tibi amat et delectari in ea a multis querit. Reprehen-
dit frequenter mundus quod fallax sit et vanus: nec tibi fa-
cile relinquitur concupiscentie carnis dominari. Sed
aliam trahit ad amandam: aliam ad continendam. Tra-
hant ad amorem mundi desideria carnis: desideria
oculorum: et supbia vite. sed pene ac miserie sequentes eas
odium mundi pariter et tedium. Sed vincit phidolus
delectatio parua mentem infido dedita: et esse sub sen-
sibus delicias reputat: quia dei suauitatem et internam
virtutis amenitatem nec vidit nec gustauit. Qui autem
mundum perfecte continent et deo viuere sub sancta dis-
ciplina student: isti diuinam dulcedinem veris abrenun-
tiationibus promissam non ignorant: et quod grauiter mun-
dus errat et varie fallitur vident.

¶ Quod in deo super omnia bona et dona requies-
cendum est.

Capitulum. xxiii.

Super omnia et in omnibus requiesce anima mea in domino
semper: quia ipse est sanctorum eterna requies. Da michi
dulcissime et amantissime iesu in te super omnem creatur-
am requiescere. super omnem salutem et pulcritudinem/
super omnem gloriam et honorem super omnem potentiam et digni-
tatem/super omnem scientiam et subtilitatem: super omnes diuitias
et artes/super omnem leticiam et exultationem/super omnem famam
et laudem/super omnem suauitatem et consolationem: super omnem
spem et promissionem super omne meritum et desiderium super
omnia dona et munera quae potes dare et infundere super
omne gaudium et iubilationem quam potest mens capere

re et sentire. Denique super omnes angelos et archangelos
et super omnem exercitum celi: super omnia visibilia et invisibi-
lia: et super omne quod tu deus meus non es: quia tu deus
meus super omnia optimus es. tu solus altissimus. tu so-
lus potentissimus. tu solus sufficientissimus et ple-
nissimus. tu solus suavisissimus et solatiofissimus tu
solus plurim⁹ et amantissimus tu solus nobilissi-
mus et gloriosissimus super omnia: in quo cuncta bona si-
mul perfecte sunt fuerunt et erunt atque ideo minus est
et insufficiens quicquid preter teipsum michi donas ut
de teipso reuelas: vel permittis te non viso nec plene
adepto. Quoniam quidem non potest cor meum veraciter
requiescere nec totaliter contentari nisi in te requie-
scat. et omnia dona omnemque creaturam transcendat.
O mi dulcissime sponse iesu xpe amator purissime
dñator vnuerse creature quis michi det pennas ve-
re libertatis ad volandum et pausandum in te. O qui ad
plenum dabis vacare michi et videre quod suavis es do-
mine deus meus. Quando ad plenum colligam me
in te ut pre amore tuo non sentiam me: sed te solus ipse omnem
sensum et modum in modo non omnibus noto? Hunc autem
frequenter gemo et infelicitatem meam cum dolore por-
to: quia multa mala in hac valle miseriarum occu-
runt que me sepius conturbant contristant et obnu-
biant: sepius impediunt distrahunt alliciunt et im-
plicat ne liberum habeam accessum ad te/ne locutis fru-
ar amplexibus presto semper beatis spiritibus: Non
neat te suspirium meum: et desolatio multiplex in terra.
O iesu splendor eterne glorie solamen peregrinationis ale
apud te est os meum sine voce: et silentium meum loquitur ti-
bi. Quisquo tardat venire dominus meus? Veniat ad me

pauperculū suū et letū faciat. Misceat manū suā et
 me miserū eripiat de omni angustia. Etenim veni quā
 sine te nulla erit quiescens dies aut hora: quia tu leti-
 tia mea: et sine te vacua est mensa mea. Miser sum
 et quodāmodo incarceratus et cōpedibus grauat⁹
 donec luce presentie tue me reficias ac libertati do-
 nes: vultūq; amicabilem demōstres. Querant alii
 pro te aliud quodcūq; libuerit: et michi aliud iterum
 nil placet nec placebit nisi tu deus meus/spes mea
 salus eterna. Non reticebo nec deprecari cessabo do-
 nec gratia tua reuertat: michiq; tu intus loquaris
 Ecce assum. Ecce ego ad te quia iuocasti me. lacrimae
 meae et desiderii anime tue humiliatio mea et con-
 tritio cordis inclinauerunt me et adduxerunt ad te
 Et dixi dñe inuocaui te et desideravi frui te paratus
 oīa respuere ppter te. Tu enim prius excitasti me ut
 quererem te. Scis ergo benedictus dñe: qui fecisti
 hanc bonitatē cū seruo tuo secundū multitudinem
 misericordie tue. Quid habet ultra dicere dñe ser-
 uus tuus corā te nisi ut humillet se valde ante te me-
 mor semp ppe iniquitatis et vilitatis. Non enim est
 similis tui in cunctis mirabilibus celi et terre. Sīs
 opera tua bona valde dñe/ iudicia vera et puidētia
 tua regitur vniuersa. Laus ergo tibi et gloria o pa-
 tris sapientia te laudet et benedicat os meū anima
 mea et cuncta creata simul.

De recordatione beneficiorum dei multiplica-
 tum.

Capitulum. xxlii.

Aperi domine cor meum in lege tua: et in pre-
 ceptis tuis doce me ambulare. Da michi intel-
 ligere voluntatem tuam: et cum magna reuerentia

ac diligenti consideratione beneficia tua tam in ge-
 nerali & in speciali memorari: vt digne tibi exhibere
 valeam gratias referre. Verū scio & confiteor nec pro
 minimo puncto me posse debitas gratiarū laudes
 persolvere. Minor ego sum oībus bonis michi prē-
 stitis: & cū tuā nobilitatē attendo: deficit prē magni-
 tudine illius spiritus meus. Omnia que in aīa ha-
 bemus & in corpore & quecūq; externis vel internis
 naturaliter vel supernaturaliter possidemus: tua sūt
 beneficia: & te benefactorē piū ac bonū cōmenda-
 s quo bona cuncta accepimus. Et si alius plura:
 alius pauciora accepit: oīa tū tua sunt: & sine te nec
 minimū haberi potest. Ille qui maiora accepit non
 potest merito suo gloriari nec sup alios extolli nec
 minori insultare: quia ille maior & melior q̄ sibi mi-
 nus ascribit & in re gratiando humilior est atq; de-
 uotior. Et q̄ oībus villorem se existimat & indignio-
 rem se iudicat aptior est ad percipiendum maiora.
 Qui autē pauciora accepit cōtristari nō debet: nec
 indignanter ferre neq; ditiori inuidere: sed te poti⁹
 attendere: & tuam bonitatē maxime laudare: q̄ tā
 effluenter tā gratis tā libenter sine personarū acce-
 ptione tua munera largiris. Oīa ex te: & ideo in oī-
 bus es laudandus Tu scīs quid vnicuiq; donari ex-
 pediat: & cur iste minus & ille amplius habeat: non
 nostrū sed tuū est hoc discernere: apud quē singulo-
 rum diffinita sunt merita. Unde dñe deus pro ma-
 gno etiā reputo beneficio non multa habere vnde
 exteri⁹ & fm hoīes laus & gloria appareat: itavt q̄
 cōsiderata paupertate & vilitate persone sue non
 modo grauitatē aut tristitiā vel deiectionē inde co-

ciplat: sed potius consolationē et hilaritatē magnā
 quia tu deus pauperes et humiles: atque huic mūdo de
 spectos tibi eligisti in familiares et domesticos. Te
 nes sunt ipsi apostoli quos principes super omnem terrā
 constituisti: fuerunt tamen sine querela cōuersati in mūn
 do tam humiles et simplices sine omni malicia et dolo: ut
 etiam pati cōtumelias gauderēt pro nomine tuo et quē
 mūdos abhorret ipsi amplecterētur affectu magno
 Nichil ergo amatorem tuum et cognitorem bene
 ficiozum tuorum ita letificare debet sicut volūtas tua
 in eo et beneplacitū eterne dispositionis tue: de qua
 tantū contētari debet et cōsolari: ut ita libenter vellet
 esse minimus: sicut aliquis optaret esse maximus:
 et ita pacificus et cōtentus in nouissimo sicut in loco
 primo: atque ita libenter despiciabilis et abiectus nul
 lius quoque noli et fame: sicut ceteris honorabilior et
 maior in mūdo. Nam volūtas tua et amor honoris
 tui omnia excedere debet et plus eum cōsolari magisque
 placere quam omnia beneficia sibi data vel danda.

De quattuor magnā importatibus pacē. Ep̄m. xxv
 Alii nunc docebo te viam pacis et vere liberta
 tis. Fac domine quod dicis: quia hoc michi gra
 tum est audire. Stude fili alterius potius facere vo
 luntatem quam tuam. Elige semper minus quam plus ha
 bere. Quere semper inferiorem locū et omnibus subesse
 Opta semper et ora ut voluntas dei integre in te fiat.
 Ecce talis homo ingreditur fines pacis et quietis.
 Hic sermo tuus iste brevis multū in se cōtinet per
 fecissimis. parvus ē dictu: sed plen⁹ sensu et vber in frus
 etu. Nā si posset a me fideliter custodiri: non debes
 ret tam facillis in me turbatio oriri: nā quotiens me

Impacata sentio et grauati ab hac doctrina me res
cessisse libenter. Sed tu quod omnia potes et aie. perfecti
semper diligis/adange maiorem gratiam ut possim
illum complere sermonem et meam perficere salutem.

Oratio contra cogitationes malas. *Com. xxvi.*

Domine deus meus ne elongeris a me. deus
meus auxilium meum respice. quoniam insur
rexerunt in me cogitationes vane / et timores ma
gni affligentea animam meam. Quomodo pertransibo
ille sus quod perfringam eam? Ego inquit ante te ibo et
gloriosos terre humiliabo. aperiam iannam carce
ris et archana secretorum reuelabo tibi. Fac dñe ut
loqueris et fugiant a facie tua omnes inique cogita
tiones. Hec est spes et vnica consolatio mea ad te in
omni tribulatione: confugere tibi confidere/ex intimo
inuocare et patienter consolationem tuam expectare.

Oratio pilluianoe meritis deuotissima *Ep. xxvii*

Clarifica me bone iesu claritate eterni lumina
ris et educ de habitaculo cordis mei tenebras
vniuersas. Cohibe euagationes multas et elide vim
facientes tentationes. Pugna fortiter pro me et ex
pugna malas bestias: concupiscentias dico illece
bras: ut fiat pax in virtute tua et abundantia lau
dis tue resonet in aula sancta/hoc est in conscientia
pura. Impera ventis et tempestatibus. Dic mari
quiesce dic/aquiloni ne flaueris/et erit tranquilli
tas magna. Emitte lucem tuam et veritatem tuam/ut lu
ceat super terram/quia terra super ianis et vacua donec illu
mines me. Effunde gratiam tuam desuper: perfunde cor meum
gratia celesti/ministra deuotionis aquas ad irrigandam
faciem terre/ad producendum fructum bonum et optimum.

Alena mentē preffam mole peccatorū: z ad celestia
totū desiderū meum suspēde: vt gustata saguitate
superne felicitatis pigeat de terrenis cogitare. Ra-
pe me z eripe ab oī creaturā in durabili consolā-
tione/ quia nulla res creata appetitū meū plenarie
valet quietare z consolari. Iunge me tibi insepara-
bili dilectionis vinculo/ quoniam tu solus amanti
sufficis/ z absq; te frivola sunt vniuersa.

De evitatione curiose inquisitionis super alio-
rū vita. Capitulum. xxviii

Noli esse curiosus/ nec vacuas gerere solici-
tudines. Quid hoc vel illud ad te? tu me se-
quere. Quid enim ad te vtrum ille sit talis vel ta-
lis aut iste sic agit vel loquit? Tu nō indiges respō-
dere p alios: sed p teipso rationē reddes. Quid er-
go te implicas? Ecce ego oēs cognosco z cuncta que
sub sole fiunt video z scio qualiter cū vnoquoq; sit.
quid cogitet/ quid velit z ad quē finē tendat eius in-
tentio. Michi igitur cōmittenda sunt oīa/ tu vero
serua te in bona pace z dimitte agitantem agitarā
quantū voluerit. Veniet super eū quicquid fecerit
vel dixerit/ qā me fallere nō potest. Non sit tibi cu-
re de magni nominis umbra z nō de multorū fami-
liaritate nec de priuata hominū dilectiōe. Ista enī
generant distractiones z magnas in corde obscuri-
tates. Libenter loquere tibi verbum meū z abscon-
dita reuelare/ si aduentū meū diligēter obseruaueris
z ostiū cordis michi aperires. Esto prouidus et vie-
gilans in orationibus et humilis te in omnibus.

In quibus firma pax cordis z verus profectus
consistit. Capitulum. xxix

Hic ego locutus sum. Pacem relinquo vobis. Pacem meam do vobis. non quomodo mundus dat ego do vobis. pacem omnes desiderant / sed que ad veram pacem pertinent non omnes curant. Pax mea cum humilibus et mansuetis corde. Pax mea erit in multa patientia. Si me audieris et vocem meam secutus fueris / poteris multa pace frui. Quid igitur faciam? In omni re attende tibi quid facias / et quid dicas et omnem intentionem tuam ad hoc dirige ut michi soli placeas / et extra me nichil cupias vel queas. sed et de aliorum dictis vel factis nil temere iudices / nec cum rebus tibi non commissis te implices et poterit fieri ut parum vel raro turberis. Nunquam autem sentire aliquam turbationem nec pati aliquam cordis vel corporis molestiam / non est presentis temporis sed status eterne quietis. Non ergo estimes te veram pacem inuenisse si nullam senseris grauitatem / nec tunc totum esse bonum / si neminem pateris aduersarium / nec hoc esse perfectum si cuncta finis secundum tuum affectum / neque tunc aliquid magni te neque aut specialiter dilectum existimes si in magna fueris deuotione atque dulcedine. quia in istis non cognoscitur verus amator virtutis nec in istis consistit profectus et perfectio hominis. In quo ergo dominus? In offerendo te ex toto corde tuo voluntati diuine non querendo que tua sunt nec in paruo nec in magno nec in tempore nec in eternitate ita ut in una equali facie in gradatam actione permanens inter prospera et contraria: ois equali lance pensando. Si fueris tam fortis et longaminis in spe ut subtracta interiori consolatione etiam ad ampliora sustinenda cor tuum

preparaveris/morte iustificaveris ⁊ sancti laudave-
ris: tūc ut vera ⁊ recta via pacis abulas ⁊ spes dū-
bitata erit q̄ rursus in tubilo faciē meā sis visurus
Quod si ad plenū tui ipsius cōtēptum puenieris: sel-
to q̄ tunc abundantia pacis perfrueris fm possibi-
litatem tui incolatus.

De eminentia libetē mentis et q̄ suplex oratio
magis meretur q̄ lectio. Capitulum .xxx.

Domine hoc opus est perfecti viri nunq̄ ab in-
tentione celestī animi relaxare ⁊ inter mul-
tas curas quasi sine cura transire: non more torpen-
gis: sed prerogatus quadā libere mētis nulli crea-
ture inordinatā affectione adherendo. Obsecro te
pūssime deus meus preserva me a curis huius vite
ne nimis implicer/a multis necessitatibus corporis
ne voluptate capiar.ab vniuersis anime obstaculis
ne molestiis fractus deliciar. non dico ab hīs reb⁹
quas toto affectu ambit vanitas mundana: sed ab
hīs miseriis que animā serui tui cōi maledicto mor-
talitatis penaliter grauant ⁊ retardant ne in liber-
tatem spiritus quotiens libuerit valeat introire.
Deus me⁹ dulcedo ineffabilis verte michi i ama-
ritudinē oēm cōsolationē carnalē: ab eterno nō amp-
re me abstrahentē ⁊ ad se intuitu cuiusdā boni dese-
ctabilis p̄sentis male allicientem. Non me vincat
deus meus nō vincat caro ⁊ sanguis: non me decip-
iat mundus ⁊ brevis gloria eius: nō me supplantet
dyabolus ⁊ astutia illius. Da michi fortitudinē res-
sistendi patientiā tolerandi: constantiā perseverandi.
Da p̄ oībus mūdi cōsolationibus suauissimā sp̄s
tui vñctionem ⁊ p̄ carnali amōre tui nōis infunde

amorem. Ecce cibis potus vestis ac cetera vici-
lia ad corporis sustentaculū pertinentia feruenti spi-
ritui sunt onerosa. Tribue talibus foementis tempe-
rate uti non desiderio nimio implicari. Ablicere oīa
non licet: quia natura sustentanda est: requirere au-
tem supflua et que magis delectant: lex sancta phy-
bet. nam alias caro aduersus spiritum insolesceret.
Inter hec queso manus tua me regat et doceat ne
quid nimum fiat.

¶ Quod priuatus amor a summo bono maxime
retardat. Capitulum. xxxi.

Est oportet te dare totum pro toto et nichil tui
ipsius esse. Scito q amor tuipius magis no-
cet tibi q aliqua res mundi. Secundum amorem
et affectum quē geris: quelibet res plus vel minus
adheret. Si fuerit amor purus tu⁹ simplex et bene
ordinat⁹: eris sine captiuitate rerū. Noli cupiscere
qđ nō licet habere. Noli habere qđ te pōt impedire et
libertate interiori priuare. Mirū q nō ex toto fundo
cordis teipm michi cōmittis cū oībus q desiderare
potes vel habere. Quare vano meroze psumeris?
Cur supfluis curis fatigaris? Sta ad beneplacitū
meū et nullū patieris detrimētum. Si qris hoc vel
illud et volueris eē ibi vī ibi ppē tui cōmodū et pro
priū bñplacitū magis habēdū: nūq eris i qetudine
necliber a sollicitudine: qz in oī re reperiet aliqđ de-
fectus et in omī loco erit q aduerset. Iunat igit non
qlibet res adeptavel multiplicata exteri⁹: s; potius
pcepta et decisa ex corde radicit⁹. Qđ non tantū de
cēsu eris et diuitiay intelligas: s; de honoris etiā abi-
cipia vane laudationis desiderio / q oīa trāseunt cū

mando: Munit parum locus: si deest sp̄s feruoris
 Nec oliu stabit pax illa quesita forinsecus: si vacat a
 vero fundamēto status cordis. hoc est: nisi steteris
 in me. pmutare te potes: s; non meliorare. Hā occa-
 sione orta ⁊ accepta inuenies qđ fugisti ⁊ amplius
 ¶ Oratio pro purgatione cordis et celesti sapien-
 tia.

Capitulum. xxxii

Quoniam me deus per gratiam sancti sp̄itus
 da virtutem corroborari in interiori homine ⁊
 cor meū ab omni inutili solitudine ⁊ angore eua-
 cuare nec variis desideriis trahi cuiuscunq; rei vi-
 lis aut preciose: sed omnia inspicere sicut transiens
 ⁊ me pariter cum illis transitur: quia nichil per-
 manens sub sole: nisi omnia vanitas ⁊ afflictio sp̄i-
 ritus. ¶ Qđ sapiens qđ ita considerat. Da michi dñe
 celestē sapiētiā vt discā te super oīa querere et lue-
 nitre sup omnia sapere ⁊ diligere: ⁊ cetera secundum
 ordinē sapientie tue prout sunt intelligere. da p̄ma-
 genter declinare blandiantē ⁊ patiēter ferre aduer-
 santem. quia hec magna sapiētiā nō moueri omni
 vento verborū: nec aurem male blandienti prebere
 syreni: sic enim incepta pergatur via secure.

¶ Contra linguas obrectatorum Ep̄m. xxxiii.

Non egre feras si quidam de te male sense-
 rint ⁊ dixerint qđ nō libenter audias. ¶ Cu de-
 teriora de te ipso sentire debes ⁊ neminem in dñio
 rem te credere. Si ambulas ab intra/ non multum
 ponderabis volantia verba. Est non parua puden-
 tia silere in tempore malo ⁊ introitus ad me cōuer-
 ti nec humano iudicio disturbari. non sit pax tua in
 corde hominū siue enim bene siue male interpretati

uerint non es igit̃ alter homo. Tibi est vera pax et vera gloria. Nonne in me? Et qui nō appetit hominibus placere nec displicere timet: multa p̃fruetur pace. Ex inordinato amore et vano timore orit̃ ois inquietudo cordis ⁊ distractio sensuum.

¶ Qualiter instante tribulatione deus inuocandus est ⁊ benedicendus. Ep̃m. xxviii.

Sit nomen tuum dñe benedictum in secula: qui voluisti hanc tentationem ⁊ tribulationem venire sup me. Non possum eā effugere: s̃ necesse habeo ad te cōfugere vt me adiuues et in bonū michi cōuertas. Dñe modo sum in tribulatione ⁊ non est cordi meo bene: s̃ multū vexor a presenti passione. Et nūc pater dilecte quid dicam? Deprehēsus sum inter angustias: saluifica me ex hora hac. Sed propterea veni in hanc horā vt tu clarificeris cū fuero valde humiliatus ⁊ p te liberat⁹. Q̃d placeat tibi do mine vt eruas me: nā ego paup̃ qd agere possum ⁊ quo ibo sine te? Da patientiam dñe etiam hac vice. Adiuua me deus me⁹ ⁊ nō timebo quātcūq; gra uatus fuero. Et nūc iter hec qd dicam? Dñe fiat voluntas tua: ego bene merui tribulari ⁊ grauari: oportet utiq; vt sustineā. ⁊ utinā patiēter / donec trāseat p̃pestas ⁊ melius fiat. Potens est autē onūpotens manus tua etiā hāc tentationē a me auferre ⁊ eius impetū mitigare: ne penit⁹ succubam | quāadmodū ⁊ pri⁹ sepe egisti me cū deus me⁹ misericordia mea. Et quāto michi difficilior: tanto tibi facili⁹ ⁊ est hec mutatio dextere excelsi.

¶ De diuino petendo auxilio et confidentia recuperande gratie. Capitulum. xxxv.

Hic ego dominus confortans in die tribulationis. Venias ad me cum tibi non fuerit bene. Hoc est q̄ maxime impedit consolationē celestem quia tardius conuertis te ad orationem. Nam ante q̄ me intente roges : multa interim solatia ques-
tis /z recreas te l'externis. Ideoq; fit vt parum oia
psint donec aduertas : quia ego sum qui eruo spes
rantes in me : nec est extra me valens consiliū neq;
vtilē / sed neq; durabile remediū. Sed iam resūpto
spīritu post tempestatem recōualesce in luce misera-
tionum mearū quia prope sum dicit dñs : vt ressus-
cem vniuersa non solum integre / sed et abundāter
z cumulate. Nunquid michi quicq̄ est difficile : aut
ero similis dicenti z non facienti? Tibi est fides tua
Sta firmiter z perseveranter. Esto longanimis et
vir fortis veniet tibi consolatio in tēpore suo. Expe-
cta me expecta : veniā z curabo te. Tentatio est , que
te vexat z formido vana que te exterre-
at. Quid im-
portat sollicitudo de futuris contingentibus : nisi vt
tristitiam super tristitiam habeas. Sufficit dies ma-
līcia sua. Vanum est z inutile de futuris conturbari
vel gratulari que forte nunq̄ euenient. Sed huma-
num est huiusmodi imaginatiōibus illudi : et parū
adhuc animi signum tam leuiter trahi a suggestio-
ne inīmici . Ipse enim non curat an veris an falsis
illudat z decipiat : z vtrum p̄sentium amore aut fu-
turoz formidine prosternat. Non ergo turbetur
cor tuum neq; formidet. Crede i me /z in misericor-
dia mea habeto fiduciam . Quando tu te elongas-
tum estimas a me / sepe sum p̄pinq̄ior . Quando tu
estimās totum perditum / tunc sepe magis merēdi

Instatu tuu. Non est totu perditu: qñ res accidit in
 contrariu. Non debes iudicare secundu presens sen
 tire: nec sic gravitati alicui vnderunqz venienti inhe
 rere et accipere: tanq ois spes sit ablata emergendi.
 Noli putare te derelictum ex toto: quis ad tēp⁹ mi
 ferim tibi aliquā tribulationē. sic enī transit ad res
 gnū celoz. et hoc sine dubio magis expedit tibi et ce
 teris seruis meis vt exercitemini aduersis: qñ si cum
 eta ad libitū haberetis. Ego nui cogitationes abs
 conditas quia multū expedit p salute tua vt inter
 dū sine sapore relinqueris ne forte eleneris in bono
 successu et tibi ipsi placere velis in eo quod non es.
 Quod vedit auferre possuz et restituere cū michi pla
 cuerit. Cū videro meū est. cū subtraxero: tuū nō tu
 li. quia meū est oē datū bonū et oīe donū pfectum.
 Si tibi admiserō gravitatē/aut quālibet contrarie
 tatē: nō indigneris neqz cōcidat cor tuum/et ego cl
 to subleuare possum. et oē onus in gaudiū trāsmutā
 re. Erit amē iustus sum/et recōmēdabilis multum
 cū sic facio tecum. Si recte sapis et in veritate aspi
 cis: nunq debes ppter aduersitatē deiectione tristari
 sed magis gaudere et gratias agere: Imo hoc vni
 cum reputare gaudiū q affligēs te dolorib⁹ nō par
 ro tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos dixi
 dilectis discipulis meis quos utiqz nō misi ad gau
 diatemporalia s; ad magnacertamina. non ad ho
 nores. sed ad despectiones. nō ad ocīa: sed ad labo
 res. nō ad requiē/ sed ad afferendū fructū multū in
 patientia. Horū memento fili mi verborum.
 ¶ De neglecta omnis creature vt creator possit
 lauari.

Capitulum. xxxvi.

Domine mi adhuc bene indigeo malorū gratia: si debeam peruenire ubi me nemo poterit nec vlla creatura impedire. Nam q̄dū res aliqua me retinet non possum libere ad te volare. Cupiebat libere volare qui dicebat. Quis dabit michi p̄mas sicut columbe ⁊ volabo ⁊ requiescā. Quid simplici oculo quietius ⁊ quid libertus nil desiderante in terris? Oportet igitur omnem pertransire creaturam ⁊ seipsum perfecte deserere ac i excessu mentis stare et videre te. oīm conditorē cū creaturis nil simile habere. Et nisi quis ab oībus creaturis fuerit expeditus non poterit libere intendere diuinis. Ideo enī pauci inueniuntur contemplatiui: q̄ pauci sciunt se a perituris creaturis ad plenū sequestrari. Ad hoc magna requiritur gratia que oīm leuet et supra seipsam rapiat. Et nisi homo sit in spiritu eleuatus et ab oībus creaturis liberatus ac deo totus vnitus quicquid scit quicquid etiā habet nō est magni pōderis. Multo paruus erit ⁊ in terra iacebit qui aliqd magni estimat nisi solū vnum imensum eternum bonū. Et quicquid deus nō est nichil est ⁊ pro nichilo computari debet. Est quippe magna differentia/ sapientia illuminati ⁊ deuoti viri/ et scientia litterati ⁊ studiosi clerici. Multo nobilior est illa doctrina que desursum ex diuina influentia manat: q̄ que laboriose humano acquiritur ingenio. Plures reperiuntur cōtemplationē desiderare: sed q̄ ad eā requirunt nō studēt exercere. Est ⁊ magnum impedimentū quia in signis ⁊ reb⁹ sensibilibus statur et parum de p̄fecta mortificatione habet. Nescio quid est et quo spiritu ducimur ⁊ quid pretendimus qui

spirituales dici videntur: q̄ totū laborē z amplius
rem solitudinem pro transitoriis z vilius rebus
agimus z de interioribus nostris vix raro plene re
collectis sensibus cogitamus. Protholoz statim
post modicā recollectionē foras erūpmus: nec ope
ra nostra districta examinatione trutinamus. Abi
sacient affectus nostrī non attendimus z q̄ impura
sint oīa nostra non deplozamus. Omnis quippe ca
ro corrumperat viā suā z ideo sequebat̄ vilissimū ma
gnū. Cū ergo interior affectus noster corruptus
sit: necesse est vt actio sequens iudex carentie inter
rioris vigoris corrumptat̄. Ex puro corde procedit
fructus bone vite. Quantum quis fecerit querit sed
ex quā virtute agit non tā studiose pensat. Si fue
rit diues fortis pulcer abilis vel bon⁹ scriptor bon⁹
cātor/bonns laborator iuestigat/ q̄ pauper sit spīr
tu q̄ patiens z mitis q̄ deuotus z internus a mul
tis taceat. Natura exteriora hominis respicit: gra
tis ad interiora se conuertit. Illa frequenter fallit
ista in deo sperat vt non decipiatur. .

¶ De abnegatione sui et abdicatione omnis cupi
ditatis: Capitulum. xxxvii.

Nisi non potes perfecte possidere libertatem
nisi totaliter abneges teipsum. Compediti
sunt omēs proprietarii z suū ipsius amatores cupidī
curiosi gyronagi querentes semper mollia non que
lesu chrisi: sed sepe hoc fingentes z componentes
quod non stabit. Peribit enim totum quod nō est
ex deo ortum. Tene breue z consummatū verbum.
Dimitte oīa z inuenies oīa. Dimitte cupiditatē es
tuāq̄ requies. Hoc mente ptractata z cū impleta

ris oia intelliges. Quia hoc non est opus vnius diei
nec ludus paruulorū: imo in hoc breui includit ois
pfectio religiosorū. Fili nō debes auerti nec statim
deici audita via pfectorum: sed magis ad sublimio
ra puocari et ad minus ad hec ex desiderio suspira
re. Et nā sic tecū esset et ad hoc puenisses: vt tuus si
amator nō esses: s; ad nutū meū pure stares et eius
quē tibi pposui pīs tūc michi valde placeres et to
ta vita tua cū gaudio et pace trāsiret. Habes adhuc
multa ad relinqndū q̄ nisi michi ex integro resigna
ueris nō acquiesq̄ postulas. Suadeo tibi a me eme
re aux ignitū vt locuples fias: id est sapiam celestē
oia infima oculcātē. Postpone terrenā sapiētiā: oēs
humanā placētiā et ppiā. Dixi tibi viliora emēda
p preciosis et altis i reb⁹ hūanis. Nā vilis et parua
ac pene obliuioni tradita videt vera celestis sapia
nō sapiēs alta de se nec magnificari querēs i terra
quā multi ozeten⁹ p̄dicāt: s; vita longe desentunt;
ipsa tñ est preciosa margarita a multis abscondita.
**De instabilitate cordis et de intentione finali
ad deum habenda.** Ep̄m. xxxviii.

Fili noli credere affectui tuo/qui nunc est: cito
mutabitur in aliud. Quandiu enī vixeris mu
tabilitatē subiectus eris/etiam nolens: vt mō let⁹:
mō tristis: mō pacatus: mō turbatus: nunc deuot⁹:
nunc indeuotus: nunc studiosus: nunc acc̄t̄d̄iosus:
nūc grauis: nunc levis iueniaris. Sed stat super hec
mutabilia sapiēs et bñ doctus in spū/nō attēdēs qd
in se sentiat vel qua pte fiat vētus instabilitatis/ sed
tota intērio mētis eius ad debītū et ad optimū p̄fi
ciat finē. Nā sic poterit vn⁹ et idē incōcussus pmas

vere simplici intentionis oculo p tot varios euentus
ad me impetuisse directo. Quanto aut purior fue-
rit intentionis ocul⁹ / tato cōstātius inter diuersas itur
pcellas. Sed i multis caligat ocul⁹ pure intentionis
respicit enī cito in aliqđ delectabile qđ occurrit / et
raro tot⁹ liber qđ inueniē a nouo pprie exq̄sitionis
Sic in dei olim venerāt i bethaniā ad Martham ⁊
Mariā / nō ppter iesuz tñ / s; vt lazarū viderēt. Mā
dand⁹ ē ergo intentionis ocul⁹ vt sit simplex ⁊ rect⁹ /
atq; vltra oīa varia media ad me dirigendus.

Et qđ amāti sapit de⁹ sup oīa ⁊ i oīb⁹ Ep̄m. xxxix.
Ecce deus me⁹ ⁊ oīa. Quid volo ampli⁹ ⁊ qđ fe-
licius desiderare possum? Sapidū ⁊ dulce ver-
bum / s; amāti verbū nō mūdū nec ea q̄ in mūdo sūt
Deus meus et oīa. Intelligēti satis dictū est / ⁊ sepe
repetere iocundū est amāti. Te siquidē p̄te iocun-
da sunt oīa / te aut absēte fastidiūt cuncta. Tu facis
cor trāq̄illū ⁊ pacē magnā leticiāq; festiua. Tu fac-
cis bñ sētere de oīb⁹ ⁊ i oīb⁹ te laudare / nec pōt
aliqđ sine te diu placere / s; si debet gratū eē ⁊ bene
sapē / oportet grām tuā adesse ⁊ cōdimēto tue sapie
cōdiri. Qui tu sapis quid ei recte nō sapiet? ⁊ cui tu
nō sapis qđ ei ad iocunditatē esse poterit? Sed defi-
ciūt in tua sapia mūdi sapiētes ⁊ qui carnē sapiunt /
quia ibi plura vanitas et hic mors inuenitur. Qui
autē te per cōtemptū mundanorum et carnis mortifi-
cationē sequunt⁹ vere sapiētes esse cognoscuntur /
quia de vanitate ad veritatē de carne ad sp̄m trans-
ferunt. Istis sapit deus ⁊ quicqđ inueniē in creatu-
ris totū referunt ad laudē sui cōditoris. Dissimilis
est et multum dissimilis sapor creatoris ⁊ creature

eternitatis et temporis lucis increate et lucis illuminata.
 O lux perpetua cuncta creata transcendens la-
 mina fulgura conuersione de sublimi penetratena
 oia intima cordis mei purifica letifica clarifica et vi-
 uifica spiritum meum cum suis potentis ad inherendum
 tibi iubilosis excessibus. O quando veniet hec bea-
 ta et desiderabilis hora ut tua me saties presentia vi-
 sis michi oia in oculis. Quoad hoc datum non fuerit
 nec plenum gaudium erit. Adhuc protholor uiuit in
 me vetus homo: non est totus crucifixus: non est per-
 fecte mortuus. Adhuc concupiscit fortiter aduersus
 spiritum bella mouet intestina nec regnum aie patitur.
 esse quietum. Sed tu qui diuinitatis potestati maris et mo-
 tum fluctuum eius tu mitigas exurge adiuua me.
 Dissipa gentes que bella volunt contere eas in vir-
 tute tua ostende queso magnalia tua et glorificetur
 dextera tua: quia non est spes alia nec refugium michi
 nisi in te domine deus meus.

Quod non est securitas a tentatione in hac
 vita. Capitulum. xl.

Alii nunquam securus es in hac vita sed quoad vi-
 xeris semper arma spiritualia tibi sunt necessa-
 ria. Inter hostes versaris a dextris et a sinistris im-
 pugnaris. Si ergo non vteris undique scuto patiens-
 tie: non eris diu sine vulnere. Insuper si non ponis
 cor tuum fixe in me: cum mera voluntate cuncta patien-
 di propter me: non poteris ardorem istum sustinere nec ad
 palmam pertingere beatorum. Oportet te ergo viriliter
 oia pertransire et potenti manu uti aduersus obtea-
 cta. Nam vincere datur manus et torpenti relinquunt
 multa miseria. Si queris in hac vita requiem: quod

tunc pervenies ad eternam. Non ponas te ad magnam requiem / sed ad magnam patientiam. Quere veram pacem non in terris sed in celis. non in hominibus nec in ceteris creaturis / sed in deo solo. pro amore dei debes omnia libenter subire. labores. scilicet et dolores tentationes vexationes anxietates necessitates / infirmitates iniurias oblocutiones reprehensiones humillationes confusiones correctiones et despectiones. Hec iuvant ad virtutes hec probant christi tironem hec fabricant celestem coronam. Ego reddam ei eternam mercedem pro brevi labore et infinitam gloriam per transitoriam confusionem. Prodes et semper habebis per tuam voluntatem consolationes spirituales. Sancti mei non habuerunt tales: sed multas gravitates et tentationes varias magnasque desolationes / sed patientes sustinuerunt se in omnibus et magis sunt confisi deo quam sibi. scientes / quia non sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam promerendam. Etsi in statu habere: quod multi post lacrimas et magnos labores vix obtinuerunt. Expecta dominum viriliter age et confortare noli diffidere noli discedere. sed corpus et animam expone constanter pro gloria dei. Ego reddam plenissime. Ego tecum ero in tribulatione.

Contra vana hominum iudicia. Capitulum. xlii.

Huius acta cor tuum firmiter in domino et humiliter ne metuas iudicium ubi te conscientia peccati reddit et infontem. Bonum est et beatum saliter passum / nec hoc erit grane humili cordi / et deo magis quam sibi ipsi confidenti. Multi multa loquuntur: et ideo parva fides est adhibenda. Sed et omnibus satis esse non est possibile. Et si paulus omnibus studuit in domino

no placere/ et oibus ola fact⁹ est tñ etiã pro minimo
durit quã ab hũano die iudicai⁹ fuerit. Egit satis p
alioz edificatiõe et salute quãtũ i se erat et poterat/
sñ ne ab aliis aliqñ iudicaret vel nō despiceret cõbi
bare nō potuit/ideo totũ deo cõmisit qui totum no
uerat et patientia et humilitate cõtra ora loquentiũ
iniqua ac etiã vana ac mēdosa cogitantũ atqz pro
libitũ suo queqz iactantũ se defendit. Respõdit tñ
interduz ne infirmis ex sua taciturnitate generare
tur scandali. Quis tu vt timeas a mortali homie
Hodie est et cras nō cõparet. Vtũ time/ et hoim tera
rores nō expanescas. Quid potest aliquis in te ver
bis aut iniuriis? Sibi potius nocet q̃ tibi/nec pos
terit iudiciũ dei effugere quicunqz est ille. Tu has
be desĩ pre oculis et noli cõtendere verbis q̃rulosis
Quod si ad p̃sens videris succubi et confusiõe pa
ti quã nō meruisti/ne indigneris ex hoc neqz p̃im
patientia minuas coronã tuã/sed ad me potius res
pice in celus qui potens sũ eripere ab oĩ cõfusione
et iniuria et unicuiqz reddere secundum opera sua.
De purgatione et integratione sui ad obtinendam cor
dis libertatem.

Capitulum .xlii.

Noli relinquere et inuenies me. Stasine electio
ne et omni proprietate et semper lucraberis. Nas
et adicietur tibi amplioz gratia/statim vt te resis
gnaueris nec resumpseris. Domie quotiẽs me resis
gnabo et in quibus me relinquam? semp et in oĩ ho
ra sicut in paruo sic et in magno nichil excipio/sed
in oibus te nudatũ inueniri volo. Alioqui quõ pote
ris esse meus et ego tuus/nisi fueris ab oĩ ppriavoc
litate int⁹ et foris spoliatus? Quando celerius hoc

agis tanto melius habebis. et quanto plenius et finos-
 rius: tato plus michi placebis et amplius lucraberis
 Quidam se resignant: sed cum aliqua exceptioe. Non enim
 plene deo confidunt: ideo providere sibi satagunt. Qui-
 dam etiam primo totum offerunt: sed postea tentatione pul-
 sante ad propria redeunt: ideo minime in virtute profi-
 ciunt. Hi ad veram puri cordis libertatem et locunde fa-
 miliaritatis mee gratiam non perueniunt: nisi integra re-
 signatione et quotidiana sui immolatione prius facta
 sine qua non stat: nec stabit unio fructiva. Dixi tibi
 sepiissime et nunc iterum dico. Relinque te resigna te:
 et frueris magna interna pace. Da totum pro toto: nihil
 exquire. nihil repete. Sta pure et inhesitanter in me: et ha-
 bebis me. Eris liber in corde et tenebre non concu-
 bant te. Ad hoc conare. hoc ora hoc stude desidera-
 re: ut ab omni proprietate possis expoliari: et nudus nus-
 dum iesus sequi: tibi mori: et michi eternaliter vivere.
 Tunc deficient omnes vane fantasie: perturbaciones in-
 que et cure superflue Tunc etiam recedet imoderatus
 timor: et inordinatus amor morietur.

¶ De bono regimine in externis et recursum ad deum
 in periculis.

Capitulum. xliii.

Nihil ad istud diligenter tendere debes ut in omni
 loco actione seu occupatione externa sis intus
 liber et tuipsum potens et sint omnia sub te et tu
 non sub eis: ut sis dominus actionum tuarum: et re-
 ctor: non servus nec empticius: sed magis exemptus:
 verusq; hebreus in sortem ac libertatem transiens
 filiorum dei: qui stant super presentia et speculantur
 eterna quae transitoria intuentur sinistro oculo et dextera
 celestia. quos temporalia non trahunt ad inherendum sed

trahit ipsi ea magis ad bene seruandū, put ordinata
sunt a deo: et instituta a summo opifice q̄ nil inordi
natiū relinquit in sua creatura. Si etiā in omni enē
tu stas nō in apparentia externa: nec oculo carnali
intrasvisa vel audita: sed mor in qualibet causa in
tras cū moyse in tabernaculū ad consulendū dñm:
audies nōnunq̄ diuinū responsum: et redies instru
ctus de multis p̄sentibus et futuris. Semp enī moy
ses recursus habuit ad tabernaculū p̄ dubiis et que
dionibus soluendis fugitq; ad orationis adiutorū
pro periculis et improbitatibus hoīm sublenandis.
Sic et tu confugere debes in cordis tui secretarium
diuinum intentius implorando suffragium. Pro
pterea nāq; ioseph et filii israel a gabaonitis legunt
decepti: q̄ os dñi nō prius interrogauerat: sed nō
misi creduli dulcib⁹ sermōib⁹ falsa pietate delusi sūt
¶ Quod homo non sit importunus in negotiis

Capitulum. xliiii.

Nūc committe michi semper causam tuā et ego
bene disponam in tempore suo. Expecta ordi
nationem meam: et senties inde profectum. Domi
ne satis libenter oēs res tibi cōmitto quia parū pō
test cogitatio mea p̄ficere. Etinā non multū adpe
rerem futuris euentibus: sed ad beneplacitū tuum
me incunctanter offerre. Fili mi sepe homo rem ali
quā agitāt quā desiderat: sed cū ad eā puenit ali
ter incipit sentire quā affectiones circa idē nō sunt
durabiles: s; magis de vno in aliud nos impellunt
Nō ergo minimū: etiam in minimis se relinquere
Eternus p̄fectus hominis est abnegatio sui ipsius et
homo abnegatus valde liber est et securus. Sed an

aliquis hosti ob⁹ bonis aduersans a tētatōe nō cessat: die noctuq; graues molit insidias / si forte i la-
queū deceptiōis possit p̄cipitare incantū. Vigilate
ergo ⁊ orate. dicit dñs vt nō intretis in tētationem.
¶ Quod homo nichil boni ex se habet et de nullo
gloriarī potest. Capitulum .xlv.

Domine quid est homo & memor sis eius aut
filius hoīs quia uisitās eum? Quid promeruit
homo vt dares illi gratiā tuam? Dñe quid possum
conqueri si deseris me / aut quid in te obedere pos-
sum si quod peto non feceris? Certe hoc in ueritate
cogitare possum ⁊ dicere. Dñe nichil sum / nichil bo-
ni ex me habeo / sed in omnibus defiecto ⁊ ad nichil
semper tendo. Et nisi a te fuero adiutus ⁊ interius
informatus / totus efficio: tepidus ⁊ dissolut⁹. Tu
autem dñe semp idē ipse es ⁊ permanes in eternum
semper bon⁹ / iustus ⁊ sanctus / bene iuste / ac sancte
agens oīa ⁊ disponēs in sapientia. Sed ego qui ad
defectū magis pron⁹ sum q̄ ad p̄fectū / nō sum sēp
in vno statu perdurans. quia septē temporā mutant
tur super me. Elerūtamē cito melius fit / cū tibi pla-
cueris ⁊ manū porreperis adiutricē. quia tu solus si
me humano suffragio poteris auxiliari / ⁊ in tantum
confirmare vt uultus meus amplius in diuersa nō
mutetur / s; in te vno cor meū conuertat^r et quiescat.
¶ Unde si bene scirem oēm humanā consolationem
abdicere / siue p̄pter deuotionē ad displicendā / siue pro-
pter necessitatē qua cōpellor te querere. quia nō est
homo qui me cōsoleatur / tunc merito possem de gra-
tia sperare tua ⁊ de dono noue consolationis exul-
tare. Gratias tibi unde totum uenit quotienscūq;

michi bene succedit. Ego autē vanitas et nichilum
ante te/incōstans homo et infirm⁹. Unde ego pos-
sum gloriari aut cur appetō reputari? Mund⁹ de ni-
chilo et hoc vanissimū est. Vere inanis gloria/mala
pestis/vanitas maxima/quia a vera trahit gloria et
celesti spoliatur gratia. Dum enī homo cōplacet sibi
displicet tibi. Dum inhiat laudibus humanis: prius
tur veris virtutibus. Est autē vera gloria et exulta-
tio sc̃tā/gloriari in te et nō in se. gaudere in noīe tuo
nō in virtute ppria nec in aliqua creatura delecta-
ri/nisi pp̃ter te. Laudet nomē tuū non meū/inagni-
ficet opus tuū nō meū. benedicat nomē sanctū tuū/
nichil autē attribuat michi de laudibus hominum
Tu gloria mea/tu exultatio cordis mei. In te glo-
riabor et exultabo tota die pro me autē nichil nisi in-
firmitatib⁹ meis. Querāt indei gloriā q̃ ab inuicē
est/ego hāc requirā q̃ a solo deo est. Oīs quidē glo-
ria humana/oīs honor tēporalis/oīs altitudo mun-
dana eterne glorie tue cōparata vanitas est et stulti-
cia. O veritas mea et misericordia mea deus meus
trinitas beata tibi soli laus virtus honor et gloria
per infinita seculorum secula. Amen.

De contēptu oīs tēporalis honoris. Ep̃m. xlv.

Noli tibi attrahere si videas alios honora-
ri et eleuari/te autē despici et humiliari. Erige
cor tuum ad me in celum et non contristabit te con-
temptus hoīs in terris. Et sic in cecitate sumus et va-
nitate cito seducimur. Si recte me inspicio: nunq̃
michi facta est iniuria ab aliqua creatura. vnde nec
iuste habeo conqueri aduersum te. Quia autē fre-
quēter et grauiter peccant tibi merito armatur con-

Tertius

ora me ois creatura. Michi igitur iuste debet confusio
et contemptus tibi aut laus honor et gloria. Et nisi me
ad hoc pparauero q̄ velim libeter ab offi creatura
despici et relinqui atq; penitus nichil videri non
possum interius pacificari et stabiliri: nec spirituali
ter illuminari neq; plene tibi vniri.

¶ Quid pax nō est ponēda i holibus Ep̄m. xlvii.
Ali si ponis pacem tuam cum aliqua persona
propter tuā sentire et cōuinere instabilis eris et
impacatus. Sed si recursum habes ad semper viuē
tem et manētem veritatē non cōtristabit te amicus
recedēs aut moriēs. In me debet amici dilectio sta
re et ppter me diligēdus est quisq; tibi bon⁹ visus
est et multum carus in hac vita. Sine me non valet
mes durabit amicitia nec est vera et munda dilectio
quam ego non copulo. Ita mortuus debes esse tal
ibus affectionibus dilectorū holim vt q̄tum ad te pti
net sine oī hūano optares esse p̄sortio. Tāto homo
deo magis appropinquat q̄to ab oīni solatio terre
no longius recedit. Tanto etiā altius ascendit ad
deū quāto pfundius in se descēdit et plus sibi ipsi vl
tescit. Qui autē aliqd boni sibi attribuit: grām deī
in se viuere impedit qz grā sp̄s sancti cor humile
querit semp. Si scires te pfecte ānichilare atq; ab
omni creato amore euacuare tunc deberem in te cū
magna gratia emanare. Sed quādo tu respicis ad
creaturas/ subtrahitur tibi aspect⁹ creatoris. Disce
te in omnibus ppter creatorem vincere tunc ad dī
uinam valebis cognitionem pertinere. Quantis
cunq; modicum sis si inordinate diligitur et respic
tur te tardat a summo et vitiat.

Contra vanā & secularē sciētiā. - Cpm. xlviii.
Nili non moueant te pulcra & subtilia dicta ho-
 minū. Non enim est regnū dei in sermone: sed
 in virtute. Attende verba mea que corda accendūt
 et mentes illuminant: inducunt cōpunctionē & van-
 ritatem ingerunt cōsolationem. Nunq̃ ad hoc legas
 verbum vt doctoꝝ aut sapientioꝝ possis videri sed
 stude mortificationem vitioꝝum. quia hoc amplius
 tibi pderit q̃ noticia multarum difficultū questio-
 num. Cū multa legeris & cognoueris: ad vnum tñ
 oportet venire principiū. Ego sum q̃ doceo hoīem
 sciētiā: & clarioꝝ intelligentiā paruulis tribuo/q̃
 ab hoīe possit doceri. Cui ego loquor: cito sapiens
 eris & multum in spiritu pficiet. Ne illis qui multa
 curiosi ab hominib⁹ inquirūt & de via mīchī seruī-
 di parum curant. Veniet tempus quando appa-
 bit magister magistroꝝum/christus dñs angeloꝝ
 cunctoꝝ audīturus lectiones. hoc est singuloꝝ exa-
 minaturus conscientias: & tunc scribitur hierusalē
 in lucernis & manifesta erunt abscondita tenebras
 rum tacebuntq; argumenta linguaz. Ego sum qui
 humilem in puncto eleuo mētem vt plures eterne
 veritatis capiat rationes q̃ si quis decem ānis stu-
 diuisset in scolis. Ego doceo sine strepitu verborū
 sine confusione opinionū/sine fastu honoris/sine pu-
 gnatione argumentoꝝum. Ego sum qui doceo terres-
 na despiciere/psentia fastidire/eterna querere/etero-
 na sapere/honores fugere/scandala sufferre/oma-
 nem spem in me ponere/extra me nil cupere/et su-
 per omnia ardentem me amare. Nam quidā aman-
 do me itine didicit diuina & loquebatur mirabilia

Plus profecit in relinquēdo omnia & in studendo
subtilia. Sed aliis loquor cōia/aliis specialia/aliis
quibus in signis & figuris dulciter appareo/ quibusdā
vero in multo lumine reuelo mysteria. Una vox li-
broꝝ sed non omnes eque informat. quia tūc sum
doctor veritatis/ cordis scrutator/ cogitationum in-
tellector/ actionum promotor/ distribuens singulis
sicut dignum iudicauero.

De nō attrahēdo sibi res exteriores Ep̃. xlii.

Egli in multis oportet esse te inscī/ estimare te
tanq̃ mortuum super terram & cui totus mun-
dus crucifixus sit. Multa etiam oportet surda ore
pertransire/ & que tue pacis sunt magis recogitare.
Utilius est oculos a rebus displicentibus auertere/
e vnicuiq; suum sentire relinquere/ q̃ contentiosis
sermonibus deservire. Si bene steteris cum deo &
eius iudicium aspexeris/ facilius te victū portabis.
Domine quousq; veniemus? Ecce dānum defle-
tur temporale. pro modico quesu laborat & currit/
et spūale detrimentū in obliuionē transit & vix sero
redit. Quod parum vel nichil prodest attenditur/
& quod summe necessarii est negligēter preteritur
quia totus homo ad externa defluit/ & nisi cito res-
piscat/ libens in exterioribus iacet.

Quod omnibus non est credendum & de facili
lapsu verborum. Capitulum. l.

Da michi auxilium domine de tribulatione. qz
vana salus hominis. q̃ sepe ibi non inueni fio-
dem vbi me habere putauī? Quotiens etiam ibi re-
peri vbi min⁹ presumpsi? Vana ergo spes in homi-
nibus/ salus autē iustoz in te deus. Benedictus sis

Dñe deus in omnibus que nobis accidunt. infirmus
 sumus et instabiles: cito fallimur et permutamur.
 Quis est homo qui ita caute et circumspecte in omni-
 bus se custodire valet vt aliquādo in aliquam dece-
 ptionē vel perplexitatē nō veniat? Sed qui in te do-
 mine confidit ac simplici ex corde querit: non tā fa-
 cile labif. Et si inciderit aliquā tribulationē quōcūq;
 etiam fuerit implicatus citi⁹ per te eruetur aut a te
 cōsolabitur: quia tu non deseris in te sperantē vsq;
 in finē. Rarus fidus amicus: in cunctis amici perse-
 nerās pressuris. Tu dñe tu solus es fidelissimus in
 oibus ⁊ preter te non alter talis. Q̄ bene sapuit
 illa anima sancta que dixit: meus mea solidata est
 ⁊ in xpō fundata. Si ita mecum foret non tam fac-
 le timor humanus me sollicitaret nec x̄borū iacula
 mouerent. Quis omnia preuidere: quis p̄cauere fu-
 turamala sufficit? Si preuisa etiam ledūt sepe quid
 iprouisa nisi grauit̄ etiā ferūt. Sed quare michi
 misero non melius prouidi? Cur etiā tā facile aliis
 credidi? Sed homines sumus nec aliud q̄ fragiles
 homines sumus etiā si angeli a multis estimamur
 ⁊ dicimur. Cui credam dñe: aut credā nisi tibi? Veri-
 tas es que nō fallis nec falli potes. Et rursus. Om-
 nis homo mendax: infirmus: instabilis/et labilis;
 maxime in verbis: ita vt statim vix credi debeat q̄
 rectū in facie sonare videtur. q̄ prudenter p̄mouit
 At. cauendū ab hoībus: ⁊ quia inimici hominis do-
 mestici eius nec credendū si q̄s dixerit ecce hic aut
 ecce illic. Doctus sum dāno: ⁊ vtinā ad cautelā ma-
 iorem: nō ad insipientiam michi. Cautus esto quis
 dā ait/cautus esto/serua apud te quod dico. Et dñs

ego filio & obsequio credo: nec ille flere potest quod
 silendum petit: sed statim perdit me & se & abiit. Ab
 huiusmodi fabulis et incautis hominibus protege me
 deus: ne manus eorum incidam nec unquam talia committam.
 Verbum verum & stabile da in os meum & linguam
 callidam longe fac a me. Quod pati nolo: omnimode
 evadere debeo. Quod bonum et pacificum de aliis silere:
 nec aliud indifferenter omnia credere: neque de facili
 ulterius affari: paucis seipsum revelare te semper inspe
 ctorem cordis querere / nec omni vento verborum
 circumferri / sed omnia intima & externa secundum tue bene
 placiti voluntatis optare perfici. Quam tutum pro con
 servatione celestis gratie humanam fugere apparen
 tiam / nec appetere que fortis admirationem videtur
 prebere / sed ea tota sedulitate sectari que vite emen
 dationem dant & fervorem. Quod multis nocuit viri? scita ac
 propriore laudata / quod sana profuit gratia silentio servata
 in hac fragili vita quam tota tentatio fertur & malicia.
 De confidentia in deo habenda quando insur
 gunt verborum iacula. Capitulum. li.

Hic sta firmiter & spera in me. Quid enim sunt
 verba nisi verba? Quod aerem volant sed lapide
 dem non ledunt. Si reus es cogita quod te libenter ve
 lis emendare. Si nichil tibi conscius es: pensa quod ve
 lis libenter pro deo hoc sustinere. Quod sat est
 ut vel verba interdum sustineas qui necdum fortia
 verbera tolerare vales. Et quare tam parva tibi ad
 cor transeunt nisi quia adhuc carnalis es / et homi
 nes magis quam oportet attendis? Nam quia despicit
 meritis / reprehendi pro excessibus non vis / et excu
 sationum queris umbracula. Sed inspicere te melius.

et agnosces quia vivit adhuc in te mundus et vago
 amo: placendi hominibus. Tu enim bassari refugis et con-
 fundi pro defectibus: constat utique quod nec vere huma-
 nis sis: nec vere mundo mortuus: nec tibi mundus
 crucifixus. Sed audi verba mea: et non curabis de-
 cem milia hominum verba. Ecce si cuncta contra te dis-
 cerent que fingi maliciosissime possent quod tibi noce-
 ret si omnino transire permitteres nec plus quam festus-
 cam propterenderes? Nunquid vel unum capillum tibi
 extrahere possent? Sed qui cor interius non habes nec
 deum pre oculis: facilliter verbo mouet vituperatio-
 nis. Qui autem in me confidit nec proprio iudicio sta-
 re appetit: absque humano terrore erit. Ego enim sum
 iudex et cognitor omnium secretorum: ego scio qualiter res
 acta est: ego iniuriantem novum et sustinentem. Et me-
 erit verbum istud: me permittente hoc accidit: ut rene-
 sentur ex multis cordibus cogitationes. Ego res et
 innocentem iudicabo: sed occulto iudicio utriusque ante
 probare volui. Testimonium hominum sepe fallit: meum
 iudicium verum est: stabit et non subvertetur. Latet plerique
 et paucis ad singula pertransiunt: tamen errat nec errare potest
 etiam si oculis inspicere non rectum videatur. Ad me ergo
 recurrendum est in omni iudicio: nec proprio intendendi arbitrio
 Justus enim non turbabitur quicquid a deo ei acciderit
 Etiam si iniuste aliquid contra eum placitum fuerit: non
 multum curabit. Sed nec vane exultabit si per alios
 rationabiliter excuset. Penseat namque quia ego sum
 scrutans corda et renes qui iudico secundum faciem
 et humanam apparentiam. Nam sepe in oculis meis re-
 perietur culpabile: quod hominum iudicio creditur lau-
 dabile. Dne Deus iudex iuste/fortis et patiens qui ho-

minum nosti fragilitatē ⁊ paupertatē/esse robur meū
⁊ tota fiducia mea. Nō enī michi sufficit consciē-
tia mea/ta nosti quod ego nō noui/⁊ ideo in oī resp-
ensione me humiliare debui ⁊ mansuete sustinere.
Ignosce ergo michi ꝑꝑicius queriens sic nō egit ⁊
dona iterū gratiā amplioris sufferentie. Melior est
enī michi tua copiosa misericordia ad consecratio-
nem indulgentie/ꝫ mea opinata iusticia pro defen-
sione latentis conscientie. Et si nichil michi confes-
sus sum tamen in hoc me iustificare nō possum/quia
remota misericordia tua nō iustificabitur in conspe-
ctu tuo omnis viuens.

Quod omnia grauiā pro eterna vita sunt tole-
renda.

Capitulum. lii.

Nō frangant te labores quos assumpsisti
propter me nec tribulationes te deliciant vī-
quequaqz/sed mea promissio in omni euentu te ro-
bozet ⁊ consoletur. ego sufficiens sum ad reddēdū
supra oīem modū ⁊ mensurā. Nō hīc diu laborabis
nec semper grauaberis doloribus. Expecta paulū
sper ⁊ videbis celerē finē maloz. Veniet vna hora
qñ cessabit omnis labor ⁊ tumultus. Modicus est ⁊
breue omne quod transit cum tēpore. Elige ergo vt
agis fideliter/labora in vinea mea/ego ero merces
tua. Scribe/lege/cāta/geme/tace/ora/sustine viri-
liter cōtraria/digna est hīs oībus ⁊ maiorib⁹ ꝑlis
vita eterna. Veniet pax in die vna que nota est dño
Nō enī erit dies vel nox huius scilicet temporis
sed lux perpetua/claritas infinita/pax firma ⁊ req-
es secura. Nō dices tūc quis me liberabit de corpo-
re mortis huius nec clamabis/hen michi quis inco-

latus meus plongetur est quoniam precipitabile mors
et salus erit indefectiva: anxietas nulla: locunditas
beata: societas dulcis et decora: **¶** Si videres sancto-
rum in celo coronas perpetuas: quanta quoque nunc exi-
tante gloria qui huic mundo omnino contemptibiles et quia
si vita ipsi indigni putabantur: perfecto te statim homi-
liares usque ad terram et affectares potius oibus sub-
esse quam uni posse nec huius vite letos dies concupiscere:
sed magis pro deo tribulari gauderes. et pro nichilo
inter homines computari maximam lucrum duceres: **¶**
si tibi hec saperent et perfunde ad cor transirent: quomodo
auderes vel semel conqueri? Nonne pro vita eterna
cuncta laboriosa sunt toleranda? Non est parvum quid
lucrari aut perdere regnum dei. Reverta igitur faciem tuam
in celo. Ecce ego et omnes sancti mei mecum qui in
hoc seculo magnum habuere certamen: modo gau-
dent: modo consolantur: et modo securi sunt: et modo
requiescunt et sine fine in regno patris mei perman-
nebunt mecum.

¶ De die eternitatis et huius vite angustis.

Capitulum. llii.

O Superne civitatis mansio beatissima. **¶** Dies
et eternitatis clarissima quam nox non obscu-
rat: sed summa veritas semper irradiat: dies semper
leta: semper segura: et nunquam status mutans in con-
traria. **¶** Utinam dies illa illuxisset et cuncta hec tem-
pora finire acceptisset. Rucet quidam sanctis perpetua cla-
ritate splendida: sed nonnulli a longe per speculum pere-
grinantibus in terra. Moritur celi ciues quam gaudio-
sa sit illa: gemit exiles filii eue quam amara et tediosa sit
ista dies huius temporis: qui et mali pleni doloribus et

angustis: vbi homo multis peccatis inquinat: multis
passionibus irretit: multis timoribus stringitur
multis curis distenditur: et multis curiositatibus di-
strahit: multis vanitatibus implicat: multis erro-
ribus circumfundit: multis laboribus atterit: tentati-
onibus grauatur: deliciis enervat: egestate cruciat.
¶ Qñ finis horum multorum laborum: qñ liberabor a mi-
sera seruitute vicioꝝ. Quando memorabor dñe tui
solius qñ ad plenu letabor in te? Quando ero sine
omni impedimēto et in vera libertate sine oī graui-
mine mentis et corporis? Quando erit pax solida/
pax imperturbabilis et segura/pax intus / foris/ pax
ab oī parte firma. Jesu bone qñ stabo ad videndu
te/ qñ contēplabor gloriā regni tui/ qñ eris michi oīa
in oībus. ¶ Qñ ero tecū in regno tuo quod ppara-
sti dilectis tuis ab eterno. Relictus sum paup et exil
in terra hostili/ vbi bella quotidiana et infortunia ma-
xima. Consolare exilii meū/ mitiga dolorē meū qz
ad te suspirat oē desiderii meū. Nā onus michi to-
tū est quicquid mundus hic offert ad solatiū. Des-
sidero te intime frui / sed nequeo apprehendere.
¶ Opto liberere celestibus / sed depřimūt res tpales
et imortificate passionēs. Mente oīb⁹ rebus supes-
se volo/ carni autē insite subesse cogor. Sic ego infes-
lix hō meū pugno et facussū michi metipsi grauis
dū spūs sursum et caro qrit esse deorsū. ¶ Qd litus pati-
or dā mēte celestia tracto et mor carnaliū turba oc-
currit orāti. Deus me⁹ ne elōgeris a me/ neqz decli-
nes ī ira a seruo tuo. Fulgura coruscationem tuā et
dissipa eas emitte sagittas tuas et conturbent oēs
fantasie inimici. Recollige sensus meos ad te. Fac

me obliuisci olim mundano: si: da cito ablicere et cō
 temnere fantasmata vicio: si. Succurre michi eter
 na veritas vt nulla me moueat vanitas. Aduent ce
 lestis suauitas: et fugiat a facie tua omnis impuris
 sas. Ignosce quoq; michi et misericorditer indul
 ge quoties preter te aliud i oratione reuoluo. Con
 fiteor etenim vere: quia valde distracte me habere cō
 sueui. Nam sibi multotiens non sum: vbi corporaliter
 sto aut sedeo: sed ibi magis sum quo cogitatio
 nibus fero. Ibi sum vbi cogitatio mea est. Ubi est
 frequenter cogitatio mea: ibi est qđ amo. hoc mi
 chi cito occurrit qđ naturaliter delectat aut ex vñ
 placet. Unde tu veritas aperte dixisti. Ubi enī est
 thesaurus tu: ibi est et cor tuū. Si celū diligo: libe
 ter de celestibus penso. si mundū amo: felicitatib⁹
 mūdi cōgaudeo: et de aduersitatib⁹ eius tristior. Si
 carne diligo: que carnis sunt sepissime imagino.
 Si spiritū amo: de spiritualibus cogitare delector.
 Quocunq; enī diligo: de his libenter loquor et au
 dio: atq; talia imagines ad domū meā repo
 to. Sed beatus ille homo qui ppter te dñe oībus crea
 turis abesidilicentiam tribuit: qui nature vñ fa
 cit et concupiscētiā carnis feruore spiritus cruci
 figit vt serenata conscientia purā tibi orationem of
 ferat dignusq; sit angelicis interesse choris: omni
 bus terrenis foris et intus exclusis

¶ De desiderio eterne vite et quanta sint certantis
 bus bona promissa. Capitulum. liii.

Egli mi cum tibi desiderium eterne beatitudi
 nis desupinfundi sentis et detabernaculo cora
 pous exire concupiscis vt claritatem meam sine vi

cissimam vmbra contemplari possis : dista cor
 tuum et omni desiderio hanc sanctam inspirationē
 suscipe. Redde amplissimas superne bonitati gra-
 tias : que tecū sic dignanter agit/clementer visitat
 ardentem excitat/potenter subleuat ne proprio pon-
 dere ad terrena labaris Neqz enī hec cogitatu tuo
 aut conatu accipis : sed sola dignitate supne gratie
 et diuini respectus : quatenus in virtutibus et maio-
 ri humilitate proficias et ad futura certamina te p-
 pares : michiqz toto cordis affectu adherere ac fers-
 uenti voluntate studeas deservire. Fili sepe ignis
 ardet sed sine fumo flāma non ascendit. Sic et alii
 quoz desideria ad celestia flagrant ⁊ tamen a tē-
 tione carnalis affectus liberi non sunt. Idcirco nec
 omnino pure p honore dei agūt quod tam deside-
 ranter ab eo petunt. Tale est ⁊ sepe tuū desiderium
 quod insinuasti fore tam importunū. Non enī hoc
 est purū ⁊ pfectū quod propria cōmoditate est infe-
 ctum. Pote nō quod tibi est delectabile ⁊ cōmodū
 sed quod michi acceptabile atqz honorificū quia si
 recte iudicas meā ordinationē tuo desiderio ⁊ oī-
 ni desiderio preferre debes ac sequi. Noui deside-
 rium tuū ⁊ frequentes gemitus audiui. Jam velles
 esse in libertate glorie filiorū dei iam te delectat do-
 mus eterna ⁊ celestis patriā gaudio plena : sed non
 dum venit hora ista : sed est adhuc aliud tēpus bellū
 videlicet tempus laboris ⁊ probationis. optas sum-
 mo repleti bono sed non potes hoc assequi modo .
 Ego sum : expecta me dicit dñs donec veniat regnū
 dei. Probandus es adhuc in terris ⁊ in multis ex-
 ercitanus. Consolatio tibi interdū dabitur/sed co-

plena satietas non conceditur. Confortare igitur et esto re-
 bus tam in agendo quam in patiando nature paratus.
 Oportet te nouum inducere hominem et in alterum virum mu-
 tari. Oportet te sepe agere quod non vis et quod vis opor-
 te relinquere. Quod aliis placet processu habebit quod tibi
 placet ultra non proficiet. Quod alii dicunt audiet quod in-
 dicis per nichilo computabit. Petet alii et accipiet in-
 petes nec impetrabis. Erunt alii magni in ore hominum
 de te aut tacebit. Aliis hoc vel istud committetur
 autem ad nichil utile iudicaberis. Nam propter hoc na-
 tura aliqui contristabit et magni si silens portaueris.
 In his et similibus multis probari solet fidelis
 vbi seruus qualiter se abnegare et in omnibus frange-
 re quiverit. Alii est aliquid tale in quo tantum de mori in-
 diges sicut non videri et pati quam voluntati tue aduer-
 sa sunt maxime aut cum discouenientia et quam minus vti-
 lia tibi apparere fieri iubent. Et quia non audes resiste-
 re altiori potestati sub vno constitutus ideo durum tibi
 videtur ad nutum alterius ambulare et omne proprium sentire
 obmittere. Sed pensa filii hominum fructum laborum cele-
 re finem atque premium nimis magni et non habebis ideo
 grauamens fortissimum patientie tue solamen. Nam et per
 modicam hac voluntate quam nunc sponte deseris habeo-
 bis semper voluntatem tuam in celis. Vbi quippe inueni-
 es omne quod volueris omne quod desiderare potes. Vbi
 aderit tibi totius facultas boni sine timore amittendi.
 Vbi voluntas tua una semper tecum nil cupiet
 extraneum vel priuatum. Vbi nullus resistet tibi nemo
 de te conqueretur nemo impedit nil obuiabit sed
 cuncta desiderata simul erunt presentia totumque affe-
 ctum tuum reficiet et ad adimplebunt visque ad summum

Terminus:

Pro reddam gloriam p contumelia perpeffa. passim
laudis p merore: pro loco nouissimo sedē regni in
secula. Ibi apparebit fructus obedientie: gaudēbit
labor penurētie: et humilis subiectio coronabit glo-
riose. Hunc ergo te inclina humiliter sub oīm mani-
bus nec sit cure quis hoc dixerit vel iusserit: sed hoc
magnopere curato vt siue prelatus siue minor aut
equalis aliqd a te exposcerit vel inuenerit: p bono
totū accipias et sincera voluntate studeas adimplere.
Querat alius hoc alius illud: gloriē ille in illo et
iste in isto: laudetq; milies miles: tu aut nec in isto
nec in illo: s; tu ipsius gaude p̄ceptu: et in mei solus
b̄n̄dictio ac honore. Hoc optandū est tibi vt siue p
vitā siue p mortē deus semper in te glorificetur.

¶ Qualiter homo desolatus debeat in manus dei
se offerre.

Capitulum. lv.

Domine deus sancte pater sis nūc et in eternū
benedictus: qz sicut vis factū est: et qd facis bo-
num est. Retē ite suus tu⁹ nō i se nec i aliquo alio
qz tu solus leticia vera: tu spes mea et corona mea:
tu gaudiū meū et honor me⁹ dñe. Quid habet ser-
uus tuus nisi qd a te accepit: etiam sine merito suo.
Tua sunt oīa q̄ dedisti et q̄ fecisti. P̄sum et in
laboribus meis a inuenture mea et cōtristab̄ in aīa
mea nōnūq; vsq; ad lacrimas qñq; etiā p̄turbatur
ad se ppter iminentes passiones. Desidero pacis
gaudiū/ pacē filiorū tuorū flagito/ qui in lumine cō-
solationis a te pascuntur. Si das pacem/ si gaudiū
sanctum infundis/ erit anima serui tui plena mo-
dulatione et deuota in laude tua. Sed si te subiras
peris sicut sepissime soles/ nō poterit currere viam

mandatorū tuorū/sed magis ad tundendum pecc^o
 genus incuruant/quis non est illi sicut heri & nūc
 iustitius quando splendebat incerna tua super ca-
 put eius/& sub vmbra alarū tuarū ptegebatur a tem-
 tationibus irruentibus. Pater iuste & semp laudē
 de venit hora vt pbetur seruus tuus. Pater amā-
 de dignū est vt hora hac patiar pro te aliquid seru^o
 tuus. Pater ppetue venerande venit hora quā ab
 eterno psciebas affuturā vt ad modicum tempus
 succūbat foris seruus tu^o/viuat vero semper apud
 te intus/paululū vilipēdat/humillet & deficiat co-
 ram hominibus/passionibus conteratur & languo-
 ribus vt iterū tecū in auroza noue lucis resurgat &
 in celestibus clarificetur. Pater sancte tu sic ordi-
 nasti & sic voluisti/& hoc factū est qđ ipse pcepisti
 Nec est enī gratia ad amicū tuū pati/& tribulari in
 mundo p amore tuo. quotienscūq; a quocūq; et
 quomocūq; id pmiseris fieri. Sine consilio et
 puidencia tua/& sine causa nichil fit in terra. Bo-
 num michi dñe qđ humiliasti me/vt discas iustifica-
 tiones tuas/& omnes elationes cordis atq; psump-
 ptiones abicias. Utile michi qđ confusio cooperuit
 faciē meā vt te potius qđ homines ad consolandū
 requirā. Didici etiā ex hoc inscrutabile iudiciū tuū
 expauescere qui affligis iustum cum impio:sed nō
 sine equitate & iusticia. Gratias ago tibi quis nō pe-
 percisti malis meis/sed attriuiisti me verberibus/
 amor infligens dolores/et imittēs angustias foris
 et intus. Non est qui me consolet ex oībus que sub
 celo sunt nisi tu dñe deus meus/celestis medic^o ani-
 marum/qui pcutis & sanas/deductis ad inferos & re-

Tertius

**Quis. Disciplina tua super me/et virga tua ipsa me
docebit. Ecce pater dilecte in manib⁹ tuis ego sum
sub virga correctionis tue me inclino: pcutite dorsum
meū ⁊ collū meū vt incuruē ad volūtatē tuā toruo
sitātē meā. Fac me pium ⁊ humilē discipulum: sicut
bene facere cōsueuisti/ vt ambulem ad oēm nutum
tuum. Tibi me omnia mea ad corrigendum cōmā
do: melius est hic corripī q̃ in futuro. Tu scis omnia
⁊ singula/ ⁊ nīl te latet i humana scientia. Ante q̃
fiant nosti vētura: ⁊ non opus est tibi vt quis te do
ceat aut admoneat de his que gerūtur in terra. Tu
scis quid expedit ad profectum meū/ et quātū deser
uit tribulatio ad rubiginem viciozum purgandam
Fac me cū desideratū bñplacitū tuū ⁊ ne despicias
peccaminosam vitā meam: nulli melius nec clari⁹
q̃ tibi soli notā. Da michi dñe scire quod sciendum
est/ hoc amare quod amāduz est/ hoc laudare quod
tibi summe placet/ hoc reputare quod tibi p̃ciosum
apparet/ hoc vituperare quod oculis tuis sozdescit.
Non me sinas fm visionem oculorū exteriorū indi
care/ neq; fm auditū aurīū hominū i peritorū senten
tiare/ sed in iudicio vero de visibilibus ⁊ spirituali
bus discernere/ atq; sup omnia voluntatē beneplaci
ti tui semp inq̃rere. Fallunt sepe hominū sensus in
iudicando/ fallunt ⁊ amatores seculi visibilia tantū
modo amando. Quid est homo inde melior/ q; res
putatur ab homine maior? Fallax/ fallacem/ vanus
vanū/ cecus cecū/ infirmus infirmū decepit/ dū exal
tat/ ⁊ veraciter magis confundit dum. Inaniter lau
dat. Nam quantū vnusquisq; est in oculis tuis/ tñ
est ⁊ nō amplius/ ait humilis sanctus Franciscus.**

Quod humilibus insisterem est operibus cum
deficitur a summis. Capitulum. lvi.

Non vales semper in ferventiori desiderio
virtutum stare/ nec in altiori gradu contempla
tionis/ sed necesse habes interdum ob originale
corruptelā ad inferiora descendere et onus corrupti
bilis vite/ etiā inuite et cum tedio portare. Quādiu
mortale corpus geris/ tedium senties et gravamen
cordis. Oportet ergo sepe in carne de carnis onere
gemere/ eo q non vales spūalibus studiis et divine
contemplationi indefinenter inherere. Tunc expe
dit tibi ad humilia et exteriora opera confugere et
in bonis te actibus recreare aduentū meū et super
nam visitationem firma cōfidentia expectare: exis
liū tuū et ariditatē mentis patienter sufferre/ donec
iter a me visiteris/ et ab omnib⁹ anxietatib⁹ libere
ris. Nam faciā te laborū obliuisci et interna quiete
perfrui. Expandā corā te prout scripturātū/ vt dila
tato corde currere incipias viam mādatorum meo
rum/ et dices. Non sunt condigne passionēs huius
tēporis ad futurā gloriā q̄ reuelabitur in nobis.

Quod homo non reputet se cōsolatione dignū
sed magis verberibus reum. Ep̄m. lvi.

Domine non sum dignus cōsolatione tua/ nec
a aliqua spiritali visitatione/ et ideo iuste me cō
gis quādo me inopē et desolatū relinquis. Si enī
ad maris lacrimas fundere possem/ adhuc cō
solatione tua dign⁹ nō essem. Alī nichil dign⁹ sum/
q̄ flagellari et puniri. q̄ grauit̄ et sepe te offendi/
in multis valde deliqui. Ergo vera pensata ratio
nec minime sum dign⁹ cōsolatione. s̄ tu clemēs es.

et qui nō vis perire opam tuam: ad ostendendam
 onitatis tue in vasa misericordie tue/etiam propter oē
 istū dignaris consolari seruum tuum supra
 modū. Tue enī consolatioēs nō sunt sicut hu
 bulatioēs. Quid egi dñe vt michi cōfer
 celestē cōsolationē? Ego nichil boni me
 o: s; semp ad vitia pñā et ad emendatio
 nē fuisse. Verum est et negare nō possum
 dicerem: tu stares contra me/et nō esset q̄
 . Quid merui p peccatis meis/nisi iher

num et ignē eternū? In veritate confiteor quoniam
 dignus sum oī ludibrio et contemptu: nec decet me in
 ter deuotos tuos cōmorari. Et licet hoc egre audiā
 tñ aduersum me p veritate pctā meae arguā vt faci
 li⁹ misericordiam tuā merear impetrare. Quid dicā reus et
 oīū cōfusione plen⁹? Nō habeo os loquēdi: nisi hoc
 tñ verbū: peccaui dñe peccaui miserere mei/ignos
 ce michi. Sine me paululum vt plāgam dolorem
 meū anteq̄ vadā ad terrā tenebrosā et opertā mor
 tis caligine. Et quid tā maxime a reo et misero pec
 catore req̄ris nisi vt pterat et humillet se p delictis
 suis? In vera cōtritiōe et cordis humillatione nasci
 tur spes venie/reconciliat̄ p̄turbata conscientia/re
 parat̄ gr̄a p̄dita tue et homo a futura ira et occurrunt
 sibi mutuo in osculo sancto deus et penitens anima
 Humilis peccatorū contritio/acceptabile tibi est do
 mine sacrificium/longe suauius odorans in cōspe
 ctu tuo q̄ thuris incensum. Hoc est gratū etiā vnguā
 tum quod sacris pedibus tuis infundi voluisti: quia
 cor contritū et humiliatum nunq̄ desperasti. Ibi est
 loc⁹ refugii a facie ire iūmici: ibi emēdat̄ et abluatur

quicquid aliunde contractum est/ & inquinatum.
De gratia que nō miscetur terrena sapientibus.

Capitulum. lviij,

Nili preciosa est gratia mea non patitur se mis-
ceri extraneis rebus/ nec consolationibus ter-
renis. Abiicere ergo oportet omnia impedimenta
gratie si optas eius infusionem suscipere. Perte se-
cretum tibi ama solus habitare tecum/ nullius res
quire confabulationem. sed magis ad deum deuota
tam effunde precē vt cōpūctam teneas mentē/ & pu-
ram conscientiā. Lotū mundā nichil estima/ & va-
cationē oñibus exteriorib⁹ antepone. Non enī pos-
teris michi vacare/ & tu transitorius pariter delecta-
ri. A notis et a caris amicis oportet elongari/ & ab
omni temporalī solatio mentē tenere priuatā. Sic
obsecrat beatus apostolus petr⁹/ vt tanq̃ aduenas
& peregrinos in hoc mundo se contineant christi fide-
les. Quanta fiducia erit morituro/ quē nullius
rei affectus detinet in mundo. Sed sic segregatum
cor habere ab omnibus/ eger necdum capit anim⁹
nec animalis homo nouit interni hominis liberta-
tem. Attamen si vere velit esse spiritalis oportet
eū renunciare tam remotis q̃ ppinquis/ & a nemis-
ne magis cauere q̃ a seipso. Si temetipsum pfecte
viceris cetera facilius subiugabis. Perfecta nāq;
victoria est de semetipso triumphare. Qui enim se-
metipsum subiectū tenet vt sensualitatis ratiōi & ra-
tio in cunctis obediat michi: hic vere victor est sui &
vñs mūdi. Si ad hūc apicē scādere gliscis/ oportet
viriliter incipere & securim ad radicem ponere: vt
euellas et destruas occultā & inordinatā inclinatio

mem ad teipsum et ad omne priuatum in generale bonum. Ex hoc vicio quod homo semetipsum nimis inordinatè diligit penè totum pèdet quicquid radicaliter vincendum est. Quo deuicto et subacto malo/pax magna et tranquillitas erit continuo. Sed quia pauci sibi ipsis perfecte mori laborant/nec plene extra se tendunt propterea in se implicati remanent/nec supra se in spiritum eleuari possunt. Qui autem libere mecum ambulare desiderat/necesse est ut omnes priuatas et lordinatas affectiones suas mortificet/atque nulli creature priuato amore concupiscenter inhereat.

De diuersis motibus nature et græ. Epim. lix.
Nam diligenter aduerte motus nature, et gratie quia valde contrarie et subtiliter mouentur/et vix nisi a spirituali et intimo illuminato homine discernuntur. Omnes quidem bonum appetunt et aliquid boni in suis dictis vel factis pretendunt/ideo sub specie boni multi falluntur. Natura callida est et multos trahit/illa queat et decipit/et se semper pro fine habet. Sed gratia simpliciter ambulat/et ab omni specie mala declinat/fallacias non pretendit/et omnia pure propter deum agit in quo et finaliter requiescit. Natura in te vult mori/nec premi/nec superari/nec subesse/nec sponte subiugari. Gratia vero studet mortificationi propue:resistit sensualitati/quod sit subditi/appetit vinci/nec propria vult libertate fungi sub disciplina amat teneri/nec alicui cupit dominari/sed sub deo semper viuere stare et esse/atque propter deum omni humane creature humiliter parata est inclinari. Natura pro suo comodo laborat et quid lucri ex alio sibi pueniat attēdit. Gratia autem non quid

sibi vtile et comodū sit sed quod multis proficiat ma-
 gis considerat. Natura libenter honorem et reuerē-
 tiam accipit. Gratia vero oēm honore et gloriā deo
 fideliter attribuit. Natura confusionē timet et contē-
 ptum. Gratia autē gaudet p̄ nole iesu cōmuniā pa-
 ri. Natura oculi amat et quietem corporalem. Gratia
 autē vacua esse non potest: sed libenter amplectitur
 labore. Natura querit curiosa habere et pulcra et ab-
 horret vilia et grossa. Gratia vero simplicibus dele-
 ctatur et humilibus: aspera nō aspernat: nec vetus-
 tis refugit indui pannis. Natura respicit tēporalia
 gaudet ad lucra terrena: tristat de damno: irritatur
 leui iniurie verbo. Sed gratia attendit eterna: non
 inheret tēporalib⁹: nec in perditione rexturbat neq⁹
 verbis durioribus acerbatur: quia thesaurū suū et
 gaudium in celo vbi nil perit constituit. Natura cu-
 pida est et libentius accipit q̄ donat: amat propria
 et priuata. Gratia autē pia est et cōmuni: vitat singu-
 laria: contētatur paucis: beatius iudicat dare q̄ ac-
 cipere. Natura inclinat ad creaturas ad carnem pro-
 pria: ad vanitatē et discursus. Sed gratia trahit ad
 deū et virtutes: renunciat creaturis: fugit mundum
 odit carnis desideria: restringit euagationes: eru-
 bescit in publico apparere. Natura libenter aliquod
 solatiū habet externum in quo delectet ad sensum
 Sed gratia in solo deo querit consolari et in sum-
 mo bono sup̄ oia visibilia delectari. Natura totum
 agit p̄pter lucrū et comodū propriū: nichil gratis
 facere pōt: sed aut equele / aut melius / aut laudē vel
 fauorē p̄ benefactis cōsequi sperat: et multum pon-
 derari sua gesta et dona concupiscit. Gratia vero nil

spale querit nec aliud premiū q̄ deū solū p̄ merito
 de postulat/nec amplius de spali⁹ necessarius desi
 derat/nisi quātū hec sibi ad assecutionem eternorū
 valeant deferuire. Natura gaudet de amicis r. n. n.
 sis r. p̄p̄inquis/gloriatur de nobili loco r. ortu gea
 neris arridet potentibus/blanditur diuitibus ap
 plaudit sibi similibus. Gratia autem r. inimicos di
 ligit nec de amicorum turba extollit/nec locum nec
 ortum nataliū reputat /nisi virtus maior ibi fuerit
 fauet magis pauperi q̄ diuiti/compatitur plus in
 nocenti q̄ potenti congaudet veraci non fallaci/
 exhortatur semper bonos meliora carismata emu
 lari et filio dei per virtutes assimilari. Natura de
 defectu et molestia cito conqueritur. Gratia cons
 tanter ficit inopiam. Natura omnia ad se reflectit
 pro se certat et arguit. Gratia autē ad deum cuncta
 reducit vnde originaliter emanat/nichil boni sibi
 ascribit/nec arroganter presumit/non contendit
 nec suam sententiam aliis prefert. sed in omni sen
 su et intellectu eterne sapientie/ac diuino examini
 se submittit. Natura appetit scire r. noua secreta au
 dire vult exterius apparere et multa per sensus ex
 periri desiderat agnosci r. agere vnde laus r. admi
 ratio p̄cedit. Sed gratia non curat noua nec curio
 sa p̄cipere/qz totū hoc de vetustate corruptionis est
 ortū/cū nichil nouū durabile sit sup̄ terram. Docet
 itaqz sensus restringere vanam p̄placentiā r. ostēta
 tionem deuitare/laudēda r. digne mirāda p̄uilliter
 abscondere/r. de omī re r. de omī scia vtilitatis fru
 ctū atqz dei laudem r. honorem querere. Non vult
 se nec sus predicari/sed deum in donis suis optat

benedicti / qui cuncta ex mera caritate largiuntur. Hec gratia supernaturale lumen / et quoddam dei speciale donum est / et proprie electorum signaculum et pignus salutis eterne / quod hominem de terrenis ad celestia amanda suscitavit et de carnali spirituales efficit. Quanto legitur natura amplius promittitur et vincit tanto maior gratia infunditur et quotidie novis visitationibus interior homo secundum imaginem dei reformatur.

De corruptione nature et efficacia gratie divinae.
Capitulum. lx.

Domine deus meus qui me creasti ad imaginem et similitudinem tuam concede michi hanc gratiam quam ostendisti michi tam magnam et necessariam ad salutem ut vincam pessimam naturam meam trahentem ad peccata et in perditionem. Sentio enim in carne mea legem peccati contradicentem legi mentis mee et captivum me ducentem ad obediendum sensualitati in multis nec possum resistere passionibus eius nisi assistat tua sanctissima gratia cordi meo ardentem infusa. Opus est gratia tua: et magna gratia ut vincatur natura ad malum semper prona ab adolescentia sua. Nam per primum hominem adam lapsa et viciata per peccatum in omnes homines pena huius macule descendit / ut ipsa natura que bona et recta a te condita fuit / pro vicio iam et infirmitate corrupte nature ponatur / eo quod motus eius sibi relictus ad malum et inferiora trahat. Nam modica vis que remansit est tamquam scintilla quedam latens in cinere. Hec est ipsa ratio naturalis circumfusa magna caligine adhuc indistincta habens boni et mali / veri falsique distantiam / licet impotens sit adimplere omne quod approbat / nec

plena iam lumine veritatis: nec fumitate affectio-
num suarū potiat. Hinc est deus meus: q̄ condele-
cto: legi tue fm̄ interiorē hominē sciens mādatum
tūū fore bonū iustū ⁊ sanctū: arguens etiā om̄e ma-
lū ⁊ peccatū fugiendū: carne autē seruo legi pecca-
ti dñi magis sensualitati obeditio q̄ rationi. Hinc est
q̄ velle bonū michi adiacet/ p̄ficere aut nō inuenio
Hinc sepe multa bona propono: sed q̄ gratia deest
ad adiuvandū infirmitatem meā ex leui resistentia
resilio ⁊ deficio. Hinc accidit q̄ viā p̄fectionis agno-
sco ⁊ qualiter agere debēā clare satis video sed pro-
prie corruptionis pondere pressus ad p̄fectiora non
assurgo. ¶ q̄ maxime est michi necessaria dñe gra-
tia tua: ad inchoandū bonū: ad p̄ficiendū ⁊ ad p̄fi-
ciendū. Nam sine ea nichil possum facere: ola autē
possum in te/ confortāte me gratia. ¶ vere celestis
gr̄a/ sine qua nulla sunt pp̄ria merita: nulla quoq̄
bona nature ponderanda. Nichil artes / nichil dis-
cuntie/ nichil pulcritudo vel fortitudo/ nichil ingenii
vel eloquentia valent apud te dñe sine gratia. Hāc
bona nature bonis ⁊ malis sunt cōis. electorū autē
pp̄rium donum est gratia siue dilectio qua insigniti
digni habentur vita eterna. Tantū eminet hec gra-
tia: ut nec donum p̄phetie: nec signorum operator:
nec quantalibet alta speculatio aliquid estimetur
sine ea. Sed neq̄ fides/ neq̄ spes/ neq̄ alie virtu-
tes tibi acceptę sunt sine caritate ⁊ gratia. ¶ bea-
tissima gratia que pauperem spiritu virtutibus dis-
titem facis ⁊ divitem multis bonis humilem cora-
dereddis. Veni descēde ad me: reple me mane cō-
solatione tua: ne deficiam pro lassitudine ⁊ ariditate

mentis anima mea. Obsecro dñe vt inueniam grā
 nam in oculis tuis: sufficit enī michi gratia tua cete
 ris non obtētis que desiderat natura. Si fuero ten
 uatus ⁊ vexatus tribulationibus multis nō timebo
 mala dum mecum fuerit gratia tua. Ipsa fortitudo
 mea ipsa consilium confert ⁊ auxiliū. Cunctis hosti
 bus potentior est/ ⁊ sapientior vniuersis sapientib⁹
 Magistra est veritatis/ doctrix discipline/ lumē cor
 dis/ solamen pressure/ fugatrix tristitie/ ablatrix ti
 moris/ nutrix deuotionis/ productrix lacrimarum.
 Quid sum sine ea nisi aridum lignum ⁊ stips inuti
 lis ad eliciedum? Tua ergo me dñe gratia semper
 pueniat ⁊ sequat⁹: ac bonis opibus iugiter p̄stet esse
 intentū p̄ iesum christum filium tuum. Amen.

¶ Quod nos ipsos abnegare/ ⁊ christum imitari de
 bemus per crucem. Capitulum. lxi.

Egli quantū ad te vales: tantum in me poteris
 transire. Sicut nichil foris concupiscere inter
 nam pacē facit: sic se interius relinquere deo confi
 git. Volo te adiscere p̄fectam abnegationem tui in
 voluntate mea sine contradictione ⁊ querela. Se
 quere me ego sum via veritas ⁊ vita. Sine via non
 itur/ sine veritate non cognoscitur/ sine vita non vi
 uitur. Ego sum via quā sequi debes/ veritas cui cre
 dere debes/ vita quam sperare debes. Ego sum via
 inexplorabilis/ veritas infallibilis/ vita interminabilis
 Ego sum via rectissima/ veritas suprema/ vita vera/
 vita beata/ vita increata. Si manseris in via mea
 cognosces veritatē/ ⁊ veritas liberabit te et appres
 hendes vitam eternam. Si vis ad vitam ingredi:
 eras mandata. Si vis veritatem cognoscere: cre

de michi. Si vis perfectus esse / vende omnia. Si vis
esse discipulus meus / abnega te ipsum. Si vis bea-
tam vitam possidere / presentem vitam contene. Si vis
exaltari in celo: humilia te in mundo. Si vis regna-
re mecum / porta crucem mecum. Soli enim servi crucis
inueniunt viam beatitudinis et vere lucis. Dñe iesu
christe: quia ardua est via tua et mundo despecta dor-
na michi tecum mundi despectum imitari. Non enim
maior est servus domino / nec discipulus supra ma-
gistrum. Exerceat servus tuus in via tua: quia ibi est
salus mea / et sanctitas vera. Quicquid extra eam le-
go vel audio non me recreat / nec delectat plene. Fi-
li quis hec scis et legisti omnia / beatus eris si feceris
ea. Qui habet mandata mea et servat ea: ipse est qui
diligat me: et ego diligam eum: et manifestabo ei meipsum.
et faciam eum consedere mecum in regno patris mei.
Domine igitur sicut dixisti et promissisti: sic utique mi-
chi promereri contingat. Suscepi de manu tua cru-
cem: portabo eam usque ad mortem sicut imposuisti michi.
Etere vita boni monachi crux est: sed dux paradisi.
Inceptum est: retro abire non licet nec relinquere
oportet. Eya frater pergamus simul. Iesus erit no-
biscum: propter Iesum suscepimus hanc crucem: pro-
pter Iesum perseueremus in cruce. Erit adiutor no-
ster qui est dux noster et precessor. En rex noster in-
greditur ante nos / qui pugnabit pro nobis. Sequa-
mur viriliter nemo metuat terrores: simus parati
mori fortiter in bello: nec inferamus crimen glorie
nostre ut fugiamus a cruce.

¶ Quod homo non sit nimis delectus quando in
aliis laboratur defectus. Capitulum lxi.

Huius magis placent michi patientia et humilitas
 in aduersis quam multa consolatio et deuotio in
 prosperis. Et quid te contristat paruum factum con
 tra te dictum? Si amplius fuisset commoueri non de
 buisses. sed nunc dimitte transire; non est primum
 nec nouum/nec ultimum erit si diu vixeris. Satis
 virilis es quam diu nil obuiat aduersi. bene etiam conso
 latus. et alios nostri roborare verbis. sed cum ad la
 nuam tuam venit repentina tribulatio deficiis consilio
 et robor. Attende magnam fragilitatem tuam quam se
 pius experiris in modicis obiectis. Tamen pro salute
 tua ista sunt/cum hec et si milia contingunt. Po
 ne ut melius nosse ex corde/et si te tetigit non tibi deesse
 ciat nec diu implicet. Ad minus sustine patienter:
 si non potes gaudenter. Etiam si minus libenter audis
 et indignationem sentis. Repreme te: nec patiaris pro
 quid inordinatum ex ore tuo exire unde paruuli scan
 dalizentur. Cito conquiescet commotio excitata/et do
 lor interius reuertente gratia dulcorabitur. Adhuc
 vino ego dicit dominus iuuare te paratus et solito amplius
 consolari: si confisus fueris michi et deuote innocen
 ueris. Animi equior esto et ad maiorem sustententiam
 accingere. Non est totum frustratum/ si te sepius per
 cipis tribulatum vel grauiter tentatum. Homo es
 et non deus/ caro es et non angelus. Quomodo in
 posses semper in eodem statu virtutis permanere: quan
 do hoc defuit angelo in celo: et primo homini in para
 diso/ qui non diu steterunt? Ego sum qui merentes
 erigo sospitare/et suam cognoscere infirmitatem ad
 meam proferre diuinitatem. Domine benedicti sit ver
 bum tuum. dulce super mel et fons ouis meo. Quid fac

rem in tantis tribulationibus et angustis meis nō
si me confortares tuis sanctis sermonibus? Dāmo
do tandem ad portum salutis pueniā/quid cure est
que et quāta passus fuero? Da finē bonum da feliciā
ex hoc mundo transitū. Memento mei deus meus
et dirige me recto itinere in regnum tuum. Amen.
¶ De altioribus rebus et occultis iudiciis dei non
scrutandis. Capitulum. lxiij.

Nlli caueas disputare de altis materiis et de
occultis dei iudiciis. Cur iste sic relinquitur et
ille ad tantam gratiam assumitur / cur etiā iste tam
tum affligitur et ille tam eximie exaltat. Ista oēm
humanā facultatē excedunt/nec ad inuestigādum
iudicium diuinū vlla ratio preualet vel disputatio.
Quādo ergo hec tibi suggerit inimicus/vel etiam
quidam curiosi inquirunt homines/responde illud
pphete. Iustus es dñe et rectū iudiciū tuū. Et illud
Iudicia domini vera iustificata in semetipsa. Judi
cia mea metuenda sunt nō discutienda. quia huma
no intellectui sunt incomprehensibilia. Noli etiam
inquirere vel disputare de meritis sanctorum quis
alio sanctior aut quis maior fuerit in regno celozū.
Talia generant sepe lites et contentiones inutiles
nutriunt quoq; superbiam et vanā gloriā. vnde oritū
tur inuidie et dissentiones/dñi iste illū sanctū et alius
aliū consē superbe pferre. Talia aut velle scire et
inuestigare/nullum fructū afferunt/sed magis san
ctis displicent: quia non sum deus dissensionis/sed
pacis/que pax magis in humilitate vera q̄ in pro
pria exaltatione cōsistit. Quidam zelo dilectionis
trahunt ad hos vel ad illos ampliori affectu/sed hu

mano potius q̄ diuino. Ego sum qui cunctos con-
 didi sanctos/ego donauī gratiā/ego prestiti gloriā
 ego nouī singulorum merita/ego preueni eos in be-
 nedictiōibus dulcedinis mee/ego presciui dilectos
 ante secula/ego eos elegi de mūdo nō ipsi me p̄le-
 gerunt/ego vocauī per gratiam:attraxi per miseri-
 cordiā/ego p̄duxi eos p̄tentationes varias/ego im-
 fudi consolationes magnificas/ego dedi p̄seueran-
 tiā/ego coronauī eorū patientiā/ego primū ⁊ nouissi-
 mum agnosco/ego oēs inestimabili dilectione am-
 plector/ego laudandus sum in oībus sanctis meis/
 ego sup̄ oīa benedicendus sum ⁊ honorandus in sin-
 gulis quos sic gloriose magnificauī ⁊ p̄destinavi si-
 ne vllis precedentibus propriis meritis. Qui ergo
 vnū de minimis meis contempserit: nec magnum
 honorat/quia pusillū ⁊ magnū ego feci. Et qui de-
 rogat alicui sanctorū/derogat michi ⁊ ceteris omni-
 bus in regno celorum. Omnes vnū sunt p̄ caritas-
 tis vinculum: idē sentiūt: idē volunt/⁊ oēs in unum
 se diligunt. Adhuc autē quod multo altius est/plus
 me q̄ se et sua merita diligunt. Nam supra se rapti
 ⁊ extra p̄p̄riam dilectionem tracti/toti in amorem
 mei pergunt in quo ⁊ fruitiue quiescunt. Nichil est
 quod eos auertere possit aut dep̄imere:quippe qui
 eterna veritate pleni/igne ardescunt inextinguibis-
 lis caritatis. Taceant igitur carnales ⁊ animales
 hoīes de sanctorum statu differere/qui non norunt
 nisi priuata gaudia diligere. Demunt ⁊ addunt pro
 sua inclinatione/nō prout placet eterne veritati. In
 multis est ignorantia eorum maxime qui parū illu-
 minati raro aliquem perfecta dilectione spirituali

diligere norunt. Multi adhuc naturali affectu et hu-
 mana amicitia ad hos vel ad illos trahuntur: et sicut
 in inferioribus se habent: ita et de celestibus imagi-
 nantur. Sed est distantia incomparabilis que imper-
 fecti cogitant et que illuminati viri per revelationem
 supernam speculantur. Laue ergo fili de istis curiose tra-
 ctare que tuam scientiam excedunt: sed hoc magis sate-
 ge et intende ut vel minimus in regno dei queas in-
 neniri. Et si quispiam sciret quis alio sanctior esset
 vel maior haberetur in regno celorum quid ei hec noti-
 cia prodesset nisi se ex hac cognitione coram me hu-
 miliaret et in maiorem nois mei laudem exurgeret?
 Multo acceptius deo facit: qui de peccatorum suorum
 magnitudine et virtutum suarum paruitate cogitat et
 quod longe a sanctorum perfectione distat: quod is qui de eorum
 maiestate vel paruitate disputat. Melius est san-
 ctos deuotis precibus et lacrimis exorare et eorum
 gloriosa suffragia humiliter imploare: quam eorum
 secreta vana inquisitione perscrutari. Illi bene et opti-
 me contentantur: si homines scirent contentari et vani-
 loquia sua compescere. Non gloriantur de pro-
 priis meritis quippe qui sibi nil bonitatis ascribunt
 sed totum michi quoniam ipsis cuncta ex infinita
 caritate mea donauit. Tanto amore diuinitatis et
 gaudio supereffluenti replentur ut nichil eis desit glo-
 rie/nichilque possit deesse felicitatis. Omnes sancti
 quanto altiores in gloria/tanto humiliores in seipso
 et michi vicinores et dilectiores existunt. Ideoque
 habes scriptum quia mittebant coronas suas ante
 deum et ceciderunt in facies suas coram agno et ado-
 rauerunt uiuentem in secula seculorum. Multisquis

dem querunt quis maior sit in regno dei: qui ignorant an cum minimis erunt digni computari. Magnū est vel minimum esse in celo vbi omnes magni sunt quia oēs filii dei vocabuntur et erunt. Minimus erit in mille et peccatorum centum annorum morietur. Cum enim quererent discipuli quis maior esset in regno celorum/ tale audierunt responsum. Nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum celorum. Quicumque ergo humiliauerit se sicut paruulus iste/ hic maior est in regno celorum. Ne eis qui cum paruulis humiliare se sponte dedignant: quoniam humilis ianua regni celestis eos non admittet intrare. Ne etiam diuitibus qui habent hic consolationes suas: quia pauperibus intrantibus in regnum dei ipsi stabunt foras eiulantes. Gaudeate humiles et exultate pauperes: quia vestrum est regnum dei/ si tamen in veritate ambulatis.

¶ Quod omnis spes et fiducia in solo deo est fingenda.

Capitulum. Ixviii.

Domine que est fiducia mea quam in hac vita habeo aut quod malus solatium meū ex omnibus apparentibus sub celo? Nonne tu domine deus meus cuius misericordie non est numerus? Ubi michi bene fuit sine te: aut quando male esse potuit presente te? Nolo pauper esse propter te quam diues sine te. Eligo potius tecum in terra peregrinari quam sine te celum possidere. Ubi tu ibi celus/ atque ibi mors et infernus vbi tu non es. Tu michi in desiderio es: et ideo post te gemere et clamare et exorare necesse est. In nullo denique possum bene perfidere qui in necessitatibus auxilietur opportunis: nisi in te solo deo meo

Tertius

**Tu es spes mea et fiducia mea/tu consolator meus
 et fidelissimus in omnibus. Omnes que sua sunt querunt
 tu salutem meam et perfectum meum solummodo pretendit et
 omnia in bonum michi conuertit/etiam si variis tentatio-
 nibus et aduersitatibus exponas. Hoc totum ad utilita-
 tem meam ordinas/qui mille modis dilectos tuos
 probare consueuisti. In qua probatione non minus di-
 ligi debes et laudari/quam si celestibus consolatio-
 nibus me repleres. In te ergo domine deus pono totam spem me-
 am et refugium/in te omnem tribulationem et angustiam
 meam constituo/quia totum infirmum et instabile inuenio
 quicquid extra te conspicio. Non enim proderunt
 multi amici/neque fortes auxiliarii adiuuare poter-
 rant/neque prudentes consilarii responsum utile da-
 re/neque liber doctorum consolari/nec aliqua pretiosa
 substantia liberare/nec locus aliquis secretus con-
 tineri si tulpe non assistas/iuues/consortes/console-
 ris/instruas et custodias. Omnia namque que ad pacem
 videntur esse et felicitatem habendam/te absente ni-
 hil sunt/nichilque felicitatis in veritate conferunt
 Finis ergo omnium bonorum et altitudo vite et profunditas
 omnium eloquiorum tu es/et in te super omnia sperare for-
 tissimum solamen seruorum tuorum. Ad te sunt oculi mei
 in te confido deus meus misericordiarum pater. Be-
 nedic et sanctifica animam meam benedictione celesti ut
 fiat habitatio sancta tua et sedes eterne glorie tue ni-
 hilque in templo tue dignitatis inueniat quod oculos
 tue maiestatis offendat. Secundam magnitudi-
 nem bonitatis tue et multitudinem miserationum tua-
 rum respice in me et exaudi orationem pauperis serui
 tui longe exultantis in regione vmbre mortis. Pro**

tege et conseruas aiam seruuli tui inter tot discrimina vite corruptibilis: ac cōtēcante gratia tua dirige per viam pacis ad patriam perpetue claritatis.

¶ **Explicit tertius liber. Incipit liber quartus.**

¶ **Deuota exhortatio ad sanctam corporis christi communionem.**

Gloria christi.

Uenite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos dicit dñs. Panis quē ego dabo: caro mea est promūdi vita. Accipite et comedite hoc est corpus meū quod pro vobis tradetur. Hoc facite in meam commemorationē. Qui manducat carnē meam et bibit meū sanguinē in me manet et ego in illo. Verba q̄ ego locutus sum vobis spūs et vita sunt.

¶ **Cum quanta reuerentiā christus sit suscipiend⁹**

Capitulum. i.

Hec sunt verba tua christe veritas eterna quā non vno tempore prolata nec vno in loco conscripta. Quia ergo tua sunt verba gratanter mischit et fideliter cuncta sunt accipienda. Tua sunt et tu ea protulisti: et mea quoq; sunt quia pro salute mea edidisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo/ vt arctius inserantur cordi meo. Excitant me verba tante pietatis plena dulcedinis et dilectionis/ s; terrēt me pelicta ppria/ ad capiēda tanta mysteria me reuerberat impura consciētia. Prouocat me dulcedo verborū tuorū sed onerat me multitudo viciozū meorū. Gubēs vt fiducialiter ad te accedā si recte uim habere parē/ vt immortalitatis accipiam alimēto

nam si eternā cupiā obtinere vitā ⁊ gloriā. Venite
 inquit ad me: omēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊
 ego reficiā vos. O dulce ⁊ amicabile verbū in aure
 peccatoris: q̄ tu dñe deus meus egenū ⁊ pauperem
 inuitas ad communionem tui sanctissimi corporis
 Sed quis ego sum dñe vt ad te presumā accedere?
 Ecce celli celozū te non capiunt ⁊ tu dicis: venite ad
 me oēs. Quid sibi vult ista piissima dignatio ⁊ tā
 amabilis inuitatio? Quomodo ausus ero venire
 qui nichil boni michi conscius sum? Unde possum
 presumere? Quomodo te introducā in domū meā
 qui sepius offendī benignissimā faciē tuā? Reuerā
 tur angeli ⁊ archangeli: metunt sancti ⁊ iusti: ⁊ tu
 dicis venite ad me omnes. Nisi tu dñe hoc diceret
 quis verū esse crederet: ⁊ nisi tu iuberet: quis acce
 dere attentaret? Ecce noe vir iustus in arche fabri
 ca centum annis laborauit vt cū paucis saluaretur
 ⁊ ego quō me potero vna hora preparare vt mundi
 fabricatorē cū reuerentia sumā: Moyses famulus
 tuus magnus ⁊ specialis amicus tu⁹ archam ex li
 gnis impatribilibus fecit quā ⁊ mundissimo vesti
 uit auro vt tabulas legis in ea reponeret: ⁊ ego pu
 trida creatura audebo te conditorē legis ac vite da
 torē tā facile suscipere? Salomon sapientissim⁹ re
 gum israel magnificū templū septē annis in laudē
 noīis tui edificauit: ⁊ octo diebus festum dedicatōis
 eius celebrauit: mille hostias pacificas obtulit: ⁊ ar
 chā federis clāgoze buccine ⁊ iubilo ī locū sibi p̄pa
 ratū solēnit collocauit ⁊ ego ifelix ⁊ pauprim⁹ hoīz
 quō te ī domū meā introduceā q̄ vix mediā expādere
 deuote noui horā: ⁊ vtinā vī semel digne fere mediā

O mi deus quanti illi ad placendū tibi agere stu-
 duerunt. Idē q̄ pusillum est quod ago: q̄ breue ex-
 pleo tempus cū me ad coicandū dispono raro tot⁹
 collectus/rarissime ab omni distractione purgatus
 Et certe in tua salutari deitatis presentia nulla de-
 beret occurrere indecens cogitatio: nulla etiā occu-
 pare creatura: quia non angelū sed angelorū dñm
 suscepturus sum hospitio. Est tñ valde magna dis-
 stantia inter archā federis cū suis reliquiis: ⁊ mun-
 dissimū corpus tuum cū suis ineffabilibus xp̄ianib⁹
 inter legalia illa sacrificia futurorū figuratiua: ⁊
 verā tui corporis hostiā oīm antiquorū sacrificiorū
 completiua. Quare igit non magis ad tuā venera-
 bilem inardesco p̄sentia: cur non maiori me prepa-
 ro sollicitudine ad tua sancta sumenda/qñ illi antis-
 qui sancti patriarche ⁊ prophete reges quoq; ⁊ p̄-
 cipes cū vniuerso populo tantū deuotionis demon-
 strarunt affectū erga cultū diuinū? Salomon deuo-
 tissimus rex dauid corā archa dei totis viribus/res-
 colens beneficia olim indulta patribus/feci diuersi
 generis organa psalmos edidit ⁊ cantari instituit/
 cum leticia cecinit/ ⁊ ip̄e frequenter in cithara sp̄iri-
 tus sancti afflatus gratia docuit populum israel to-
 to corde deū laudare et ore consono diebus singulis
 benedicere ⁊ predicare. Si tanta agebat tūc de-
 uotio ac diuine laudis extitit recordatio coram ara-
 cha testamenti/q̄ta nūc michi ⁊ omī populo xp̄istū
 gno habenda est reuerentia ⁊ deuotio in presentia
 sacramēti/in sumptione excel: tissimī corporis xp̄i
 n̄i: Currunt multi ad diuersa loca p̄ visitandis re-
 liquiis sanctorum ⁊ mirant̄ auditis gestis eorum

ampla edificia templorum inspicit; et obscurant feride
 et auro inuoluta sacra ossa ipsorum. Et ecce tu presens
 es hic apud me i. altari deus meus sanctus sanctorum
 creator omnium et dominus angelorum. Sepe in talibus viden-
 dis est curiositas hominum et nouitas inuisorum et modis-
 timo reportat emendationis fructus: maxime ubi est
 tam lenis sine vera contritione discursus. Hic autem
 in sacramento altaris totus presens es deus meus homo
 christus iesus: ubi et copiosus percipit eterne salutis
 fructus quotiescunque fueris digne ac deuote sus-
 sepius. Ad istud vero non trahit lenitas aliqua nec
 curiositas aut sensualitas: sed firma fides/ deuota
 spes et sincera caritas. O inuisibilis conditor mun-
 di deus qui mirabiliter agis nobiscum qui suauiter et
 gratiose christi electis tuis disponis: quibus temetipsum
 in sacramento sumendum proponis. Hoc namque omnem in-
 tellectum superat: hoc specialiter deuotorum corda tras-
 hit et accendit affectum. Ipsi enim veri fideles tui qui
 totam vitam suam ad emendationem disponunt: ex hoc dis-
 gnissimo sacramento magnam deuotionis gratiam
 et virtutis amorem frequenter recipiunt. O amirabi-
 lis et abscondita gratia sacramenti quam norunt tamen
 christi fideles: infideles autem et peccatis scrutantes ex-
 periri non possunt. In hoc sacramento confertur spi-
 ritualis gratia et reparatur in anima virtus amissa: et per
 peccatum deformata redit pulchritudo. Tanta est alii-
 quando hec gratia: ut ex plenitudine collate deuos-
 tionis non tantum mens: sed et debile corpus vires si-
 bi prestat sentiat ampliores. Dolendum tamen valde et mi-
 serandum super tepiditate et negligentia nostra: quod non
 maiori affectu trahimur ad christum sumendum: in quo

tota spes saluandorū cōsistit et meritū. Ipse enim est
 sanctificatio nostra et redemptio: ipse cōsolatio via
 torum et scōrū eterna fructio. Dolendū itaq; valde
 q̃ multā tam par hoc salutare mysteriū aduertunt
 quod celā letificat et mundū cōseruat vniuersū. Hec
 cecitas et duritia cordis humani: tā ineffabile donū
 nō magis attēdere et ex quotidiano vsu etiā ad sad
 uertentiam defluere. Si enī hoc sanctissimū sacra
 mentū in vno lū celebraret loco et ab vno tantum
 cōsecraret sacerdote in mundo quāto putas deside
 rio ad illū locū et talē dei sacerdotē hoīes afficerent
 vt diuina mysteria celebrare audirent? Illū autem
 multi facti sunt sacerdotes et in multis locis offerēt
 xpūs: vt tanto maior appareat gratia et dilectio dei
 ad hōiem q̃ āto latius est sacra cōlo diffusa p̃ orbe.
 Et as tibi bone iesu pastor eterne: q̃ nos pauperes
 et exules dignatus es p̃cioso corpore et sanguine tuo
 reficere et ad hec mysteria p̃cipiēda etiā p̃p̃riis
 tui alloq̃o inuitare dicēdo. Venite ad me oēs qui la
 boratis et onerati estis et ego reficiam vos.

¶ Quod magna bonitas et caritas dei in sacra
 mento exhibetur hōi mini.

Ep̃m. ii.

Sper bonitate tua et magna mīa tua domine
 confisus accedo eger ad saluatorem esuriens
 et sitiens ad fontē vite: egenus ad regem celi seruus
 ad dñm creatura ad cratorē: desolatus ad meū p̃iū
 cōsolatorē. Sed vnde michi hoc vt venias ad me?
 Quis ego sū vt p̃stes michi teipm? Quō audet pec
 cator corā te apparere? Et quō tu dignaris ad p̃cō
 rē venire? Tu nosti seruū tuū et scis q̃ nil boni in se
 habet/ vñ hoc illi p̃stes. Confiteor igit̃ vilitatē meā

agnosco bonitatē tuā: laudo pietatē: et grās ego pro
 ppter nimīā caritatē. Propter temetipsum enim hoc
 facis: non ppter mea merita: ut bonitas tua michi
 magis innotescat caritas apertior i gerat: et humilitas
 pfectius cōmēdet. Quia ergo tibi hoc placet et sic fieri
 iussisti: placeat et michi dignatio tua: et utinā iniquitas
 mea non obstat. O dulcissime et benignissime Ie-
 su: quā tibi reuerentia et gratiarū actio cū perpetua
 laude p susceptione sacri corporis tui debet: cui⁹ di-
 gnitatē nullus hoīm explicare potēs inuenit. Sed
 qd cogitabo i hac cōlone: i accessu ad dñm meū quē
 debite venerari nequeo/et tñ deuote suscipe deside-
 ro: Quid cogitabo meli⁹ et salubri⁹ assit meipm co-
 saliter hūiliādo corā te: et tuā infinitā bonitatē ex-
 altando supra me. Laudo te de⁹ meus et exalto in
 eternū. Despicio me et subicio tibi i p fūdū vilitas
 tis mee. Ecce tu scis scōrū et ego sordes pctōrū et tu
 inclinas ad me qui nō sum dignus ad te respicere.
 Ecce tu venis ad me: tu vis esse meū: tu inuitas ad
 cōuinīū tuū: tu michi dare vis celestē cibū: et panem
 angelorū ad manducādū: nō aliū fame q̄ teipm pa-
 nē vinū: qui de celo descēdisti et das vitā mūdo. Ec-
 ce vnde dilectio pcedit qualis dignatio illucescit q̄
 magne gratiarū actiones et laudes tibi p his debet
 O q̄ salutare et vtile cōsiliū tuū cum istud iussis-
 tuisti. q̄ suauē et lectidū cōuinīū cum teipm in ci-
 bum donasti. O q̄ admirabilis operatio tua dñe:
 q̄ potēs virtas tua: q̄ ineffabilis veritas tua. Dixi
 sit enī et facta sunt omīa et hoc factū est qd ipe iussisti
 Mira res et fide digna ac humanum vincens intel-
 lectū: qm tu dñe de⁹ me⁹ ver⁹ deus et hō sub modica

specie panis et vini integer contineris et sine consumptione a sumente manducaris. Tu domine vniuersorum qui nullius habes indigentiam voluisti per sacramentum tuum habitare in nobis: conserua cor meum et corpus meum immaculatum ut leta et pura conscientia sepius valeam tua celebrare mysteria: et ad meam perpetuam accipere salutem quam ad tuam precipue honorem et memoriale perenne sanctificasti et instituisti. Letare anima mea et gratias age deo pro tanta nobili munere et solatio singulari in hac lacrimarum valle tibi relicto. Nam quoties hoc mysterium recolis et christi corpus accipis/toties tue redemptionis opus agis/et particeps olim meritorum christi efficeris Caritas etenim christi nunquam minuit et magnitudo propitiationis eius nunquam exhausta. Ideo noua semper mentis renouatione ad hoc disponere te debes/et magni salutis mysterium attenta consideratione perscrutare. Ita magni noui et locum dum tibi videri debes cum celebras aut missam audis/ac si eodem die christus primus in utero virginis descendens homo factus esset/aut in cruce pro salute hominum pateretur et moreretur.

¶ Quod utile sit semper colicare. Lpm. lli.

Ecce ego venio ad te domine ut bene michi sit ex munere tuo et iustificer in conuulso sancto tuo quod parasti in dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est totum quod desiderare possum et debeo tu salus mea et redemptio/spes et fortitudo/decus et gloria. Retifica ergo hodie animam serui tui/quoniam ad te domine iesu animam meam leuavi. Desidero te nunc deuote ac reuerenter suscipere cupio te in domum meam introducere quatenus cum iaceo merear a te

benedicti ac licet filios abrahe deputari. Anima mea corpus tuum concupiscit: cor meum recti viri desiderat. Trade te michi et sufficit. Nam propter te nulla consolatio valet: sine te esse nequeo/et sine visitatione tua vivere non valeo. Ideoque oportet me frequenter ad te accedere et in remedium salutis mee recipere: ne forte deficiam in via si fuero celesti frandatus animo. Sic enim tu misericordissime iesu predicasti populis et varios curans languores aliquando dixisti. Nolo eos ieiunos dimittere in domum suam ne deficiant in via. Elige igitur hoc modo mecum qui te perfide lum consolatione in sacramento reliquisti. Tu es enim suavis refectio anime et qui te digne manducauerit particeps et heres erit eterne glorie. Necessarium quidem michi est qui tam sepe laboro et pecco tam cito torpesco et deficio: ut per frequentes orationes et confessiones et sacram tuum corporis perceptionem me renouem mundem: et accendam: ne forte diutius abstinendo a sancto proposito defluam. Propter enim sunt sensus hominis ad malum ab adolescentia sua: et nisi succurrat diuina medicina/labitur homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta communio a malo et confortat in bono. Si enim modo tam sepe negligens sum et tepidus quam conico aut celebraz: quid fieret si medellam non sumerem et tam grande iuuamentum non quererem? Et licet omnino non sum aptus nec ad celebrandum bene dispositus. Dabo tamen opera congruis temporibus diuina percipere mysteria actante gratie participem me exhibere. Nam hec est vna principalis fidelis anime consolatio quam diu peregrinam a te in mortali corpore: ut sit sepius me mor dei sui/dilectum suum deuota suscipiat mente.

specie panis et vini integer contineris et sine consumptione a sumente māducaris. Tu dñe vniuersorum qui nullius habes indigentia voluisti p sacramentum tuū hñtare in nobis: conserua cor meum et corpus meū immaculatū vt leta et pura conscientia sepius valeā tua celebrare mysteria: et ad meā ppetuam accipere salutē/ q̄ ad tuū p̄cipue honorem et memoriale perenne sanxisti et instituisti. Letare anima mea et gratias age deo p tā nobili munere et solatio singulari i hac lacrimarū valle tibi relicto. Nam quoties hoc mysterium recolis et christi corpus accipis/ toties tue redēptionis opus agis/ et particeps oīm meritorū christi efficeris. Caritas etenim xp̄i nūq̄ minuit et magnitudo propiciationis eius nunq̄ exhaurit. Ideo noua semp mentis renouatioe ad hoc disponere te debes/ et magnū salutis mysteriū attenta consideratione p̄sare. Ita magnū nouū et locum tibi videri debes cū celebras aut missam audis/ ac si eodē die christus p̄missi in vterū virginis descendens homo factus esset/ aut in cruce pro salute hominū pateretur et moreretur.

Quod vtile sit semp cōficare. Ep̄m. lli.

Ecce ego venio ad te domine vt bene michi sit ex munere tuo et iustificer in conuincio sancto tuo quod parasti i dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est totum quod desiderare possum et debeo tu salus mea et redemptio/ spes et fortitudo/ decus et gloria. Retifica ergo hodie animam serui tui/ quoniam ad te dñe iesu animam meā leuaui. Desidero te nunc deuote ac reuerenter suscipere cupio te in domum meam introducere quatenus cum zacheo merear a te

benedicti ac lili filios abrahe pputari. Anima mea corpus tuū concupiscit: cor meum recti vniri desiderat. Trade te michi et sufficit. Nam ppter te nulla cōsolatio valet: sine te esse nequeo/et sine visitatione tua viuere nō valeo. Ideoq; oportet me frequēter ad te accedere et i remediū salutis mee recipere: ne forte deficiam in via si fuero celesti frandat? atimo nia. Sic enim tu misericordissime iesu p̄dicās populis et varios curans languores aliquando dixisti. Nolo eos ieiunos dimittere in domum suā ne deficiant in via. Age igit hoc modo meū qui te p̄ fidelium consolatione in sacramento reliquisti. Tu es enim suavis refectio anime et qui te digne māducauerit particeps et heres erit eterne glorie. Necessarium quidē michi est qui tā sepe laboro et pecco tā cito torpesco et deficio: vt per frequentes orationes et confessiones et sacrā tui corporis p̄ceptionem me renouē mundē: et accendā: ne forte diutius abstinēdo a sancto p̄posito defluā. Propter enī sunt sensus hominis ad malū ab adolescentia sua: et nisi succurrat diuina medicina/ labitur homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta cōmunio a malo et confortat in bono. Si enī modo tā sepe negligēs sum et reple dū qm cōico aut celebraz: quid fieret si medelā non sumerē et tā grande iuuamē nō quererē? Et licet oī die nō sim aptus nec ad celebrandū bene dispositus. Dabo tñ operā congruis t̄pibus diuina p̄cipere mysteria actante gratie participē me exhibere. Nam hec est vna principalis fidelis aīe consolatio q̄dū peregrina a te in mortali corpore: vt sit sepius me mor dei sui/dilectum suum deuota suscipiat mente.

Mira circa nos tue pietatis dignatio q tu Domi
ne, deus creator & uiuificator omniū spiritū ad pau
perculā digneris venire aliam / & cū tota deitate tua
achumanitate eius impinguare esuriem. **F**elix
mens & beata anima que te dñm deū suū mereſ de
uote ſuſcipere & in tua ſuſceptione ſpirituāli gaudio
repleri. **Q**uod magnū ſuſcipit dñm: q dilectum indu
cit hoſpitē: q iocundū recipit ſocium. q fidelē acce
ptat amicū: q ſpecioſum & nobilē amplectit ſpōſum
pre oībus dilectis & ſup oīa deſiderabilia amandū
Sileāt a facie tua dulciſſime dilecte meus celum &
terra & omnis ornatus eorum: quoniā quicquid lau
dis habent ac decoris ex dignatione tue eſt largita
tis: nec ad decorem tui peruenient nominis cultus
ſapientie non eſt numerus.

Quod multa bona preſtantur deuote commu
nicantibus.

Capitulum. iiii.

Domine deus meus preueni ſerui tui in bene
dictionibus dulcedinis tue ut ad tuum magnū
ſacramentum digne ac deuote merear acce
dere. Excita cor meum in te / & a graui corpore exue
me. Viſita me in ſalutari tuo ad guſtandum in ſpi
ritu tuā ſuauiſſimam / que in hoc ſacramento tanq in
fonte plenarie latet. Illumina quoq; oculos meos
ad intueūdum tantū myſteriū / et ad credēdum illud
indubitata fide me roborā. Eſt enim operatio tua
nō humana: potentia tua ſacra inſtitutio non hoī
adīnuentio. Non enī ad hec capiēda et intelligēda
aliq; idoneus p ſe reperit / q angelicā etiā ſubtilita
tem trāſcēdat. Quid ergo ego pctōr lā dign⁹ terra &
cūis de tā alto ſacro ſecreto potero inueſtigare & ca

pare: Dñe in simplicitate cordis: in bona firma fl-
 det in tua inſilione ad te cū ſpe ⁊ reuerentia accedo
 ⁊ vere credo qz tu pſens es hic in ſacramento deus
 ⁊ homo. Eius ergo vt te ſuſcipiā ⁊ meipm tibi in cari-
 tate uniā. Qñ tuā pcor clemētiam ⁊ ſpecialē ad hoc
 ipſoro michi donari grām vt tot⁹ in te liqueſciam ⁊
 amore pfluā atqz de nulla aliena cōſolatione āpli⁹
 me intromittā. Et enī hoc altiffimū ⁊ digniffimū
 ſacramētū: ſalus aīe ⁊ corporis: medicina oīs ſpūa-
 lis lāguoris: in quo vitia mea curant⁹/ paſſiones fre-
 nānt⁹: tērationes vincūt⁹ ac minūt⁹: grā maior
 infundit⁹: virtus incepta augeſ: firmatur fides: ſpes
 roborat⁹: ⁊ caritas igneſcit ac dilatat⁹. Multa nāqz
 bona largit⁹ es ⁊ adhuc ſepius largiris in ſacramē-
 to dilectis tuis deuote cōcantibus deus meus ſus-
 ceptor aīe mee: repator infirmitatis hūane et tot⁹
 dator cōſolationis interne. Mā multā ipſis cōſolationē
 aduerſus varias tribulatiōes iſtūdis: ⁊ de imo dele-
 ctionis pprie ad ſpē nie ptectiōis erigis: atqz noua
 quadā grā eos it⁹ recreas ⁊ illuſtras: vt qd anxii pri-
 mū ⁊ ſine affectiōe ſe āte cōlonē ſenſerāt: poſtea refe-
 cti cibo potuqz celeſti in meli⁹ ſe mutatos inueniāt.
 Quod idcirco cū electis tuis ita diſpēſanter agis vt
 veraciter agnoſcāt ⁊ patēter experiant⁹ qd nichil ex
 ſemetipſis habeāt: ⁊ qd bonitatis ac grēe ex te cōſe-
 quāt⁹. qz ex ſemetipſis frigidi dñi ac in deuoti: ex
 te autē ſeruētes alacres ⁊ deuoti eſſe merent⁹. Quis
 enim ad fontē ſuauitatis humiliter accedēs nō mo-
 diſ ſuauitatis inde reportat⁹: aut qd iuxta ignē co-
 pioſum flās nō parū caloris i de pcepit⁹. Et tu fōs es
 ſp plen⁹ ⁊ ſupēbūdās ignis iugit⁹ ardēs ⁊ nūq̄ deſi-

dens. Unde si michi non licet haurire de plenitudine fontis nec usque ad satietatem potare/ apponam tibi os meum ad fontem celestis fistule ut saltem inde gustam modicam capiam ad refocillandam sitim meam ut non penitus exarescam. Et si necdum totus celestis et tam ignis ut seraphim et cherubin esse possim/ conabor tibi deuotioni insistere et cor meum preparare ut vel modicam diuini incendii flammam ex humili sumptione viuifici sacramenti conquiram. quicquid autem michi deest bone iesu saluator sanctissime/ tu pro me super ple benigne ac gratiose/ qui omnes ad te dignatus es vocare dicens. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Ego quidem laboro in sudore vultus mei dolore cordis torqueor/ peccatis oneror/ tentationibus inquietor/ multis malis passionibus impiorum et premiorum et non est qui adiuuet non est qui liberet et saluum faciat nisi tu o hic deus saluator meus cui committo me et omnia mea ut me custodias et producas in vitam eternam. Suscipe me in laudem et gloriam nominis tui qui corpus tuum et sanguinem in cibum et potum michi parasti. Preesta o hic deus salutaris meus ut cum frequentatione misterii tui crescas mee deuotionis affectus.

De dignitate sacramenti et statu sacerdotali.
Capitulum. v.

Si haberes angelicam puritatem et sancti iohannis baptiste sanctitatem non esses dignus hoc sacramentum accipere nec tractare. Non enim hoc meritis debet hominum quod homo consecret et tractet christi sacramentum et sumat in cibum panem angelorum. Grate mysterium et magna dignitas sacerdotum: quibus datum est

quod agellis nō est cōcessum. Soli nāq; sacerdotes
in ecclesia rite ordinati potestatem habēt celebran-
di & corpus christi consecrandi. Sacerdos quidem
minister est dei utens verbo dei p iussione & institu-
tione dei. Deus autē ibi pīcipalis est auctor & inuisi-
bilis operator cui subest oē quod voluerit et paret
oē qđ iusserit. Plus ergo credere debes deo omni-
potēti in hoc excellentissimo sacramento qđ p pīo
sensu aut alicui signo visibili. Ideoq; cum timore
& reuerentia ad hoc opus est accedendum. Attens
de ignē et vide cuius ministeriū tibi traditū est p im-
positionē manus episcopi. Ecce sacerdos factus es
& ad celebrandū consecratus / vide nunc vt fideliter
& deuote in suo tpe deo sacrificiū offeras & teipsum
irreprehensibilē exhibeas. Non alleuiasti onus tuū
sed artiori iam alligatus es vīculo discipline / & ad
maiorē generis pfectionē sanctitatis. Sacerdos
omnibus virtutibus debet esse ornatus / & aliis bonē vi-
te exemplum pēbere. Eius cōuersatio nō cū popu-
laribus & cōibus hoīm vīs: sed cum angelis in cea-
lo aut cū pfectis viris in terra. Sacerdos sacris ve-
stibus indatus christi vices gerit vt deū p se et pro
oī populo suppliciter et hūiliter roget. Habet nāq;
ante se & retro officē crucis signum ad memorandā
ingiter christi passionē. Ante se crucē in casula por-
tat vt christi vestigia diligēter inspiciat & sequi fer-
uenter studeat. Post se cruce signatus est vt aduer-
sa quelibet illata ab aliis clementer p deo toleret:
Ante se crucē gerit vt pīa peccata lugeat. post se
vt aliorū etiā cōmissa p cōpassionē defleat / & se me-
diū inter deum et peccatōrē constitutū esse sciat / nec

ab orōne: nec ab oblatione sancta torpescat/ bonae
gratiā et misericordiā impetrare mereatur. Si sa-
cerdos celebrat/ deū honorat/ āgelos letificat/ eccle-
siam edificat/ viuos adiuuat/ defunctis requiē pro-
stat/ et sese omniū bonorum participem efficit.

¶ Interrogatio de exercitio ante communionem
Capitulum. vi.

Quam tuam dignitatem oñe et meā vtilitatē pen-
so: valde cōtremisco et in meipso cōfundo. Si
enim nō accedo: vitā fugio: et si indigne me ingesse-
ro offensam incurro. Quid ego faciā de? me? auxi-
liator meus/ et cōsiliator in necessitatibus? Tu doce
me viā rectā, ppone breue aliquod exercitium sacre
cōioni cōgruū. Utile est enī scire qualiter. s. deuote
ac reuerēter tibi pparare debeā cor meū ad recipiē-
dum salubriter tuum sacramētum seu etiā celebra-
dum tam magnum et diuinum sacrificium.

**¶ De discussione proprie conscientie et emenda-
tionis proposito.** **Capitulum. vii.**

Super oīa cū summa humilitate cordis et suppli-
ci reuerētia cū plena fide et pia intētiōne hono-
ris dei ad hoc sacramentum celebrandum tractan-
dum: et sumendum: oportet dei accedere sacerdotē.
Diligenter examina cōsciētiam tuā et pro posse tuo
vera p̄tritione et humili cōfessione eā nuda et clarifi-
cata vt nil graue habeas aut scias quod te remor-
deat et liberū accessum spediat. Habeas displicētiā
oīm pctōr tuor in generalī/ et p quotidianis excessi-
bus magis in speciali doleas gemas/ et si tēpus pas-
situr deo in secreto cordis cunctas confitere passio-
num tuar miseras. Ingemisce et dole q adhuc ita

carnalis sis & mundanus tā imortificatus a passioni-
 bus / tā plenus concupiscentiarū motib⁹ / tā incustodi-
 tus ī sensibus exteriorib⁹ / tā sepe multis vanis fan-
 tasiis implicatus / tā multū inclinatur ad exteriora / tā
 negligēs ad interiora / tā levis ad risus & dissolutio-
 nē / tā durus ad fletū et cōpunctionē / tā prōptus ad
 laxiora & carnis comoda / tā segnis ad vigorē & fer-
 uorē / tā curiosus ad noua audienda & pulcra intuen-
 da / tā remissus ad humilia & abiecta amplectenda /
 tā cupidus ad multa habēda / & tā parcus ad dādū /
 tā tenax ad retinēdū / tā incōsiderat⁹ in loquēdo / tā
 incōtinēs ad tacendū / tā incōpositus ī moribus / tā
 importun⁹ in actibus / tā effusus sup cibū / tā surdus
 ad dei verbū / tā velox ad quietē / tā tardus ad labo-
 rem / tā vigilās ad fabulas / tā sēnolēt⁹ ad vigilias
 sacras / tā festin⁹ ad finē / tā vagus ad attendendū /
 tā negligēs in horis psoluēdis / tam tepidus in cele-
 brādo / tam aridus in cōdicando / tam cito distractus
 tam raro tibi bene collectus / tam subito cōmotus
 ad iram / tam facilis ad alterius displicentiā / tam
 p̄pnus ad iudicandū / tā rigidus ad arguendū / tā le-
 tus ad p̄sp̄era / tā debilis in aduersis / tā sepe multa
 bona proponēs et modicum ad effectum perducēs
 His & aliis defectibus tuis cum dolore & magna di-
 splicentiā proprie infirmitatis confessis ac deplo-
 ratis firmum statue propositum semper emendare
 dē vitam tuā & in melius proficiēdi. Deinde cū ple-
 nā resignatione et integra voluntate offer teipsum
 in honorē noī mei in ara cordis tui olocasti per-
 pētuum. corpus tuū scilicet et aīam michi fideliter
 cōmittendo quatenus sic digne merearis ad offerē

cum deo sacrificiū accedere ⁊ sacramentū corporis
 mei salubriter suscipere. Nō est enī oblatio dignior
 ⁊ satisfactio maior pro peccatis diluendis q̄ seipm
 pure et integre cū oblatione corporis christi i missa
 ⁊ in cōione deo offerre. Si homo fecerit quod in se
 est ⁊ vere penituerit: quotienscūq; p venia ⁊ gratia
 ad me accesserit vno ego dicat dñs: quia nolo mori
 tem peccatoris: sed magis vt conuertat ⁊ viuat: quo
 niam peccatorum suorum non recordabor ampli⁹:
 sed cuncta sibi indulta erunt.

De oblatione christi in cruce et propria resigna
 tione. Capitulum. viii.

Sicut ego meipsum expansis in cruce manib⁹
 ⁊ nudo corpore pro peccatis tuis deo patri spō
 te obtuli: ita vt nichil in me remaneret quin totum
 in sacrificium diuine placationis transierit: ita deo
 bes ⁊ tu temetipsum michi voluntarie in oblationē
 puram ⁊ sanctā quotidie in missa cum omnibus vi
 ribus ⁊ affectibus tuis/quāto intumius vales offer
 re. Quid magis ad te requiro q̄ vt, te studeas mi
 chi ex integro resignare? Quicquid preter teipm
 das nichil curo: quia nō quero datum tuum sed te.
 Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis preter me
 ita nec michi placere poterit quicqd dederis te non
 oblato. Offer te michi ⁊ da te totū p deo ⁊ erit acce
 pta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri/pro te
 dedi etiā totū corpus meū ⁊ sanguinē in cibū vt to
 tus tuus essem ⁊ tu me⁹ pmaneres. Si aut in teipō
 steteris nec sponte te ad voluntatem meam obtule
 ris: non est plena oblatio nec integra erit inter nos
 unio. Ideo omnia opera tua pcedere debet sponta

nea tui ipsius in manus dei oblatio si libertatē consequi vis et gratiā. Ideo tā pauci illuminati et liberi intus efficiuntur/quia seiplos ex toto abnegare nesciunt est firma scientia mea nisi quis renunciaverit omnibus nō potest meus esse discipulus. Tu ergo si optas meus esse discipulus offer teipsum michi/cum omnibus affectibus tuis.

Quod nos et oīa nostra deo debemus offerre et pro omnibus orare.

Capitulum. ix.

Domine omnia tua sunt que in celo sunt et in terra. Desidero meipsum tibi in spontaneam oblationem offerre et tuus perpetue permanere. Domine in simplicitate cordis mei offero meipsum tibi hodie in servum sempiternum/in obsequium et sacrificium laudis perpetue. Suscipe me cum hac sancta oblatione tui preciosi corporis quam tibi hodie in presentia angelorum invisibiliter assistentibus offero ut sit pro me et pro cuncto populo tuo in salutē. Dñe offero tibi oīa peccata et delicta mea que commisi coram te et sanctis angelis tuis a die quo primum peccare posui usque ad diem hanc super placabilem altari tuo/ut tu omnia pariter incendas et conturbas igne caritatis tue et deleas universas maculas peccatorum meorum et conscientiam meā ab oī delicto emundes et restituas michi gratiā tuā quē peccando amisi oīa michi plene indulgēdo et in osculum pacis me misericorditer assumēdo. Quid possum agere pro peccatis meis/nisi si humiliter ea confitendo et lamentando et tuā propiciationē incessanter deprecando. Depreco te exaudi me propicius ubi assito corā te deus meus. Oīa peccata mea michi maxime displicent. Holo ea unquam

specie panis et vini integer contineris et sine confu-
sione a sumente manducaris. Tu dñe vniuersorum
qui nullius habes indigentiam voluisti p sacramen-
tum tuum habitare in nobis: conserua cor meum et cor-
pus meum immaculatum vt leta et pura conscientia se-
pius valeam celebrare mysteria: et ad meam ppetua-
am accipere salutem/ q ad tuam pcpue honorem et me-
moriale perenne sanxisti et instituisti. Letare anima
mea et gratias age deo p tam nobili munere et sol-
tio singulari i hac lacrimarum valle tibi relicto. Nam
quoties hoc mysterium recolis et christi corpus acci-
pis/ toties tue redemptionis opus agis/ et particeps
olm meritorum christi efficeris. Caritas etenim xpi nunc
minuit et magnitudo propiciationis eius nunc ex-
haurit. Ideo noua semper mentis renouatione ad hoc
disponere te debes/ et magni salutis mysterii atten-
ta consideratione p̄sare. Ita magni noui et locu-
dum tibi videri debes cum celebras aut missam au-
dis/ ac si eodem die christus p̄misi in utero virginis
descendens homo factus esset/ aut in cruce pro salu-
te hominum pateretur et moreretur.

Quod utile sit temp cōicare.

Ep̄m. lli.

Ecce ego venio ad te domine vt bene michi sit ex
munere tuo et litificer in conuulso sanctio tuo
quod parasti i dulcedine tua pauperi deus. Ecce in
te est totum quod desiderare possum et debeo tu sa-
lus mea et redemptio/ spes et fortitudo/ decus et glo-
ria. Retifica ergo hodie animam serui tui/ quoniam ad
te dñe iesu animam meam leuavi. Desidero te nunc de-
note ac reuerenter suscipere cupio te in domum me-
am introducere quatenus cum iacheo merear a te

benedicti ac lites filios abrahe pputari. Anima mea
 corpus tuū concupiscit: cor meum tecū vniri deside-
 rat. Trade te michi et sufficit. Nam ppter te nulla cō-
 solatio valet: sine te esse nequeo/et sine visitatione
 tua viuere nō valeo. Ideoq; oportet me frequēter
 ad te accedere et i remediū salutis mee recipere: ne
 forte deficiam in via si fuero celesti fraudat? atimo-
 nia. Sic enim tu misericordissime iesu p̄dicās popu-
 lis et varios curans languores aliquando dixisti.
 Nolo eos ieiunos dimittere in domum suā ne defi-
 ciant in via. Elige igit hoc modo meū qui te p̄fide-
 lum consolatione in sacramento reliquisti. Tu es
 enim suauis refectio anime et qui te digne māduca-
 uerit particeps et heres erit eterne glorie. Necessa-
 rium quidē michi est qui tā sepe laboro et pecco tā-
 cito torpesco et deficio: vt per frequentes orationes
 et confessiones et sacrā tui corporis p̄ceptionem me
 renouē mundē: et accendā: ne forte diutius abstinē-
 do a sancto p̄posito defluā. Porro enī sunt sensus
 hominis ad malū ab adolescentia sua: et nisi succur-
 rat diuina medicina/ labitur homo mox ad peiora.
 Retrahit ergo sancta cōmunio a malo et confortat
 in bono. Si enī modo tā sepe negligēs sum et reple-
 dus qū cōico aut celebraz: quid fieret si medelā non
 sumerē et tā grande iuuamē nō quererē? Et licet oī-
 die nō sim optus nec ad celebrandū bene disposit? .
 Dabo tñ operā congruis t̄pibus diuina p̄cipere mi-
 steria ac tante gratie participē me exhibere. Nam
 hec est vna principalis fidelis aīe consolatio q̄dita
 peregrinaā a te in mortali corpore: vt sit sepius me
 mor dei sui/ dilectum suum deuota suscipiat mente.

Mira circa nos tue pietatis dignatio q tu domi
ne, deus creator & uiuificator omnia spiritu ad pa
perculam dignaris venire aiam / & cu tota deitate tua
achumanitate eius impinguare esuriem. **O** felix
mens & beata anima que te dñm deū suū meret de
uote suscipere & in tua susceptione spirituali gaudio
repleri. **O** q magnū suscipit dñm: q dilectum indu
cit hospitē: q locundū recipit socium. q fidelē acces
ptat amictū: q speciosum & nobilē amplectit spōsum
pre oibus dilectis & sup oia desiderabilia amandū
Sileat a facie tua dulcissime dilecte meus celum &
terra & omnis ornatus eorum: quoniam quicquid lau
dis habent ac decoris ex dignatione tue est largita
tis: nec ad decorem tui peruenient nominis cuius
sapientie non est numerus.

Quod multa bona prestantur deuote commu
nicantibus. Capitulum. iiii.

Domine deus meus preueni seruū tuū in bene
dictionibus dulcedinis tue ut ad tuum magnū
ficum sacramentum digne ac deuote merear acce
dere. Excita cor meum in te / & a graui corpore exue
me. Visita me in salutari tuo ad gustandum in spi
ritu tuā suauitatem / que in hoc sacramento tanq in
fonte plenarie latet. Illumina quoq oculos meos
ad intue'dum tantū mysteriū / et ad credēdum illud
indubitata fide me roborā. Est enim operatio tua
nō humana: potentia tua sacra institutio non hoīs
adīnuentio. Non enī ad hec capiēda et intelligēda
aliqs idoneus p se reperit / q angelicā etiā subtilita
tem trāscēdāt. Quid ergo ego pctōr lā ign⁹ terra &
cūis de tā alto sacro secreto potero intelligere & ca

pare. **D**ne in simplicitate cordis: in bona firma fl-
 det in tua inssione ad te cū spe ⁊ reuerentia accedo
 ⁊ vere credo qz tu p̄sens es hic in sacramento deus
 ⁊ homo. Eius ergo vt te suscipiā ⁊ meipm tibi in cari-
 tate uniā. Tū tuā p̄cor clemētiam ⁊ specialē ad hoc
 ipso michi donari grām vt tot⁹ in te liquefiam ⁊
 amore p̄fluā atqz de nulla aliena cōsolatione āpli⁹
 me intromittā. Et enī hoc altissimū ⁊ dignissimū
 sacramētū: salus aīe ⁊ corporis: medicina oīs sp̄s
 līs lāguoris: in quo vitia mea curant⁹/passiones fre-
 nant⁹:tērationes vincunt⁹ ac minuit⁹: grā maior
 infundit⁹: virtus incepta augef⁹: firmatur fides: spes
 roborat⁹: ⁊ caritas ignescit ac dilatat⁹. Multa nāqz
 bona largit⁹ es ⁊ adhuc sepius largiris in sacramē-
 to dilectis tuis deuote cōcantibus deus meus sus-
 ceptor aīe mee: repator infirmitatis hūane et toti⁹
 dator cōsolatiōis interne. Mā multā ip̄is cōsolationē
 aduersus varias tribulatiōes infūdīs: ⁊ de imo dele-
 ctionis p̄prie ad sp̄e me p̄tectiōis erigis: atqz noua
 quodā grā eos it⁹ recreas ⁊ illustras: vt q̄ anxii p̄i-
 mī ⁊ sine affectiōe se āte cōlonē senserāt: postea refe-
 cti cibo potuqz celesti in meli⁹ se mutatos inueniāt.
Quod idcirco cū electis tuis ita disp̄sant⁹ agis vt
 veraciter agnoscās ⁊ patēter experiant⁹ q̄ nichil ex
 semetip̄s habeāt: ⁊ q̄d bonitatis ac gr̄e ex te cōse-
 quāt⁹. qz ex semetip̄s frigidi duri ac indevoti: ex
 te autē seruētes alacres ⁊ deuoti esse merent⁹. Quis
 enim ad fontē suauitatis humiliter accedēs nō mo-
 diici suauitatis inde reportat⁹: aut q̄s iuxta ignē co-
 piosum stās nō parū caloris inde p̄cipit⁹. Et tu fōs co-
 sp̄ plen⁹ ⁊ sup̄būdās ignis iugit⁹ ardēs ⁊ nūq̄ desti-

dens. Unde si michi non licet haurire de plenitudine fontis nec usq; ad satietatem potare/apponā tñ os meū ad foramē celestis fistule vt salū inde guttū lam modicā capīā ad refocillandā sitim meā vt nō penir? exarescā. Et si necdū totus celestis ⁊ tā ignis ut seraphin ⁊ cherubin esse possūm/ conabor tñ deuotioni uisitare ⁊ cor meū pparare vt vel modicā diuini incendii flāmam ex humili sumptione uinifici sacramenti conquirā. quicquid autē michi deest bone iesu saluator sanctissime/tu pro me supple benigne ac gratiose/qui oēs ad te dignatus es vocare dicens. Venite ad me omēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos. Ego quidē laboro in sudore vultus mei dolore cordis torqueor/peccatis oneror/rētationibus inquietor/multis malis passionibus implicor ⁊ premior ⁊ non est qui adiuet non est qui liberet ⁊ saluum faciat nisi tu dñe deus saluator me⁹ cui cōmitto me et oīa mea vt me custodias et pducas in vitam eternā. Suscipe me in laudem ⁊ gloriā noīis tui qui corpus tuū ⁊ sanguinem in calicem ⁊ potū michi parasti. Presta dñe deus salutaris meus vt cum frequentatione misterij tui crescat mee deuotionis affectus.

De dignitate sacramenti et statu sacerdotali.

Capitulum. v.

Si haberes angelicā puritatē ⁊ sancti iohannis baptiste sanctitatē non esses dignus hoc sacramentū accipere nec tractare. Non enī hoc meritū debet hominū q̄ homo consecret ⁊ tractet christi sacramētū ⁊ sumat in cibū panē angelorū. Grāde mysteriū ⁊ magna dignitas sacerdotū: quibus datū est

quod agellis nō est cōcessum. Soli nāq; sacer dotes
in ecclesia rite ordinati potestatem habēt celebran-
di corpus christi consecrandi. Sacerdos quidem
minister est dei utens verbo dei p iussione z institu-
tione dei. Deus autē ibi pīcipalis est auctor z inuisi-
bilis operator cui subest oē quod voluerit et paret
oē qđ iusserit. Plus ergo credere debes deo omni-
potēti in hoc excellentissimo sacramento q̄ pprio
sensui aut alicui signo visibili. Ideoq; cum timore
et reuerentia ad hoc opus est accedendum. Attende
deus et vide cuius ministeriū tibi traditū est p im-
positionē manus episcopi. Ecce sacerdos factus es
et ad celebrandū consecratus / vide nunc ut fideliter
et deuote in suo tpe deo sacrificiū offeras et teipsum
irreprehensibilē exhibeas. Non alleuiasti onus tuū
sed artiori iam alligatus es vīculo discipline / et ad
maiorē teneris pfectionē sanctitatis. Sacerdos
omnibus virtutibus debet esse ornatus / et aliis bonē vi-
te exemplum prēbere. Eius cōuersatio nō cū popu-
laribus et cōibus hoīm vīs: sed cum angelis in cea-
lo aut cū pfectis viris in terra. Sacerdos sacris ve-
stibus indatus christi vices gerit ut deū p se et pro
oī populo suppliciter et hūiliter roget. Habet nāq;
ante se et retro vīlice crucis signum ad memorandā
ingiter christi passionē. Ante se crucē in casula por-
tat ut christi vestigia diligēter inspiciat et sequi fer-
uenter studeat. Post se cruce signatus est ut aduer-
sa quelibet illata ab aliis clementer p deo toleret.
Ante se crucē gerit ut ppria peccata lugeat. post se
ut aliorū etiā cōmissa p cōpassionē defleat / et se me-
diū inter deum et peccatōrē constitutū esse sciat / nec

ab orōne: nec ab oblatione sancta torpescat/ bonae
gratiā z misericordiā impetrare mereatur. **E**nī sa-
cerdos celebrat/ deū honorat/ āgelos letificat/ eccle-
siam edificat/ viuos adiuuat/ defunctis requiē pro-
stat/ et sese omnīū bonorum participem efficit.

Interrogatio de exercitio ante communionem
Capitulum. vi.

Quam tuam dignitatem dñe z meā vtilitatē pen-
so: valde cōtremisco z in meipso cōfundo. Si
enim nō accedo: vitā fugio: z si indigne me ingesse-
ro offensam incurro. Quid ego faciā de? me? sup-
plicator meus/ z cōsiliator in necessitatibus? Tu doce
me viā rectā, ppone breue aliquod exercitium sacre
cōioni cōgruū. Utile est enī scire qualiter. s. deuote
ac reuerēter tibi pparare debeā cor meū ad recipiē-
dum salubriter tuum sacramētum seu etiā celebra-
dum tam magnum z diuinum sacrificium.

De discussione proprie conscientie et emenda-
tionis proposito. Capitulum. vii.

Super oīa cū summa humilitate cordis z suppli-
ci reuerētis cū plena fide z pia intētionē hono-
ris dei ad hoc sacramentum celebrandum tractan-
dum: z sumendum: oportet dei accedere sacerdotē.
Diligenter examina cōsciētiam tuā z pro posse tuo
vera p̄tritione z humili cōfessione eā nuda z clarifi-
cata vt nil graue habeas aut scias quod te remor-
deat z liberū accessum impediāt. Habeas displicētiā
olimp̄tōz tuoz in generali/ z p̄ quotidianis excessi-
bus magis in speciali doleas gemas/ z si tēpus pas-
titur deo in secreto cordis cunctas confitere passio-
num tuarū miseras. Ingemisce z dole q̄ adhuc ita

carnalis sis et mundanus tam immortificatus a passionibus / tam plenus concupiscentiarum motibus / tam incultus in sensibus exterioribus / tam sepe multis vanis fantasias implicatus / tam multum inclinatus ad exteriora / tam negligens ad interiora / tam levis ad risum et dissolutionem / tam durus ad fletum et compunctionem / tam promptus ad laxiora et carnis comoda / tam segnis ad vigorem et feruorem / tam curiosus ad noua audienda et pulchra intuentia / tam remissus ad humilia et abiecta amplectenda / tam cupidus ad multa habenda / et tam parcus ad dandum / tam tenax ad retinendum / tam inconsideratus in loquendo / tam incontinens ad tacendum / tam incompotus in moribus / tam importunus in scribis / tam effusus super cibum / tam surdus ad dei verbum / tam velox ad quietem / tam tardus ad laborem / tam vigilans ad fabulas / tam somnolentus ad vigilas sacras / tam festinus ad finem / tam vagus ad attendendum / tam negligens in horis persoluedis / tam tepidus in celebrando / tam aridus in concionando / tam cito distractus / tam raro tibi bene collectus / tam subito commotus ad iram / tam facilis ad alterius displicentiam / tam propensus ad iudicandum / tam rigidus ad arguendum / tam letus ad prospera / tam debilis in aduersis / tam sepe multa bona proponens et modicum ad effectum perducens / his et aliis defectibus tuis cum dolore et magna displicentia proprie infirmitatis confessis ac deploratis firmum statue propositum semper emendanda vitam tuam et in melius proficiendi. Deinde cum plena resignatione et integra voluntate offer teipsum in honorem nominis mei in ara cordis tuiolocasti perpetuum. corpus tuum scilicet et animam michi fideliter committendo quatenus sic digne merearis ad offerre

cum deo sacrificiū accedere et sacramentū corporis
mei salubriter suscipere. Nō est enī oblatio dignior
et satisfactio maior pro peccatis diluendis q̄ seipm
pure et integre cū oblatione corporis christi i missa
et in cōione deo offerre. Si homo fecerit quod in se
est et vere penituerit: quotienscūq; p venia et gratia
ad me accesserit vno ego dicat dñs: quia nolo mori
sem peccatoris: sed magis vt conuertat et viuat: quo
niam peccatorum suorum non recordabor ampli⁹:
sed cuncta sibi indulta erunt.

**De oblatione christi in cruce et propria resigna
tione.**

Capitulum. viii.

Sicut ego meipsum expansis in cruce manib⁹
et nudo corpore pro peccatis tuis deo patri spō
te obtuli: ita vt nichil in me remaneret quin totum
in sacrificium diuine placationis transierit: ita deo
bes et tu temetipsum michi voluntarie in oblationē
puram et sanctā quotidie in missa cum omnibus vi
ribus et affectibus tuis/ quāto intumius vales offer
re. Quid magis ad te requiro q̄ vt. te studeas mi
chi ex integro resignare? Quicquid preter teipm
das nichil curo: quia nō quero datum tuum sed te.
Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis preter me
ita nec michi placere poterit quicqd dederis te non
oblato. Offer te michi et da te totū p deo et erit acce
pta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri/ pro te
dedi etiā totū corpus meū et sanguinē in cibū vt to
tus tuus essem et tu me⁹ pmaneres. Si aut in teipō
steteris nec sponse te ad voluntatem meam obtule
ris: non est plena oblatio nec integra erit inter nos
vniō. Ideo omnia opera tua pcedere debet sponta

nea tui ipsius in manus dei oblatio si libertatē consequi vis et gratiā. Ideo tā pauci illuminati et liberi intus efficiuntur/quia seiplos ex toto abnegare nesciunt est firma scientia mea nisi quis renunciaverit oibus nō potest meus esse discipulus. Tu ergo si optas meus esse discipulus offer teipsum michi/cum omnibus affectibus tuis.

¶ Quod nos et oia nostra deo debemus offerre et pro omnibus orare. Capitulum. ix.

Domine omnia tua sunt que in celo sunt et in terra. Desidero meipsum tibi in spontaneam oblationem offerre et tuus perpetue permanere. Domine in simplicitate cordis mei offero meipsum tibi hodie in servum sempiternum/in obsequium et sacrificium laudis perpetue. Suscipe me cum hac sancta oblatione tui preciosi corporis quam tibi hodie in presentia angelorum invisibiliter assistentibus offero ut sit pro me et pro cuncto populo tuo in salutē. Dñe offero tibi oia peccata et delicta mea que commisi coram te et sanctis angelis tuis a die quo promisi peccare potui usque ad diem hanc super placabili altari tuo/ut tu omnia pariter incendas et conturbas igne caritatis tue et deleas universas maculas peccatorum meorum et consciam meā ab oī delicto emundes et restituas michi gratiā tuā quē peccando amisi oia michi plenē indulgēdo et in osculum pacis me misericorditer assumēdo. Quid possum agere pro peccatis meis/nisi humiliter ea confitendo et lamentando et tuā propitiationē incessanter deprecando. Deprecor te exaudi me propitius ubi asilo corā te deus meus. Oia peccata mea michi maxime displicent. Volo ea unquam

amplius perpetrare sed pro eis deleo et dolebo quod
vixero/paratus penitentiam agere et pro posse satisfacere.
Dimitte michi deus. dimitte michi peccata
mea propter nomen sanctum tuum salua animam meam quam
precioso sanguine redemisti. Ecce committo me misere
ricordie tue: resigna me in manibus tuis: age mea
cum secundum bonitatem tuam non secundum meam malitiam et iniqui
tatem. Offero etiam tibi omnia bona mea: quibus valde
paucis et imperfectis ut tu ea emendes et sanctifices ut ea
grata habeas et accepta tibi facias et semper ad mell
ora trahas necnon ad beatum et laudabilem finem me pro
grum et inutilem hominationem producas. Offero quoque
tibi omnia desideria deuotorum necessitates parentum
amicorum fratrum: sororum omniumque carorum meorum et eorum qui
michi vel aliis propter amorem tuum benefecerunt: et de
orationes et missas pro se suisque omnibus dicunt a me desi
derauerunt et petierunt siue in carne adhuc viuunt siue
iam seculo defuncti sint ut omnes sibi auxilium gratie tue
opem consolationis protectionem a periculis liberationem
a penis aduenire sentiant: et ut ab omnibus malis ere
pti gratias tibi magnificas laudes persoluant. Offero
etiam tibi preces et hostias placationis pro illis specialibus
qui me in aliquo leserunt: contristauerunt aut vitio
perauerunt vel aliquod damnum vel grauamen intulerunt
pro his quoque omnibus quos aliqui contristauerunt contristauerunt
grauauerunt et scandalizauerunt verbis factis scienter et igno
ranter ut nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra
et mutuas offensiones. Aufer domine a cordibus nostris
omnem suspicionem indignationem iram et disceptationem
et quicquid potest caritatem ledere et fraternam dilectionem
minuere. Misere misere domine misericordiam tuam poscem

et sub^oda gratiam indigentibus et fac nos tales existere ut sum^o
 digni gratia tua perfrui et ad vitam perficiamur eternam. Amen
 Quod sacra communio de facili non est relin-
 quenda.

Capitulum. x.

Requenter recurrendum est ad fontem gratie et
 diuine misericordie ad fontem bonitatis et to-
 tius puritatis quatenus a passionibus tuis et vitis
 curari valeas et contra vniuersas tentationes et falli-
 cias dyaboli fortior atque vigilatior effici merearis.
 Inimicus sciens fructum et remedium in axima in sa-
 cra comunione positum omni modo et occasione ni-
 titur fideles et deuotos quantum preualet retrahere et la-
 pedire. Cum enim quidam sacre comunione se aptare dispo-
 nunt peiores sathane inuersiones patiuntur. Ipse enim
 neque spiritus ut in iob scribitur venit inter filios dei ut
 solita eius nequitia pertubet aut timidos nimium
 reddat et perplexos quatenus affectum eorum minuat vel
 fidem impugnando auferat si forte aut oino comunione
 relinquunt aut christum accedant. Sed non est quicquam
 curandum de versutis et fantasiis illius quantum li-
 bet turpibus et horridis sed cuncta fantasmata in ca-
 put eius sunt torquenda. Contemnendus est miser et de-
 ridendus nec propter insultus eius et commotiones
 quas suscitatur sacra est obmittenda comunio. Sepe
 etiam impedit nimia solitudo pro deuotione perfida et anxie-
 tates quidam de confessione facienda. Terge semper per illam
 sapientiam et depone anxietatem et scrupulum quia gratia
 dei impedit et deuotionem mentis destruit. Propter alia
 quamquam tribulationem vel grauitatem sacram ne dimittas
 comunione: sed vade citius confiteri et omnes offensiones
 alius libenter indulge. Si vero tu aliquem offendis

convenientiam. huiusmodi interpretare. et deus libenter indu-
 gebit tibi. Quid prodest diu tardare confessionem aut
 sacram differre communionem? Expurga te cum primis expue
 velociter venenum: festina accipere remedium et sentis
 ea melius quam si diu distuleris. Si hodie propter istud
 dimittis cras forsitan illud magis eueniet et sic diu
 posses a communione impediri et magis ineptus fieri.
 Quanto ergo citius vales: a presenti grauitate et in-
 ertia te excutias: quia nichil importat diu anxiam
 diu cum tribulatione transire et ob quotidiana obstacu-
 la se a diuinis sequestrare. Immo plurimum nocet diu com-
 munionem procelare nam et graue torpore consuevit inducere.
 Prothodolor quidam tepidi et dissoluti moras com-
 fitendi libenter accipiunt et communionem sacram idcirco
 differre cupiunt ne ad maiorem sui custodiam se
 dare teneant. Huiusmodi quod modicam caritatem et debilem de-
 uotionem habet qui sacram communionem tam faciliter post-
 ponit. quam felix ille et deo acceptus habetur qui sic vi-
 uit et tali puritate conscientiam suam custodit ut et omni-
 bus coicari paratus et bene affectatus esset si ei lice-
 ret et sine nota agere posset. Si quis interdum ab-
 stinet humilitatis gratia aut legitima impediante
 causa laudandus est de reuerentia. Si autem tor-
 por obrepserit seipsum excitare debet et facere quod
 in se est et omnis aderit desideria suo pro bona volun-
 tate quam specialiter respicit. Quivero legitime prepe-
 ditus est habebit semper bonam voluntatem et piam inten-
 tionem coicandi et sic non carebit fructu sacramenti.
 Potest enim quilibet deuotus omni die et omni hora ad
 spiritualem christi communionem salubriter et sine probi-
 bitione accedere et tamen certis diebus et statuto tempore

corpus sui redemptoris cum affectuosa reuerentia sacramentaliter debet suscipere et magis laudem dei et honoris percipere quam suam consolationem querere. Nam toties mystice comedit et inuisibiliter reficit quoties incarnatio dei christi misteria passionemque deuote recolit et in amore eius accenditur. Qui aliter se non preparat nisi instante festo vel consuetudine compellente sepius imparsus erit. Beatus qui se officio in olocustum offert quotiens celebrat aut communicat. Non sit in celebrando nimis prolixus aut festinus sed serua bonam communem modum cum quibusvis. Non debes aliis generare molestiam et tedium sed communem seruauiam secundum malorum institutionem et potius aliorum seruire utilitati quam proprie deuotioni vel affectui.

¶ Quod corpus christi et sacra scriptura maxime sunt anime fideli necessaria. Capitulum. xi.

O Dulcissime domine iesu quanta est dulcedo deuote anime te cum epulantis in conuiuium tuo ubi et non alius cibus manducandus proponitur nisi tu vnicus dilectus eius super omnia desideria cordis eius desiderabilis. Et michi quidem dulce foret in presentia tua ex intimo affectu lacrimas fundere: et cum pia magdalena pedes tuos lacrimas irrigare. Sed ubi est hec deuotio: ubi lacrimarum sanctarum copiosa effusio? Certe in conspectu tuo et sanctorum angelorum tuorum totum cor meum ardere deberet et ex gaudio flere. Habeo enim te in sacramento vere presentem: qualem aliena specie occultatum. Nam in propria et diuina claritate te conspiceret oculi mei ferre non possent: sed nec totus mundus in fulgore glorie

maiestatis tue subsisteret. In hoc ergo libecillitati
mee psulis q te sub sacramēto abscondis. Habeo ve
ro ⁊ adoro quē angeli adorāt in celo: sed ego adhuc
interim in fide illi autem in specie ⁊ sine velamine
De oportet esse contentum in lumine vere fidei et
in ea ambulare donec aspirat dies eterne claritatis
⁊ vmbre figurarū inclinētur. Cū autē venerit quod
pfectū est cessabit vsus sacramentorū: qz beati i glo
ria celesti non egēt medicamine sacramentali: gau
dent enī sine fine in presentia dei facie ad faciē glo
riā eius speculātes ⁊ de claritate in claritatem aby
ssalis deitatis transformati gustant verbū dei carnē
factū sicut fuit ab initio ⁊ manet in eternū. Demor
horū mirabilis grane michi sit tediū etiam quolibet
spūale solatium quia qdū dñm meū aperte in sua
gloria non video p nichilo duco omne quod in mē
do cōspicio ⁊ audio. Testis es tu michi deus q nul
la potest me res consolari nulla creatura quietare
nisi tu deus meus quē desidero eternaliter contem
plari. Sed non est hoc possibile durante me in hac
mortalitate. Ideo oportet vt me ponam ad magnā
patientiam ⁊ meipm in omni desiderio tibi submit
tam. Nam et sancti tui dñe qui tecum iam in regno
celorū exultāt: in fide et patientia magna dum vi
uerent aduentū glorie tue expectabant. Quod illi
crediderūt ego credo quod illi sperauerūt ego spe
ro quo illi puenerūt p gratiā tuā me venturū con
fido. Ambulabo interim in fide exemplis conforta
tus sanctorū. Habeo etiam libros sanctos pro sola
tio et vite speculo: atq sup hec omnia sanctissimus
corp⁹ tuū p singulari remedio et refugio. Duo nāq

michi necessaria permaxime sentio in hac vita sine quibus michi importabilis foret ista miserabilis vita. In carcere corporis huius detentus duobus me egere fateor cibo. scilicet et lumine. Dediti itaque michi infirmo sacrum corpus tuum ad refectionem mentis et corporis et posuisti lucernam pedibus meis verbum tuum. Sine his duobus bene vivere non potest: nam verbum dei lux anime mee: et sacramentum tuum panis vite. Hec possunt etiam dici mensa vnde hinc et inde est gazophilacio sancte ecclesie posite. Una mensa est sacri altaris habens panem sanctum. id est corpus christi preciosum. Altera est diuine legis continens doctrinam sanctam/erudiens fidem rectam et firmiter usque ad interiora valeamus ubi sunt scripta scriptorum producent. Gratias tibi domine iesu lux lucis eterne pro doctrine sacre mensa quam nobis per seruos tuos prophetas et apostolos aliosque doctores ministrasti. Gratias tibi creator et redemptor hominum qui ad declarandum toti mundo caritatem tuam cenam parasti magnam in qua non agnam typicum: sed tuum sanctissimum corpus et sanguinem proposuit ad ducendum letificationem omnes fideles communi sacro et calice inebrians salutari: in quo sunt omnes delitiae paradisi/et epulantur nobiscum angeli sancti/sed suauitate feliciores. Quod et magni et honorabile est officium sacerdotum quibus datum est officium maiestatis verbis sacris consecrare labris benedicere manibus tenere/ore proprio sumere/et ceteris ministrare. Quod et minime debent esse manus ille. Quod puri omnes Quod sanctum corpus Quod immaculatum erit cor sacerdotis/ad quem totiens ingreditur auctor puritas. Ex ore sacerdotis nichil nisi sanctum: nichil ali-

et honestum et utile pcedere debet verbis qui tam se
pe christi accipit sacramenti. Oculi eius simplices
et pudici qui christi corpus solent intueri. Manus
pure in celsi eleuate que creatorem celi et terre so
lent contrectare. Sacerdotibus specialiter in lege
dicit. Sancti estote quonia ego sanctus sum domi
nus deus vester. Adiunget nos gratia tua omnipos
dens deus ut qui officium sacerdotale suscipim⁹ di
gne ac deuote tibi in omni puritate et conscientia bo
na famulari valeamus. Et si non possumus in tanta
innocentia vi te conuersari vt debemus: concede
nobis tamen digne flere mala que gessimus: vt in
spiritu humilitatis ac bone voluntatis proposito ti
bi feruentius de cetero deservire valeamus.

¶ Quod magna diligentia se debeat comunicatus
mus christo pparare. Lpm. xli.

Ego sum puritatis amator et dator omnis sana
rectitatis. Ego cor purum quero et ibi est locus
requietionis mee. Para michi cenaculum grande
stratum et faciam apud te pascha cum discipulis meis
Si vis ventam ad te et apud te maneam expurgo
vetus fermentum et munda cordis tui habitaculum
Exclde totum seculum et oem viciorum tumultum. sede
tanquam passer solitarius in tecto et cogita excessus tu
os in amaritudine anime tue. Omnis namque amator
suo dilecto amatori optimam et pulcherrimam pparat
locum quia in hoc cognoscitur affectus suscipiens dile
ctum. Scito tamen te non posse satisfacere huic pre
paratioui ex merito tue actionis etiam si per integrum
annum preperares et nichil aliud in mente haberes
nisi ex sola pietate et gratia mea permittaris ad me

sam meā accedere ac si mendicus ad prandium voca-
retur diuinus: et ille nichil aliud habeat ad retribuē-
dum beneficiis eius nisi se humiliando et regradū-
do. Fac quod in te est et diligenter facito nō ex con-
suetudine: non ex necessitate: sed cum timore et reue-
rentia et affectu accipe corpus dilecti dñi dei tui dis-
gnantis ad te venire. Ego sum qui vocauī ego iussī
fieri ego supplebo quod tibi deest veni et suscipe me.
Cum gratiam deuotionis tribuo gratias age deo
tuo: non quia dignus es/ sed quia tui misertus sum.
Si non habes sed magis aridū te sentis: insiste ora-
tioni ingemisce et pulsa: nec desistas donec mereas
ris mucam aut guttā gratie salutaris accipere. Tu
mei indiges nō ego tu indigeo. Nec tu me sanctifi-
care venis sed ego te sacrificare et meliorare venio.
Tu venis ut ex me sanctificeris/ et michi vnarius ut
nouam gratiam recipias et de nouo ad emendatio-
nem accendaris. Noli negligere hanc gratiā sem-
per prepara cū omni diligentia cor tuū et introduc
ad te dilectū tuū. Oportet autē ut nō solū te ppareas
ad deuotionē ante cōmunionē: sed ut etiā te solcite
conserues in ea post sacramenti perceptionem: nec
minor custodia post exigitur q̄ deuota preparatio
prius. Nam bona postmodū custodia optima iterū
est preparatio ad maiorem gratiam consequendam.
Ex eo quippe valde indispositus quis reddat si sta-
tim fuerit nimis effusus ad exteriora solatia. Caue
a multiloquio mane i secreto et frui deo tuo. Ip̄m
enī habes quem totus mundus tibi auferre non po-
test. Ego sum cui te totū dare debes ita ut iam vitā
non in te: sed in me absqz omni sollicitudine viuas.

Quod toto corde anima deuota christi insonem
in sacramento affectare debet. Capitulum. xlii.

Quis michi det dñe vt inueniam te: solum ⁊ ap-
eriam tibi totum cor meū ⁊ fruor te sicut deside-
rat anima mea et iam me nemo despiciat nec vlla
creatura me moueat vel respiciat: s; tu solus michi
loquaris ⁊ ego tibi: sicut solet dilect⁹ ad dilectā loq̃
⁊ amic⁹ cū amico cōtueri. Hoc oro hoc desidero vt
tibi tot⁹ vnīar ⁊ cor meū ab oīb⁹ creatis reb⁹ abstrā-
ham magisq; p̃ sacrā cōlonē ac frequētē celebratio-
nē celestia ⁊ etna sapere discā. Ah dñe deus quādo
ero tecum totus vnitus ⁊ absorptus meiq; totaliter
oblitus. Tu in me ⁊ ego ī te ⁊ sic nos pariter inuicē
manere concede. Vere tu es dilectus meus electus
ex nulib⁹ in quo cōplacuit aīe mee habitare oībus
diebus vite sue. Vere tu pacificus meus in quo pa-
summa ⁊ requies vera extra quē labor ⁊ dolor ⁊ in-
finita miseria. Vere tu es deus absconditus: ⁊ consi-
liū tuū nō est cū impis sed cū humilibus ⁊ simplici-
bus sermo tuus. O q̃ suavis est dñe spūs tuus: qui
vt dulcedinē tuā in filios demonstrares pane suas-
sissimo de celo descendente illos reficere dignaris
Vere non est alia natio tā grādīs que habeat deos
appropinquātes sibi sicut tu deus noster. ades vnī-
uersis fidelibus tuis. quibus ob quotidianum sola-
tū ⁊ cor erigendū in celū te tribuis ad edendum et
fruendū. Que est enī alia gēs tā inclita sicut plebs
christiana: aut q̃ creatura sub celo tā dilecta vt aīa
deuota ad quā ingredit⁹ deus vt pascat eā carne sua
gloriosa: O ineffabilis gratia o admirabilis digna-
tio o amor imēsus hōi singulariter ip̃sus. Sed qd

petitionem vñs pro gratia ista/pro caritate tam cari-
mior Non est aliud quod gratius donare queat: q̃
ut cor meū deo meo totaliter tribuam ⁊ intime con-
tangam. Tunc exultabunt omnia interiora mea.
cum p̃fecte fuerit vnita deo anima mea. Tūc dicet
michi si tu vis esse mecum ego volo esse tecum. Et
ego respondebo illi. Dignare dñe manere mecum
ego volo libenter esse tecum. Hoc est totum dñdes-
rium meum ut cor meum tibi sit vñtum.

¶ De quorūdam deuotorū ardentī desiderio ad
corpus christi. Capitulum. xiiii.

O Quā magna multitudo dulcedinis tue domi-
ne quā abscondisti timentibus te. Quādo res-
cordor deuotoꝝ aliquoꝝ ad sacramētum tuum dñe
cum maxima deuotione ⁊ affectu accedētium tunc
sepius in meipso confundor ⁊ erubesco q̃ ad altare
tuum ⁊ sacre cōionis mēsaꝝ tā tepide ⁊ frigide acce-
do: q̃ ita aridus ⁊ sine affectiōe cordis maneo et q̃
nō sum totaliter accēsus corā te deo meo nec ita ve-
hemēter attractus ⁊ affectus sicut multi deuoti fue-
runt q̃ p̃e nūmo desiderio cōionis ⁊ sensibili cordis
amore a fletu se nō potuerunt cōtinere s; ore cordis
⁊ corporis pariter ad te deū fontē viuū medullitus
inhabitāt suā esurientem nō valentes aliter tēperare
nec satiare nisi corp⁹ tuū cū omni iocunditate ⁊ spūa-
li ariditate accepissent. ¶ Vera ardēs fides eoꝝ po-
bile existēs argumētū sacre p̃sentie tue. p̃stienti
veraciter cognoscit dñm suum in fractione panis:
quorū cor tam valide ardet in eis de lesu ambulante
cum eis. Longe est a me sepe talis affectus et deu-
tio tam vehemens ardor et amor. Esio michi pro

gicus Iesu bone dulcis et benigne et corde pauperi
 medico tuo vel iterdā modicum de cordiali affectu
 amoris tui in sacra cōione sentire ut fides mea ma-
 gis cōualeſcat: spes i bonitate tua p̄ficiat et caritas
 ſemel p̄fecte accenſa et celeſte māna expta nunq̄ de-
 ficiat. Potēs ē autē mīa tua etiā grām deſideratā
 michi p̄ſtare et in ſpū ardoris cum dies beneplaciti
 tui aduenerit me clementiſſime viſitare. Etenim licet
 tāto deſiderio tā ſpecialiſſi deuotoꝝ tuoz non ardeo
 tñ de gratia tua illi⁹ magni inſlāmāti deſideriū deſi-
 derium habeo ozans et deſiderans omnium talium
 ſeruīdoꝝ amatoꝝ tuozū participē me fieri ac eoſū
 ſancto conſortio annumerari.

¶ Quod gratia deuotionis humilitate et ſuſcipiō
 abnegatione acquiritur. Capitulum. xv.

Oportet te deuotionis grām inſtāter querere:
 indefinēter petere: patiēter et fiducialiter expe-
 ctare / gratanter recipere / humiliter conſeruare / ſtu-
 dioſe cum ea operari / ac deo tēpus et modū ſuperne
 uiſitationis donec ueniat cōmittere. Humiliare pre-
 cipue te debes cū parum aut nichil deuotionis inte-
 rius ſentis ſed non nīmū deſici: nec inordinate con-
 triſtari. Dat ſepe deus in vno breui momēto qđ lon-
 go negauit tpe. Da etiam qñq; in fine qđ in princī-
 pio oratiōis largiri diſtulit. Si ſemp cito grā dare-
 tur et pro toto adeſſet nō eſſet infirmo hōi bene poſ-
 ſibile. Propterea in bona ſpe et humili patientia
 expectāda eſt deuotiōis gratia. Tibi tñ et peris tuis
 imputa cū nō datur vel etiā occulte tollitur. Modū
 cū qñq; eſt qđ gratiā impedit et abſcondit. ſi tñ mo-
 diū et nō potius grande dici debeat qđ tantū bonū

phibet. Et si hoc spm modicū vel grāde amoueris
 ē perfecte viceris erit quod petisti. Statim nāq; vt
 te deo ex toto corde tradideris nec hoc vel illud pro
 tuo libitu seu velle q̄sieris s; integre te in ipso posue
 ris vnitati te inuenies / et paccatū. qz nil ita bene sa
 pter et placebit sicut beneplacitū diuine voluntatis.
 Quisquis ergo intētiōē suā simplici corde sursum
 ad deū leuauerit seq; ab oī inordinato amore seu di
 splicitia cuiuslibet rei creste euacuauerit aptissim⁹
 grē percipiēde ac dignus deuotionis munere erit.
 Dat enim dñs ibi benedictiōē suā vbi vasa vacua
 inuenerit. Et quāto pfectius quis infimis reuolue
 rit et magis sibi ipsi p contemptum sui morit: tanto
 gratia celerius venit / copiosius intrat / et altius libe
 rā cor eleuat. Tunc videbit et affluet et mirabit et di
 latabit cor eius in ipso qz manus dñi cū eo / et ipse se
 posuit totaliter in manu eius vsq; in seculum. Ecce
 sic benediceſt homo qui querit deū in toto corde suo
 nec inmanū accipit animā suā. Hic in accipiēdo sa
 crā eucharistiā magnā pmeret diuine vnionis gra
 tiā. qz non respicit ad ppriam deuotionem et conso
 lationem / sed ad dei gloriā et honorem.

¶ Quod necessitates nostras christo aperire et ei⁹
 gratiam postulare debemus. Lpm. xvi.

O dulcissime atq; amantissime dñe quem nunc
 deuote desidero suscipere tu scis infirmitatem
 meam et necessitatem quam patior: in quantis ma
 lis et vitiis laceo q̄ sepe sum grauat⁹ / tētatus / tur
 batt⁹ et inquinatus. Pro remedio ad te venio pro
 solatione et subleuamēte te de pcor. Ad oīa scientia
 loquor cui manifesta sunt oīa interiora mea / et q̄ lo

placius Iesu bone dulcis et benigne et cōcedere pauperi
 medico tuo vel iterdā modicum de cordiali affectu
 amoris tui in sacra cōlone sentire ut fides mea ma-
 gis cōualeſcat: spes i bonitate tua p̄ficiat et caritas
 semel p̄fecte accensa et celeste māna expta nunq̄ de-
 ficiat. Potēs ē autē mīa tua etiā grām desideratā
 michi p̄stare et in spū ardoris cum dies beneplaciti
 tui aduenerit me clementissime visitare. Etenī licet
 tāto desiderio tā specialit̄ deuotoz tuoz non ardeo
 tñ de gratia tua illi? magni inflāmati desiderii desi-
 derium habeo orans et desiderans omnium talium
 feruidozū amatoz tuozū participē me fieri ac eozū
 sancto consortio annumerari.

¶ Quod gratia deuotionis humilitate et suscipiis
 abnegatione acquiritur. Capitulum. xv.

Oportet te deuotionis grām instāter querere:
 indefinēter petere: patiēter et fiducialit̄ expē-
 ctare / gratanter recipere / humiliter conseruare / stu-
 diose cum ea operari / ac deo tēpus et modū superne
 uisitationis donec ueniat cōmūtare. Humiliare p̄e-
 cipiē te debes cū parum aut nichil deuotionis inte-
 rius sentis sed non nimis deficere nec inordinate con-
 tristari. Dat sepe deus in vno breui momēto qđ lon-
 go negauit tēpe. Da etiam qñq; in fine qđ in princi-
 pio oratiōis largiri distulit. Si semp cito grā dare
 tur et pro toto adesset nō esset infirmo hōi bene pos-
 sibile. Propterea in bona spe et humili patientia
 expectāda est deuotiōis gratia. Tibi tñ et peris tuis
 imputa cū nō datur vel etiā occulte tollitur. Modū
 cū qñq; est qđ gratiā impedit et abscondit. si tñ mo-
 dicū et nō potius grande dici debeat qđ tantū bonū

phibet. Et si hoc ipsum modicum vel grade amoueris
 & perfecte viceris erit quod petisti. Statim namque
 te deo ex toto corde tradideris nec hoc vel illud pro
 tuo libitu seu velle quiescis sed integre te in ipso posue
 ris vnam te inuenies / & paccatum. quia nil ita bene sa
 pter & placebit sicut beneplacitum diuine voluntatis.
 Quisquis ergo intentionem suam simplici corde sursum
 ad deum leuauerit sequens ab omni inordinato amore seu di
 splicitia cuiuslibet rei create euacuauerit aptissimus
 gratie percipienda ac dignus deuotionis munere erit.
 Dat enim deus ibi benedictionem suam ubi vasa vacua
 inuenerit. Et quanto perfectius quis infimis renuncias
 fuerit & magis sibi ipsi per contemptum sui moritur: tanto
 gratia celerius venit / copiosius intrat / & altius libe
 rum cor eleuat. Tunc videbit & affluet & mirabit & di
 latabit cor eius in ipso quia manus dei cum eo / & ipse se
 posuit totaliter in manu eius usque in seculum. Ecce
 sic benedicit homo qui querit deum in toto corde suo
 nec tantum accipit animam suam. Hic in accipiendo sa
 cramentum eucharistiam magnam promeretur diuine unionis gra
 tiam. quia non respicit ad propriam deuotionem & conso
 lationem / sed ad dei gloriam & honorem.

¶ Quod necessitates nostras christo aperire & eius
 gratiam postulare debemus. Lpm. xvi.

O dulcissime atque amantissime deus quem nunc
 deuote desidero suscipere tu scis infirmitatem
 meam & necessitatem quam patior: in quantis mas
 sis & vitiis laceo quod sepe sum grauatus / tetatus / turba
 battus & inquinatus. pro remedio ad te venio pro
 consolatione & subleuamine te deprecor. Ad olascientem
 loquor cui manifesta sunt omnia interiora mea / & quod

us potes me pfecte solari & adiuuare. Tunc quibus
indigeo pre omnibus / & quoto pauper sum in virtutibus.
Ecce sto atete pauper & nudus gratiam postulans & misericordiam
plorans. Refice esurientem medicum tuum: accende frigidum
tatem meam igne amoris tui / Illumina cecitatem meam claritate
presentie tue. Terte michi omnia terrena in amissitudine
omnium grauium & horum in patientia: omnia infirma
& creata in contemptum & oblivionem. Erige cor meum ad te
in celum: & ne dimittas me vagari super terram. Tu solus
michi ex hoc iam dulcescas usque in seculum: quia tu solus
cibus & potus meus amor meus & gaudium meum: dulcedo
mea et totum bonum meum. Etiam me totaliter ex
tua presentia accendas: combures: & in te transmutes: ve
nimus tecum efficiar spem per gratiam eterne unionis & liquo
factionem ardentis amoris. He patiaris me ieiunum
et aridum a te recedere sed operare meum misericorditer
sicut sepius operatur es cum sanctis tuis mirabiliter.
Quid mirum si totus ex te ignescere & in meipso defi
cere cum sis ignis semper ardens & nunquam deficiens / amor
corda purificans & intellectum illuminans.

De ardenti amore & vehementi affectu suscipien
di christum. Elox discipulis. Epim. xvii.

Quam summa deuotione & ardenti amore cum toto
cordis affectu & feruore desidero te Domine sus
cipere quemadmodum multi sancti et deuote persone in
edificando te desiderauerunt / qui tibi maxime in san
ctitate vite placuerunt / & in ardentissima deuotione fue
runt. O Deus meus amor eternus totum bonum meum feli
citas interminabilis cupio te suscipere cum vehemen
tissimo desiderio & dignissima reuerentia quam aliquis
sanctorum vnquam habuit & sentire potuit. Et licet indignus

cum oia ista sentimēta deuotionis hīc tibi offero. **Q**uod
 totū mei cordis affectū ac si oia illa gratissime inflā
 mata desiderio solus haberē. Sed et quicūq; pōt pla
 mens cōcipere et desiderare: hec oia tibi cū sūma re
 uerētia ueneratione ac intimo fauore pbeo et offero.
Nichil opto nichil referuare sed me et oia mea tibi
 sponte et libētissime imolare. **D**ñe deus meus crea
 tor meus et redēptor me⁹: cū tali affectu: reuerentia
 laude et honore: cū tali gratitudine dignitate et amo
 re: cum tali fide: spe et puritate te affecto hodie susci
 pere sicut te suscepit et desiderauit scīssima mater
 tua glorioſa **M**aria qm angelo euāgelizātī sibi
 incarnatiōis mysteriū hūiliter et deuote rēdit. **E**cce
 ancilla dñi fiat michi scdm **V**rbā tuā. Et sicut beat⁹
 pcurſor tu⁹ excellētissim⁹ scōrū **J**ohannes baptista
 in pñia tua letabund⁹ exultauit in gaudio spūs scī
 ſi adhuc maternis clauderet uisceribus: et postmo
 dū cernēs inter hoīes iesuz ābulantē valde se humi
 liās deuoto cū affectu dicebat. **A**mīcus autē sponsi
 q̄ stat et audit cū gaudio gaudet propter vocē sponsi
 sic et ego magnis et sacris desideriis opto inflāmarē
 et tibi ex toto corde meipsum pſentare. **E**nde et oī
 deuotoꝝ cordiū inbilationes ardētes affectus: men
 tales excessus ac spūales illuminatiōes et celicas
 uisionēs tibi offero et exhibeo cū oīb⁹ uirtutibus et
 laudib⁹ ab oīni creatura in celo et in terra celebratis
 et celebrādis p me et oīb⁹ michi in orōne cōmēda
 tis quaten⁹ ab oīb⁹ digne lauderis et lypetū gīfī
 ceris. **A**ccepe vota mea dñe de⁹ me⁹ et desideria ino
 finite laudatiōis et imēse bñdictiōis q̄ tibi p m multā
 audinē ineffabilis magnitudinis tue iure debentur:

De tibi redde et reddere desidero p singulos dies
et in omnia tēpor atq; ad reddendū meā tibi gra-
tias ⁊ laudes omēs celestes spūs ⁊ cunctos fideles
tuos p cibis ⁊ affectibus inuito et exoro. Laudēt te
vniuersi populi: tribus ⁊ lingue ⁊ sanctum ac mellī
flui nomē tuū cū summa iubilatione ⁊ ardētī deu-
tione magnificent. Et quicūq; reuerenter ac deuos-
te, altissimū sacramētū tuum celebrāt ⁊ plena fide
recipiunt: gratiam ⁊ misericordiā apud te inuenire
mereant ⁊ p me pctōre supplicis exorēt. Cūq; opte-
ta deuotione ac fruibili vnione potiti fuerint ⁊ bene
consolati mirifice refecti et de sacramenta celestī
abcesserint mei pauperis recordari dignentur.

¶ Quod homo non sit curiosus scrutator sacramē-
ti: sed humilis imitator xpī/ subdendo sensum suum
sacre fidei.

Capitulum. xviii.

¶ Quidē est tibi a curiosa ⁊ inutili pscrutatione
hui⁹ pfundissimi sacramēti si nō vis in dubita-
tionis pfundum demergi. Qui scrutator ē maiesta-
tis: opprimet a gloria. Plus valet de⁹ opari q̄ ho-
mo itelligere pōt. Tolerabilis pia ⁊ hūilis inq̄siti-
o veritatis parata semp doceri ⁊ p sanas patrū sūas
studēs abulare. Beata simplicitas q̄ difficiles q̄siti-
onū relinq̄t vias ⁊ plana ac firma pgit semita mā-
datozū dei. Multi deuotionē pdiderūt dum altiora
scrutari voluerunt. Fides a te exigit ⁊ sincera vita:
nō altitudo intellectus neq; pfunditas misteriozū
dei. Si nō itelligis nec capis q̄ infra te sunt quō cō-
prehēdes ea q̄ supra te sunt? Subde te deo ⁊ hūilia
sensum tuū fidei ⁊ dabit tibi scē lūmē, pū tibi fue-
rit vtile ac necessariū. Quidā grauitē tētantur de

Idē ac sacramētū / s; nō est hoc ipse sputandū s; po-
tius simico. Noli curare / noli disputare cū cogitas
tionibus tuis nec admissas a dyabolo dubitatōes
fide sed crede vobis dei crede scis ei⁹ ⁊ pphetis et
fugiet a te neq; simico. Sepe mltū pdest q talia su-
sinet dei seru⁹. Nā ifideles ⁊ pctōres nō tētāt quos
secure iam possidet / fideles autē deuotos variis mo-
dio tētāt ⁊ vexat. Perge ergo cū simplici ⁊ idubita-
ta fide ⁊ cū simplici reuerētia ad sacramētū acce-
de. Quicqd itelligere nō valet deo oīpotēti secure
cōmitte. Nō fallit te deus / fallit q sibi nimis credit
Gradit de⁹ cū simplicib⁹ / reuelat se humilibus dat in-
tellectū pūlis / aperit sensū parīs mētib⁹ ⁊ abscon-
dit grām curiosis ⁊ supbis. Ratio hūana debilis est
et falli pōt / fides autē vera falli nō pōt. Dis rō ⁊ na-
turalis inuestigatio fidē seq̄ debet / nō pcedere nec in-
fringere. Nā fides ⁊ amor ibi maxie pcellūt ⁊ occul-
tis modis i hoc scitissimo ⁊ superexcellētissimo sacra-
mento opant. De⁹ etern⁹ ⁊ īmensus īfiniteq; poten-
tie facit magna ⁊ īscrutabilia i celo ⁊ i terra / nec cū
inuestigatio mirabilis operū ei⁹. Si talia eēt opa
dei vt facile ab hūana rōe caperent / non essent mi-
rabilia nec ineffabilia dicenda.

¶ Explicit liber quartus et vltimus de
sacramento altaris.

¶ Johannis gerson cancellarij parisiēsis decan-
pti mandū deuotum ⁊ vtile opusculum sinit.

Sequitur tractatus de meditatione cordis ad eap-
dem M. iohanne de gersono. Cpm. 1.

Meditatio cordis mei in conspectu tuo semper
 Felix certe qui cum propheta potest ex sententia
 dicere verbum istud deo. Sed videmus impetitis
 quid sit meditatio cordis non pro carnati solo sed
 spiritali corde. ¶ Est autem meditatio vehemens cor-
 dis applicatio ad aliquid inuestigandum et inueni-
 endum. Est hec applicatio fortis habet difficultatem:
 que quicquid maior est quicquid minor. Quod ut intelligi-
 tur presupponatur ex creditis et ab experientia cor non
 sibi conditum esse et tres habere species octo mentales
 octos rationales octos sensuales. Et ex illis est vtro-
 biusque vnus oculus in cognitione/alius in affectu. Sum-
 mus hec distinctio in altera qua dicimus hominem habere
 portionem seu faciem rationis duplicem quarum superior virtus ad
 leges eternas altera ad temporales. Mentis actus in actu suo
 dependet ab organo corporeo. Sub istis est ratio demer-
 sa corpori que sensualitas appellatur. Primus oculorum
 vocatur ab aliis oculus mentis alter oculus rationis ter-
 tius oculus carnis.

Capitulum.ii.

Erat ab initio bene condite rationalis natu-
 ra talis ordo ordinisque tranquillitas: quod ad naturam
 et merum imperium sensualitas rationi inferiori/
 et inferior ratio superiori seruiebat: et erat ab interio-
 ribus ad superna pronus et facilis ascensus faciens
 se hoc leuitate originalis iusticie subleuationis sursum
 corda/quod admodum naturaliter ignis sua leuitate
 sursum fert. At vero postquam aduersus deum supremum
 ingrata perditio demeruit auferri iusticiam hanc origi-
 nalem subintrofuit pondus grauissimum comitans
 peccatum/quod miseram et captiuam animam trahere non
 cessat ad infima/tantumque circumligata sit funibus/cor-

penis et compedibus vincta: in mendicitate et ferro. Sicq; mirabili imo miserabili confusione facta est ordinis prioris puerio: q; in hoc sicmerso tenebris et carcere ceco: turbatus est in ira triplex vtriusq; oculus: p; imperfectionē in sensualitate: p; obnubilationē in inferiori rōis pfectione et p; quādam excecationē in superiori rōis portione. Ep̃m. iii.

Habemus ecce causam primam difficultatis: quam in meditatione sentimus quam in habendis sēper ad dñm oculis experimur. Facit hoc penalis illa grauedo: deorsus iugiter impellēs quē admodum videre est sensibilibiter in aque ductu: que tota facilitate defluit in ima. Continet autē vel sursum leuatur: nō nisi cum violentia. Non aliter cor ad infima prouum leuiter effluit hac illa q; veluti sine retinaculo vel labore: quoniam facilis descensus auerſi: ait poeta: sed renocare gradū superasq; euadere ad auras: hoc opus hoc labor est.

Capitulum quartum.

Derascutemur consequenter ex predictis naturam seu proprietatem meditationis quoniam ex hoc ipso q; necessaria nobis ad deum tendentibus existat videbimus. Diximus autē et repetimus q; meditatio est vehemens applicatio vel attentio: ad aliqd inuestigandū vel inueniendū fructuose. Addimus fructuose: ne meditatio vergat aut i; supstitutionē: aut in curiositatē: aut i; melancolicā stoliditatē. Dicam⁹ ergo p̃p̃tes: q; meditatio ē vehemens et salubris si applicatio ad aliqd inuestigandū vel experimētaliter cognoscendū. Nonim⁹ hoc vltimū: p; per naturā istius afflictionis: q; diuersa sortis nomina

proportionaliter ad conditionē cognitionis. Non potest
 aliter affectio cognosci quā experimentaliter: ab eo quod
 per eā efficitur. Quā experimentalis affectionis cogniti-
 onē nō potest eā habens in alteris verbis quibuslibet in-
 fundere nisi similiter affectus sit aliter ille. Quoni-
 am solus nouit patet in apocalypsi scribitur: quod accipit
 propterea vocat mānā absconditū. Exēplum est
 perspicuum in illo quod nouit dulcedinē mellis solū per do-
 ctrinam sicut medicus sanus infirmitatis dolorem
 Hec autē dulcedo a gustante: hic dolor ab egrotan-
 te aliter et longe cognoscuntur. Capitulum. v.

Perpendamus ex his quod profunde senserit propheta
 naturā meditationis dum ait. In meditatio-
 ne mea exardescet ignis. Etrum enim complexus
 est: lumē intellectus: ardorē in affectu. Quā ratio sit: dis-
 ficile quod ignis deuotōis spūalis exardescat flammā me-
 ditationis fiat motū cōsideratib⁹ ignē materialē: vbi
 querit a lignis aquosis: viridibus luto respois elici
 Suffla quātū potes: iter et iter multo conatu re-
 suffla: emerget plurim⁹ ab initio fumus cōturbans
 oculos. Elux emicabit scintilla quā mox euanescet. Dis-
 sparges forsitan irat⁹ cōgesta prius ligna: si non in lon-
 ganimitate persistis. Quē longanimitatē appella-
 mus hic meditationē aut meditationi contingen-
 dam. Capitulum. vii.

Meminimus aliquas scripsisse doctrinas vel in-
 dustrias: ne dum latino sed gallico sermone
 super habenda meditatione talis licet fortassis vtes-
 remur aliis terminis in tractaculo de mystica theolo-
 gia. parte secunda. que proximo eius docet: et in alte-
 ro de morte cōtēplationis edito in altero rursum

De mediocritate spirituali p[ro]p[ri]o. Deniq[ue] t[ame]n repe-
ritur difficultas / t[ame]n pro diuersitate ho[m]i[n]u[m] varietas
in practicando doctrinā vere sancte[que] meditationis
q[uod] an s[er]uare vel aliquid scribere cōsultius sit: videoz
egomet michi ipsi q[ua]nq[ue] sub dubio fluctuans.

Quam enim recogito q[uod] absq[ue] Cp[m]. vii.
meditationis exercitio nullus secluso dei miras-
culo speciali / ad perfectionem contemplationis dis-
tingitur aut puenit / nullus ad rectissimaz ch[ri]stiane
religionis normā vix se cōponit audeo zelās m[er]ito
q[uod] studiū sancte meditatio[n]is suadere. Eic vero dum
sotiens expertus p[er]icula sedulus recogito difficulta-
tem z arduā raritatē pueniēdi quo trahere medita-
tio nitit[ur] ego quasi torpēs z stupidus efficioz. Quēste-
rit aliquis quo pacto sic venit: q[uia] nimirum frequēter
exp[er]iē[ti]a ē studiū meditationis conuerti dilabiq[ue] in
morbum melancolice passionis p[ro]pter imoderatio-
nem vel p[ro]pter superbiam dari in reprobū sensu
sum dyabolice illusionis. Cp[m]. viii.

Mendamus exemplis quod dicimus Scimus
vinum in locunditate z hominis salute cōdis-
tum esse. Sic enī scriptura: sic ratio loquitur. Eide-
mus t[ame]n ex abusu potatū / p[re]sertim dū febrium discra-
sia laborāt q[uod] potus vini alioq[ue] salubris causat vel
egritudinis augmētū vel insanīā z furore / aut q[ua]nq[ue]
mortem. Hos autē filios oēs adā quis egrotos: q[uod]
febricitātes esse pessimis ale febris negauerit / q[uod]
bus vertunt[ur] in nauseā z amaritudinē optima v[er]ba
no[rum] eloquorū verba q[ui]bus in fel conuertit[ur] sua-
uissimus diuini verbi panis? Iheu miseros nos heu
quā ex intima consideratione talia misert[er] concla-

manit apostolus. infelix ego homo quis me libera-
bit de corpore mortis huius. Subiungit. Gratia dei
per Iesum Christum. Capitulum. ix.

Quid agimus ergo? Quid abim? precipites p ab-
ruptis viarum ibimus ne post desideria cordis
nostri: et in adinventionibus nostris pessimis despat
sine lege/sine freno/sine ordine? Aliquid sufficient
nobis cogitationes instabiles/sordide/fluxer/soma-
niacsi nullime/q nō consolationē vel edificationē al-
latore sunt: s; desolationē misericordiam et ruinā: oblectati-
bus se in eis dē. Nō debimus nequa q id fieri debere
sed assit disertio moderatrix i oibus quā nō securi-
habere post diuinā grām poterimus: q p sedulum
et securū alterius experti nosq diligentis et agno-
centis consilium. Capitulum. x.

Camat Aristoteles voce experientie loquens
q ars et virt⁹ sunt circa difficilia. vt ars pingē-
di ars scribendi ars cytharizandi virt⁹ castitatis vir-
tus fortitudinis: virtus sobrietatis. Hoc vero sic in-
telligendum est q ab initio virtus et ars multas in
acquisitione sua patiuntur difficultates. vbi vero fue-
rint conquisita facilia sunt eis oia. ptingit faciliter
pictor exercitatus i arte: sic de scriptore: sic de cytha-
rizante videmus: ita vt dixerit idem Aristoteles q
ars pfecta nō deliberat tā sibi facilis est act⁹ suis.

Amur ista cōparatione Capitulum. xi.
dum de meditatione loquimur. Attendamus
q in trahendo passim lineas picture vel scripture
difficultas nulla est: sicut nec in discursione digito-
rum per cythare cordas. Inuenimus similiter i co-
gitatione. Non enī difficulter aut laboriose: nūc ho

perillud pat̃ occurrit cogitat: nullus in de re
sultet affectus: vides in sic pingēte: sic scribente sic
cytharizante: ita neq; prozsus i sic cogitante imo cū
se talibus cogitationib⁹ vagis oblectauerit: vt di
cat. Venosa frustis remanebit. Porro laboriose stu
diose et attentissime cum mira tarditate pingendo
scribendo et cytharizando: fit quandoq; vt bene et
celeriter ista fiant. Capitulum. xii.

Quodsum ista? Nimirum vt ostendamus quēd
modum de cogitatione nulla vnq; proficiet: aut
emerget in meditationem: quanto minus in contē
plationem. Ex meditatione vero que summa hab⁹
difficultatē: si bona fide sumpti et discreti diligēter
exerceat: queniē⁹ ad hāc perfectionē q̃ absq; vlti
la difficultate fiet apud nos fructuoseq; summo me
ditationis studio cōquirere volum⁹. Ita deniq; trā
sibit meditatio in p̃tēplationē. Non enī differt p̃tē
platio a meditatione nisi penes facile et difficile qm̃
vtrobiq; ē fruct⁹ aliter q̃ i cogitatione. Ep̃m. xii.

Describiar autem contemplatio q̃ est liber et
expeditus mentis intuitus in res perspicuēdas
vīq; quaq; diffusus. Et hoc quoad contemplationē
que respicit intellectum Porro quoad contēplatio
nem que consistit in affectu et in parte describit eam
hugo: q̃ est p̃ subleuate mentis iubitum: moīs q̃dā
carnaliū desideriorū. Hoc est gustare q̃ suavis est
dñs: quē gustū sequit̃ alia longe cognitio: q̃ fuerit
intellectualis solū ṽsio: vel quedā auditio p̃ fidem
aut scripturam. Capitulum. xiiii.

Meditabitur ecce aliquis genens et suspirans
vt coliba: dicit cum p̃pheta meditat⁹ sum no

cte cū corde meo exercitabar: et scopos spiritus mei
facit hoc anxie/difficiliter laboriose recogitādo nūc
omnes annos suos in amaritudine aie sue: nūc iu-
dicia dei q̄ sunt abyssi multa in celo sursum et i aby-
ssis deorsū: et ita de relijs circa q̄ versat meditantis
attētio vehemēs vt ea q̄ meditat̄ v̄l cogitat. lipide
vel firmi⁹ in affectu suū trahat. Efficiet tādē vt hec
oīa tāta facilitate recogitet et sapiat: q̄ facilis ē ip̄a
cogitatio. Docent nos exēpla p̄dicta si dubitamus
Non enī plus laboris hñt scriptor: pictor: cytarista:
bene agēdo/qđ optime didicerit: q̄ vagus et vanus
aliquis ab initio discurrens sine arte et ordine p̄ line-
as picture vel scripture: aut per cythare cordas.

Redeundū est ad p̄missa Ep̄m. xv.
nichilominus q̄ vixit aliquis ita perfectus i
arte sua quin assidue possit ad aliqua vel cognoscē-
da vel agenda proficere qualia necesse est vt habe-
at cum labore. Multo magis hoc verū est in ip̄a de
qua loq̄mur meditātōe: q̄ nouos veritatis aut deu-
tionis fet⁹ iugiter p̄gre studet: s; nō deest p̄curatio-
nis dolor: p̄pter istud maledictū sp̄saliter intellectū
In dolore paries filios tuos. Nō meminit tñ p̄sue-
re p̄pter gaudium: q̄ natus ē sibi nou⁹ cognitiōis
aut affectōis sc̄tē fet⁹ i aī sui mūdū. Ep̄m. xvi.

Uenit aut̄ ab initio frequentius vt dum aliquis
mundū purgatus a vitijs satagit meditari vt
columba meditat̄ quasi vetus symea dolos odia
Meditatur sicut canis rabiosa illētia rodens iuxta
Xbī satirici. Meditat̄ quasi sordida sus/dū fediss-
mas i aīo X̄sat reuersatq; cogitātes. Quid porro
de blasphemi spū q̄ abominabilis: q̄ horridus. Nō

nunq̄ resurgit territas meditantē loquēs aduersus
 deū scdōs scdās q̄ ingētia q̄ nec fari licet. Faciuntur
 infidelitatis iacula baratrū desperatiōis aperit: expi
 menti quoq̄ manifestat: q̄ recte iusserit sapiēs fili
 accedēs ad seruitutē dei p̄para aliam tuā ad tēratio
 nē. Sequit̄ p̄sidiū certissimū: sta in timore. Beatus
 enim vir qui semper est pauidus. **Lpm. xxvii.**

Pauidus vero semp quō beatus q̄ret aliq̄s dñ
 timor additur timori: scrupulus scrupulis: pus
 illanimitas pusillanimitati: p̄sertim cū non adest
 assidue consiliator: dux ⁊ p̄monstrator itineris arti
 ⁊ recti. Si vero talis q̄ rarus est ⁊ inuētus forte fue
 rit cum oculo nouū meditantē instruendi quantū li
 buerit: felix quidē erit ip̄e non⁹ tiro si tñ p̄tin⁹ absq̄
 vlla trepidatione paratus est credere cōsilio. Sed
 o quotiēs bone iesu quotiēs hesitabit: ⁊ idem repe
 tet iter iterūq̄ quasi falli reformidās q̄ret idē. De
 niq̄ nō vteē erga dantē sibi cōsiliū doctrīna iacobi
 q̄est vt postulet in fide nichil hesitans. Scripsi que
 dā sup̄ hmōi scrupulis in tractatulo de p̄paratione
 ad missam. aliqua sūt de cautelis p̄tra sp̄m blasphe
 mie durissimū aduersus quē remediū optimū est cō
 tēnere: nec curare q̄n poti⁹ irridere nā sup̄ his solici
 te p̄fiteri nisi forsan in p̄ncipio p̄ cautela ad habē
 dū cōsiliū. **¶ De scrupulis vero teneat̄ hec regula q̄**
 aduersus eos agēdū est: si ita prudēs aliq̄s et exp̄t⁹
 p̄siliator dictauerit manauerit aut iusserit: nec age
 in hoc q̄ cōscientiā suā demeritorie dñ illā ad cōsiliū
 sapiētiorum per rōnis libertatē ab alio suo mutat et
 disponit quīs assidue sensualitatis remurmuratio
 forte sentiat: Alioq̄n nūq̄ fiet in pace deo locus cor

De meditatione

dis. Rursus aduertendum sicut dicente aristotele oles-
 nsa cognitio venit a sensu: iteꝝ necesse est oẽm intel-
 ligentẽ fantasmarũ speculari: sic originat̃ meditatio
 nfi cordis a sensibilib⁹ q̃ figurata sunt q̃ colorata ⁊
 ceteris accidẽtib⁹ t̃pis ⁊ loci circũuoluta. Hinc sunt
 meditationes p̃scripte: hinc imagines pictæ vel scul-
 pte hinc g̃nãliter fit illud psalmiste. Meditat⁹ sum
 in oib⁹ opib⁹ tuis: i factis manũ tuarũ meditabar.
 Que utiq; facta ⁊ opa sunt corporalia. Nichilomin⁹
 debet assurgere meditãs ultra p̃gredi: veluti p̃ sca-
 lã aliquã ex visibilib⁹ ad inuisibilia: sicut dicit ap̃ls
 qm̃ inuisibilia dei: ex his q̃ facta sunt intellecta cõsp̃-
 ciuntur: sempiterna quoq; virtus eius ⁊ diuinitas.
 Propterea docẽs nos a corporalib⁹ ad sp̃alia m̃-
 grare dicebat. Et si christũ fm̃ carnẽ cognouim⁹ nō
 tñ fm̃ carnem cognoscimus. Ep̃m. xviii.

Aduertendũ x̃o q̃ meditaturis duplices inter
 ceteras tẽdũtur insidie: vna dñi petunt cõsiliũ
 sup̃ occurrẽtib⁹ scrupulis in meditatiõe sua p̃sertim
 mulier a viro. Altera dñi sunt in actu meditationis
 su in primo casu crebrius ⁊ leui⁹ q̃ a multis credi
 pōt agglutinatio q̃dã alioꝝ velato pallio sc̃tẽ deno-
 teq; dilectionis: q̃ p̃mo p̃fabulationib⁹ sub typo q̃rẽ-
 di p̃siliũ q̃rẽ: de hinc alaveluti p̃fricata calefcit ⁊ sen-
 sim igne ceco carnalis amoris carpit ⁊ vrit: nec in-
 telligit̃ p̃mo donec tãdẽ ad risus lenes ad facetos
 blãdosq; gest⁹ p̃uẽtũ est. Auertat de⁹ a suis suis id̃
 q̃d̃ reliquũ silem⁹. Timeo inq̃t ap̃ls: ne dñi sp̃ũ cepe-
 ritis/carne cõsumamini. Scripsi iam pluries talia
 p̃sequẽter ad augustinũ/nolatim i tractatulo de p̃-
 bandõẽ spiritũ. Incurrũt aliud periculũ meditãtes

dū in solis fantasias: dū solis imaginibus corporeis
se tradit e toto corde vehemēter incubit. Fit proin
de q̄ meditas dū trāsire fatagit in cōreplationē col
labat ad melācolicā seu fantasiticā lesionē: ita tādē
ut imagines itex x̄fatas i imaginatiua x̄rute pre
bus sp̄is exteriorib⁹ accipiat. Et sicut euenti i fontā
tib⁹ dū dormiūt: nō aliter istis i vigilia prigit quop
x̄ba z opa nullā inter se p̄uentionē nullū ordinē fer
nāt: vbi neq; ē principii neq; finis: vbi sicut vulgo
d̄r: neq; est caput: neq; cauda: s; de gallo fit salt⁹ ad
cignū: ita ut vigilātes sōnare videant. De q̄bus dī
est vulgares. s; resuēt ou sōnt en resuerie. Porro
timēt nō timēda: sperāt nō sperāda. Hunc gaudīo
dissoluit: nūc subito meroz etabescit. Quales egēt
amplius fomento sacrātis q̄ monitione sapientis.

¶ Explicit de meditatione cordis.

Ut tibi solitudo dulcescat z in cōspectu p̄ te mi
tissime crucifixi in grat⁹ nequeas inueniri illā
sem̄p apprehēsam nō oīno postponas: ne illā alius
tanq̄ grat⁹ apprehēdēs occupet locū tuū z in efficia
ris tanq̄ feridū morticinū. Cōsidera inq̄ quāt⁹ es
obnoxio? x̄o agno q̄ p̄ te patiēter ductus ē ad victi
mam et opprobria ac flagella ab his durissima fuit
passus q̄b⁹ sic cōpassionabiliter ē cōpassus ut lacri
mas effunderet sup̄ eos. Ergo ad hec obtinēda deu
tis p̄cib⁹ ip̄m p̄missimū inuoca iesum x̄pm obsecrās
ut sibi possis tanq̄ vero capiti per opera virtuosā z
ip̄ius mēbrum veridice nūcupari. Sed hoc sine
ip̄ius gr̄a p̄cedenti z subsequenti nō poteris impe
trare quia sine ea omnis conatus tuus erit inutilis

frivulus et inanis cum frustravigilat credens custodire
 sine domino civitatem. Et ideo si vis eius gratiam invenire et
 esse verus solitarii duo sunt tibi necessaria. Primum ut
 sic te abstrahas ab omnibus transitoriis ut nichil de eis
 cures ac si non essent: et sic omnibus modis te vilifica mi-
 chil esse te putando. Credas omnes meliores te esse et ma-
 gis placere deo. Quaecumque audis aut vides de reli-
 giosis personis puta bona intentione facere etiam si contra
 videantur. Nam sepe humana fallit suspitio. et ideo nichil in-
 dicis nichil unquam de te loquaris quod laudem ipsoz et imo
 plus labora celare virtutes quam vitia: de nullo sinistre
 proxiis loquaris quantumcumque sit verum et manifestum. libe-
 rius accommoda aurem tuam cum aliis laudat quam cum vitu-
 perat. Si loquaris cum aliquo verba tua sint vera: rara
 apta et poderosa et de deo. secularis si recte loquitur et va-
 rias proponit questiones quanto citius possis abscede ser-
 monem et transfer te ad ea que dei sunt. Quicquid tibi contige-
 rit vel alteri quantumcumque caro non cures. si est prosperum non
 leteris. si est adversum non tristeris sed totum nichil repu-
 ta et dei lauda Solitudinem quare quantum potes ut utilita-
 ti tue sedulo intendas. Fuge colloquia quantum potes tantum
 est enim silere quam loqui postea plenius non loquaris nisi
 finita sit missa sequentis diei vel nisi maxima causa inter-
 veniat. Cum vides aliquid quod tibi displicet considera si
 hoc est in te et abscede. Si vero vides aut audis quod tibi
 placet considera si hoc est in te: et tene. et si non est assume et
 sic erit tibi in speculum. De nulla re murmures cum ali-
 quo nisi cum credis potuisse posse quantumcumque sit grave
 quod habes. Numquam aliquid pertinaciter affirmes vel neges
 sed sint tue negationes affirmationesque sale condite. Et ca-
 chinis semper abstineas te et a risu leniter. in omnibus di-

cū tu sic te habēas vt dictorū z factorū certitudi-
 nē habēas q̄ sunt ita. Que aut dubia sūt quasi mala
 dimittant. ¶ Scdm ē tibi necessarium: vt sic te offe-
 ras deo vt nichil dicas neqz facias nisi qđ credis et
 firmiter placere. Et iō officio cū magna deuotione
 Intēdas vt qđ dē ore deuote verset̄ i corde. Ista tria
 sep̄ i mēoria habēas qđ fuit: qđ es: qđ eris. Quid
 fuisti qz: sperma fetidum: qđ es qz vas stercozū: qđ
 eris qz eīca vermitū. Siliter cogita penas eoz q̄ sūt
 in inferno z q̄ nūq̄ finient̄ z q̄ p̄ modica delectatio-
 ne talia patiunt̄: z tāta mala sustinēt. Siliter cogi-
 ta gloriā regni celoz q̄ nūq̄ finiet̄ z q̄ leniter z in
 breui acq̄ritur. Et quāt⁹ doloꝝ z luct⁹ erit illis q̄ p̄
 tā pua re tāta gloriā amiserūt. Sed cū habēas alio
 qđ qđ tibi displicet cogita si eris in inferno z illud z
 oē qđ times malū habebis. Et si aliqđ festū celebra-
 tur cogita de illo scđo qualia sustinuit ppter chris̄m:
 qz bæula. z qualia adept⁹ ē: qz eterna. Itē similē co-
 gita qz trāsierunt bonoz tormēta et maloz gaudia
 z tñ illi ex tormētis eternā gloriā: et illi ex ip̄is suis
 videlicet gaudiis eternā pceperunt penā. Quātū
 cūqz te viciit accidia: accipias hoc scriptū z imagi-
 neris hec om̄ia diligēter. Admīn⁹ cogita de tpe qđ
 sic pdis z quō illi q̄ sunt in inferno varēt totū mundū
 p̄ eo. Cū habēas aliquas tribulatōes cogita q̄ illi
 q̄ sūt in celo carēt eis z illi q̄ sunt in inferno multo
 habent maiores. Om̄i die vel sero cum vadis la-
 cere examina diligēter: quid cogitasti: quid fecisti
 an etiā qđ dixisti: z q̄ vtile p̄ciosum tps qđ datū est
 ad acq̄rendā vitā eternā dispēsasti. z si bene trāsisti
 si lauda deū si male vel negligēter defleas z sequē

et die nō differas confiteri. Istud in fine pono vt diligenter imaginēris duas ciuitates quas ad oculos videas vnā plenā tormētis omnibus vt est infernus. Alterā vero plenā omni cōsolatione vt est regnum celorum ⁊ ad vnā illarum te oportet strare ⁊ peruenire. Elide ergo quid te nolentem posset trahere ad malā vel quid posset te impedire ad bonā. Credo qd nichil inuenies si remota negligentia te toto corde ad deum conuertere volueris eius grām humiliter implorando. Quā nobis largiri dignetur sup omnia benedictus in secula. Amen.

¶ Tabula capitulorum libri istius.

Capitula libri primi.

¶ De imitatione christi et de contemptu omnium vanitatum mundi.	Cōm. i.
De humili sentire se ipsius.	ca. ii.
De doctrina veritatis.	ca. iii.
De prudentia in agendis.	ca. iiii.
De lectione sanctarum scripturarum.	ca. v.
De inordinatis affectionibus.	ca. vi.
De vana spe ⁊ elatione fugienda.	ca. vii.
De cauenda nimia familiaritate.	ca. viii.
De obedientia et subiectione.	ca. ix.
De cauenda superfluitate verborum.	ca. x.
De pace acquirenda ⁊ zelo proficiendi.	ca. xi.
De utilitate aduersitatis.	ca. xii.
De tentationibus resistendis.	ca. xiii.
De temerario iudicio vitando.	ca. xiiii.
De operibus ex caritate factis.	ca. xv.
De sufferentia defectuum aliorum.	ca. xvi.

Tabula

De monastica vita.	ca. xvii.
De exemplis sanctorum patrum.	ca. xviii.
De exercitiis boni religiosi.	ca. xix.
De amore solitudinis et silentii.	ca. xx.
De compunctione cordis.	ca. xxi.
De consideratione humane miserie.	ca. xxii.
De meditatione mortis.	ca. xxiii.
De iudicio ⁊ penis peccatorum.	ca. xxiiii.
De seruatiōe ⁊ emendatiōe toti⁹ vite nostre.	ca. xxv.

¶ Capitula secundi libri.

De interna conuersatione.	ca. i.
De humili submissione sub p̄lati regimine	ca. ii.
De bono pacifico homine.	ca. iii.
De pura mente ⁊ simplici intentione.	ca. iiii.
De propria consideratione.	ca. v.
De leticia bone conscientie.	ca. vi.
De amore iesu super omnia.	ca. vii.
De familiari amicitia iesu.	ca. viii.
De carentia omnis solatii.	ca. ix.
De gratitudine pro gratia dei.	ca. x.
De paucitate amatorum crucis iesu.	ca. xi.
De regia via sancte crucis iesu.	ca. xii.

¶ Capitula libri tercii.

De interna xpi locutiōe ad aīam fidelem	ca. i.
Quod veritas int⁹ loq̄tur sine strepitu verbor	ca. ii.
Quod verba dei cum humilitate sunt audienda: ⁊ q̄ multi ea non ponderant.	ca. iii.
Oratio ad probandū deuotionis gr̄am.	ca. iiii.
Quod i xitate ⁊ hūillitate corā deo p̄uersādū ē.	ca. v.
De mirabili effectu diuini amoris.	ca. vi.
De probatione veri amoris.	ca. vii.

Tabula

- De occultāda grā sub hūilitatis custodiā ca. viii.
 De vili estimatione sui ipsius in oculis dei ca. ix.
 Quod omnia ad deum sicut ad finē vltimū sunt referenda. ca. x.
 Quod sperto mundo dulce est seruire deo ca. xi.
 qđ desideria cordis exalanda sūt ⁊ moderāda c. xii.
 De informatione patientie et luctamine aduersus concupiscentias. ca. xiii.
 De obedientia hūilis subditi ad exēplū iesu xpi. c. xiiii.
 De occultis dei iudiciis considerandis ne extollamur in bonis. ca. xv.
 qualis stādū sit ac dīcēdū ī oī re desiderabili. c. xvi.
 Oratio p beneplacito dei pficiēdo. ca. xvii.
 qđ verū solatū ī solo deo est querendū ca. xviii.
 Quod oīs solitudo ī deo ponenda est ca. xix.
 Quod temporales miserie christi exēplo equanimiter sunt ferende. ca. xx.
 De tolerātia iniuriarū ⁊ qđ ver⁹ patiens pbeť ca. xxi.
 De confessione proprie infirmitatis et huius vite miseris. ca. xxii.
 qđ ī deo sup oīa bona ⁊ dona redēscēdū ē ca. xxiii.
 De recordatiōe bñficiorū dei multipliciū ca. xxiiii.
 De quattuor magnā importātibz pacē. ca. xxv.
 Oratio contra cogitationes malas. ca. xxvi.
 Orō. p illuminatiōe mētis deuotissima ca. xxvii.
 De euitatione curiose inquisitionis super alterius vitz. ca. xxviii.
 In qđ⁹ firma pax cordis ⁊ ver⁹ pfect⁹ consistit. c. xxix.
 De eminentia libere mētis et qđ supplex oratio magis meretur q̄ lectio. ca. xxx.
 qđ puat⁹ amor a sūmo bono maxie retardat. c. xxxi.

Tabula

- Deo p purgatione cordis z celesti sapia ca. xxii.
 Contra linguas obrectatorum. ca. xxiii.
 Qualiter instante tribulatione deus innuocandus
 est z benedicendus. ca. xxiiii.
 De diuino petendo auxilio z confidentia recuperā
 de gratie. ca. xxv.
 De neglectu omnis creature vt creator possit inue
 niri. ca. xxvi.
 De abnegatione sui z abdicatione omnis cupidita
 tis. ca. xxvii.
 De instabilitate cordis z de intētionē finali ad deū
 habenda ca. xxviii.
 Quod amari sapit de⁹ sup oia z in oib⁹. ca. xxix.
 Quod nō est securitas a tētatione i hac vita. ca. xl.
 Contra vana hominum iudicia ca. xli.
 De pura z integra resignatione sui ad obtinendam
 cordis libertatem. ca. xlii.
 De bono regimine in externis z recurſu ad deum i
 periculis. ca. xliii.
 Quod hō nō sit iportunus i negociis. ca. xliiii.
 Quod homo nichil boni ex se habet z de nullo glo
 riari potest. ca. xlv.
 De contēptu omnis tēporalis honoris. ca. xlii.
 Quod pax non est ponenda in hoibus ca. xlvii.
 Contra vanā z secularē scientiam. ca. xlviii.
 De nō attrahēdo sibi res exteriores. ca. xlix.
 Quod omnibus non est credendum z de facili la
 psu verborum. ca. l.
 De confidentia in deo habenda quando insurgunt
 verborum iacula. ca. li.
 quod oia graua p eterna vīta sūt tollerēda ca. lvi.

Tabula

- De die eternitatis et huius vite angustis. ca. liii.
 De desiderio eterne vite et quanta sint certantibus
 bona promissa ca. liiii.
 Qualiter homo desolatus debeat in manus dei se
 offerre. ca. lv.
 Quod humilibus insistendum est operibus cum de
 ficitur a summis. ca. lvi.
 Quod homo non reputet se consolatione dignum
 sed magis verberibus reum. ca. lvii.
 De gra q̄ nō misceat terrena sapiētibus. ca. lviii.
 De diuersis motibus nature et gratie. ca. lix.
 De corruptōe nature et efficacia gr̄e diuine. ca. lx.
 Quod nosipso abnegare et christum imitari debe
 mus per crucem. ca. lxi.
 Quod homo non sit nimis deiectus quando in ali
 quos labitur defectus. ca. lxii.
 De altioribus rebus et occultis iudiciis dei nō ser
 uandis. ca. lxiii.
 Quod ois spes et fiducia i solo deo ē figēda ca. lxiiii.

¶ Capitula libri quarti.

- Cū quāta reuerētia xp̄s sit suscipiendus. ca. i.
 Quod magna bonitas et caritas dei in sacramento
 exhibetur homini. ca. ii.
 Quod utile sit semper communicare. ca. iii.
 Quod mēta bona p̄statur deuote cōicantib⁹. ca. iiii.
 De dignitate sacramēti et statu sacerdotali ca. v.
 Interrogatio de exercitio ante cōfessionē. ca. vi.
 De discussione proprie cōscientie et emendationis
 proposito. ca. vii.
 De oblatione christi in cruce et propria resignatione
 ne ca. viii.

Tabula

- Q**uod nos et omnia nostra deo debemus offerre
et pro omnibus orare. ca. ix.
- Q**uod sacra colo de facili nō est relinquenda ca. x.
- Q**uod corpus christi et sacra scriptura maxime sint
anime fidei necessaria. ca. xi.
- Q**uod magna diligētia se debeat collocaturus christi
suo preparare. ca. xii.
- Q**uod toto corde anima deuota christi vntionē in sa-
cramentum affectare debet. ca. xiii.
- D**e quorundam deuotorū ardenti desiderio ad cor-
pus christi. ca. xiiii.
- Q**uod gratia deuotionis humilitate et suis ipsius ab-
negatione acquiritur. ca. xv.
- Q**uod necessitates nostras christo aperire et eius
gratiam postulare debemus. ca. xvi.
- D**e ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi
christum ca. xvii.
- Q**uod homo non sit curiosus scrutator sacramenti
sed humilis imitator christi/subdendo sensum suum
sacre fidei. ca. xviii.

Completum est opusculum/ exaratu q3 Parisii
per Magistrum petrum le dru cōmōzantem In via
co maturinorum. Anno dñi mīllesimo quadringen-
tesimo nonagesimo octauo. die vero vltima mensis
Aprilis.

